

Οχτώβρης - 87 τεύχος 26 τιμή: £1.00

φεστιβαλ λευκωσιας συνεντευξη με μια τουρκοκυπρια εκλογες στην κυπρο τουρκο-κουρδικα γραμμα απο την ιταλια ψυχολογοι - ψυχιατροι («Νέα Αφροδίτη» από την Α.D.W. της cultursberichte 2 Iouλiou 1987).

ένα καινούργιο έργο χορευτικού θεάτρου, το οποίο παρουσίασε η Κύποια Αριάρκα Οι το οποίο παρουσίασε η Κύπρια Αριάννα Οικονόμου στο θέατρο «Ατελιέρ», βρίσκεται σε αναζήτηση του πολιτιστικού εαυτού της. Χρησιμοποιείται το πρόσωπο της Αφροδίτης σαν σύμβολο για το Κυπριακό λαό του παρόντος και της αρχαιότητας, διότι σύμφωνα με τους μύθους, η θεά της ομορφιάς και της αγάπης γεννήθηκε από τον αφρό της θάλασσας στην παραλία της Κύπρου.

Η «Νέα Αφροδίτη της Αριάννα Οικονόμου ανεβαίνει στη σκηνή με φόρμα "sportswear" γυμναστικής. Απελπισμένη αγωνίζεται να βρει μια θέση σε εκείνο το νησί, που έχει μοιραστεί και έχει καταληφθεί από τουρίστες. Η αρχαία Αφροδίτη, η εικόνα της οποίας προβάλεται στον τοίχο πίσω από το βέλος μιας ακάθαρτης και σχισμένης πλαστικής κουρτίνας, δεν φαίνεται πολύ καθαρά. Επίσης αυτή του παρόντος χάνεται κάποτε, σκεπασμένη με πλαστική κουρτίνα. από τα μάτια των θεατών.

Ο^{σοι συνδρομητές δεν} παραλαμβάνουν έγκαιρα τα τεύχη, ας επικοινωνήσουν με το τηλ. 431278 μεταξύ 18.00μ.μ. και 19.00 τις καθημερινές.

συνδρομητες

εστιατοριο

ματθαίος

και τη Τζαμούδα

Τραπεζάκια έξω στην πλατει-

Γ Κοντού στη Λαική γειτονιά,

Ολα τα προιόντα μας κα-

Μια αντιπροσωπική συλλογή

της κυπριακής αγγειοπλα-

στικής η οποία ενσωματώνει

πνεύμα έρευνας και ανανέ-

ωσης με σεβασμό της παρά-

τασκευάζωνται από μας.

Αγγειοπλαστείο

Αγγειοπωλείο

τήλ. 456977

ούλλα.

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

ΚΑΦΕ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ Η ΠΙΑΤΣΑ

Ινότια της πρασινής γραμμής στη πλατεία της λαικής γειτονίας SeoBipoupe

 Ολα τα ειδή σχαράς Φάγητα του φουρνου σαλατις φρου το διαφορων ειδων καιολα τα

Τιμές πραγματικής λαικής γέι τονιάς

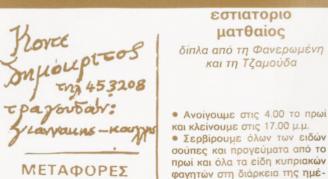
Ταβέρνα Αξιοθέα

Οδός Αξιοθέας - 9 τηλ 430787 Αγιος Κασσιανός.

 Περάστε τη δραδυά σας στο κλασσικό παραδοσιακό δρομάκο με τα γεράνια.

Μαζί με τ΄ όμορφο και δροσερό υπάρχει και η αντίστοιχη κουζίνα ποιότητας

Επίσης Σουβλάκια σιεφταλιά ττέικ αγουέι με δέκα (10) σελινια τη πίττα.

Στοα Οκοδουλίδη (δίπλα ατο παλιο δημαρχειο) τηλ 465329 465085

ΚΑΡΚΩΊΗΣ

- Το πρωτο γραφειο μεταφο ρων της Δευκωσίας με την ανάλογη πείρα, γρηγορη εξυ πηρέτηση τζιαι ζαμηλές τιμές
- ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Μ + Γ Περικλέους Πειραιώς - 19 τηλ. 475996-7 Μεταφέρω, κουβαλώ ότι θέλετε που μιτσίν ως μιάλο, ΄Αψε σβή-

_ Φκιερώνω τζαι βόθρους

MAEIPKO ΠΩΡΓΟΣ ΛΑΚΗΣ δίπλα από τη Φανερωμένη Fierpenius 10 trux 476420

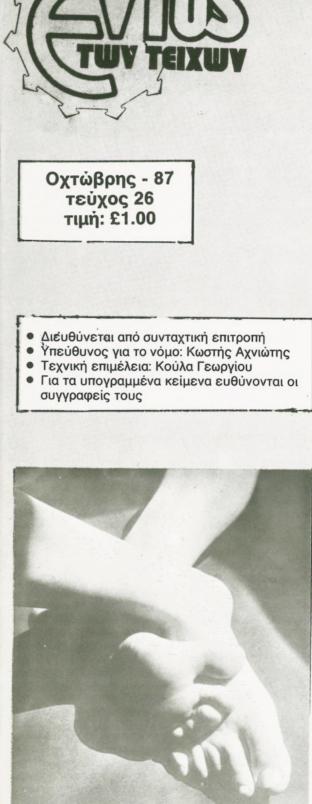
Anevovn nou to a topic top no. ληου δημαρχειου Μαειρκο για οσούς βοστούν τζαι

για όσους εββαστουν Οτι φαι πεθυμα ο καθενας

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ

- Λήδρας 52 54 Τηλ 450762 Ταπέλλες και τέντες κάθε εί Souc
- Μεταξοτυπία σπέφιαλ
- Το γοργόν και χάριν έχει κι όποιος βιάζεται σκοντάφτει.

Φωτογραφία εξωφύλλου:

Γιάννου Μιλτιάδους

Το μηνιαίον περιοδικό της Παλιάς Λευκωσίας. Διεύθυνση: Μίνωος 6Β Παλιά Λευκωσία Tnλ. 431278

περιεχομενα Για το Φεστιβάλ Λευκωσίας 4 Από τα εγκαίνια του Φεστιβάλ 6 FATAL: Μια συνέντευξη με την Τουρκοκύπρια Audin Mehmet Ali: 8 Μια ενδιαφέρουσα επιστολή προς Ρ.Ε.Ν. 11 Ενα πρωτότυπο εργαστήρι τέχνης: Καίτης Οικονομίδου 13 Τουρκο-κουρδικά (συνέντευξη) 14 Παρεμβολή σε δυο μονόλογους: Ν. Περιστιάνη — Μ. Λυσιώτη 16 «Οι Τ/Κύπριοι είναι αδέλφια μας: Κωστή Αχνιώτη 19 Εκλογές στην Κύπρο: Μια μελέτη του Μ. Λυσιώτη 20 Γράμμα από την Ιταλία: Ανδρέου Ανδρέου 24 Οι Πόντιοι: Ηλία Πετρόπουλου 26 Ψυχολόγοι-Ψυχίατροι: άγνοιαπροκατελήψεις του κοινού. Ντίνας Μουστερή 28 Show Business Tou Apka 30 Στοιχεία για τη λατινοαμερικάνικη λογοτεχνία: Λούκα Κακουλλή 32 Αρχιτεκτονική σύνθεση του κάστρου του Κολοσσιού: Tine Kurent 36 Στα μονοπάτια της ποίησης 37 Συνάντηση στην ακτή των προξένων. του Μεσεμβρινού 38 Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος — ΘΟΚ: Καίτης Οικονομίδου 40 Νέα της Ακουρδάλιας: Τάκη Χατζηγεωργίου X-35=y

*••• ο βιβλιαράκι «Για το Γεκαλό για τον υτόχο που εταξε, να μας δώσει δηλαδή κάποια ιστορικά κείμενα που αναφέρονται στην ύπαρξη του και την εικόνα που πρόσφέρε στον τότε παρατήρητή, Επομένως δεν αποτελεί υποχρεωτικά παράλειψη το vevovác étt ősv őtspsuváδηκειο συγκεκριμένος ρόλος που διαδραμάτιζε το γυνα:κοπόζαρο στο συγκεκριμένο κοινωνικό-οικονομικά πλαίοιο που το παρήγαγε. Υποθέ τω όμως ότι αν διερευνόταν κι αυτή η πευχή θα απόφευγε ο δήμος να χρησιμοποιήσει τον όρο «αναβίωση» του γυναικοπάζαρου από τη μια και από την άλλη θα απόφευγε να τον αναγάγει σε κύριο διαφήμιστικό αλόγκαν του φευπβαλ Αυτό που θα μπορούσε να κανει είναι το πολύπολύ μια μουσειακή αναπαράσταρή του Ευναικοπάζαρου. Εν πάση περιπτώσει όπως αποκαλύφθηκε εκ των υστέοων ελειπαν τα βαμβακερά και οι ταφτάδες με αποτέλεομα να απογοτητευτούν οι αναπολούσες το παζάρι των

νεανικών τους χρόνων. Πέφυγα ως συνήθως να παρακολουθήσω τους λιβανωτούς των εγκαινίων και επροτίμησα να πω μια δυό μπύρες στο καφενεδάκι ΤΑΗΤ ΕL ΚΑΙ.Ε της Αμμοχώοτου.

Αυτό, παλιά μου συνήθεια (και οι μπύρες και η αλλεργία των εγκαινίων) η οποία όμως εντάθηκε από την αναπάφευκτη προεκλογική χρησιμοποίηση. Εν πάση περιπτώσει η εξουσία δεν σεβάστηκε την ησυχία μου και μου κουβάλησε έξη (6) BMW στο τέρμα της Αμμοχώστου. Φυσικά δεν σεβάστηκε ούτε τη ρημαγμένη γειτονιά την οποία περιφρονεί τις υπόλοιπες 364 μέρες του χρόνου.

2

ασφαλώς διάθεση χωρίς όμως βεβαίως να γνωρίζω κάποιον από τους υποψήφιους ο οποίος θα `ρχόταν με την μομπιλέττα του.

φεστιβαλ λευκωσιας: απολογισμος.

οιπόν το σημαντικό του Ιονίς Κόβιτσαφ ύονιαταφί ότι μπήκε για καλά στη παλιά πόλη, μέχρι και το ενδότερατης πράσινης γραμμής και επιχείρησε ως ένα βαθμό να αναδείξει το χώρο και να αναδειχτεί μέσα απ' συτόν. Ασχετα με το πόσο το πέτυχε, το γεγονός ότι κατάφερε να φέρει τον κόσμο και τον «υποχρέωσε» να αντικρύσει τη βρυκολακιασμένη περιοχή (την τόσο κοντινή αλλά και την τόσο απωθημένη στους νυχτερινούς εφιάλτες) είναι αξιοσήμείωτο.

Οι χώροι που επιλέγηκαν για τις κύριες εκδηλώσεις ήταν γενικά πετυχεμένοι πλήν της αποθήκης της Πνυταγόρα που ατύχησε να φιλοξενεί μερικούς πίνακες που δεν την σεβάστηκαν (και το αντίθετο άλλωστε). Αυτό δεν πρέπει να θεωρηθεί ένα απλό λάθος αλλά αντίθετα υποδεικνύει ότι χρειάζεται δουλειά για να οικοδομηθεί μια δεμένη αντίληψη για τη χρήση των χώρων, για το ποιά έκφραση επιδιώκει η πόλη να αρθρώσει μέσα από τον χώρο της.

Τ΄ αυτό το πρόβλημα είναι περισσό τερο έκδηλο στην χωρίς ελπίδα αναζήτηση ισορροπίας μεταξύ των τριών πόλων (κατά την αντίλημη μου) που συναρτούν το φεστιβάλ: Την κυπριακή καλλιτεχνική παραγωγή και άλλες εκδηλώσεις, την ελλαδική συμμετοχή και τις «λαϊκές εκδηλώσεις».

Πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος να «χωρίζουν» περιοσότερο cutές οι τελευταίες πρώτα-πρώτα. Πολλοί καλλι-

τέχνες υποστηρίζουν ότι δημισυργείται σύγχυση διότι δεν βοηθιέται το κοινό να αναγνωρίσει «την τέχνη» από τη φτήνεια. Αυτό εκφράζει κατά τη γνώμη μου και μια αμφιβολία οπωσδήποτε από την πλευρά τους, υπάρχει όμως και το γεγονός ότι το κοινό μας υαζί με τους καλλιτέχνες του κάνει τα πρώτα του βήματα στο αβέβαιο ακό- 👸 μα ξεπέροσμα της αποικιοκρατικής φτώχειας (ή του επαρχιωτισμού όπως αλλοιώς εκφράζεται σε μια άλλη σχολή σκέψης). Πάντως είμαι πεπεισμένος ότι αν αφαιρεθεί το «εύκολο» μέρος, δεν eival povo os un «endiovreç» που θα αποσυρθούν από το φεστιβάλ αλλά και οι εν δυνάμει «σοβαροί» επισκέπτες του. Αυτό νομίζω που θα μπορούσε να γίνει είναι να στηθεί ένα καθαρά ψυχαγωγικό μέρος π.χ. με μουσική στο δρόμα ή στα καφενεδάκια-ταβέρνες της περιοχής με αυτό το χαρακτήρα και να διαχωριστεί ευκρινώς το κα-

2.4.5.如果\$P\$\$P\$\$P\$\$P\$

θαρά καλλητεγνικό μέρος. Π.χ.η παρουσία πέροι του θιάσου Κακουράτου δεν βρηθούσε φέτος τον Σιαφκάλη, παρ' όλο που τελικά τα κατάφερε. Ως προς αυτό το σημείο πάντως σημαντικό ρόλο μπορεί και πρέπει να διαδραματίσει ο τύπος. Ο οποίος τιχ. βοήθησε φέτος σημαντικά το θεατρικό έργο ενώ δεν βοήθησε καθόλου τον Σάββα Σάββα. (τι στοκόλυψη!). Θα βοηθού-OF IT A DATA VOLUTION AND SO AND SO οκέτης δημοσιογραφικής διάσκεισης που αναγγέλλει το φεστιβάλ πρόσφεραν στους δημοσιογράφους την ευκαιρία να δουν από πριν τις εκδηλώσεις. Έτσι κι' αλλοιώς υπάρχει πάντα μια τελευταία πρόβα μόνο που νίνεται ανοργάνωτα. Θα μπορούσε δηλοδή να γίνεται μια πρόβα, generale via tov túno.

Σ΄ ότι τώρα αφορά την ελλαδική συμμετοχή. Η κάθοδος του Θεάτρου Τέχνης του Κουν με τους «Αχαρνής» ήταν βέβαια ένα από το πιο σημαντικά πολιπιστικά γεγονότα της χρονιάς. Μια όμως και η κάθοδος του θα πραγματοποιόταν ούτως ή άλλως

αφού γίνεται στο πλαίσιο των διακρατικών ανταλλογών Κύπρου-Ελλάδας γομίζα ότι θάπρέπε να γινόταν εκτός Φεστιβόλ Λευκωσίας. Κι' συτό yia δυο λόγους. Ο ένας είναι ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος να επωφελήται ειδικά ο δήμος Λευκωσίας από αυτή την ανταλλαγή κι όχι το φεστιβάλ κάποιου άλλου δήμου. Αλλά ο πιο σημαντικός λόγος είναι ότι τελικά η παράσταση ενός μενάλου ελλαδικού θιάσου χρησιμοποιείται κάθε χρόνο σαν άλλοθι για να επιτρέπονται στο υπόλοιπο πρό-YOGHING MIC OSIOG «VELLINOIές» και κυρίως για να σποφεύγεται ή να αναστέλλεται η απόντηση στο κρίσιμο ερώτημα «ποια έκφραση συλλογική (κι` αντιθετική ασφαλώς) επιθυμεί η Πόλη να δώσει στον εαυτό της, σαν υποκείμενο της πράξης της κι΄ όχι. απλά σαν καταναλωτικός δέynnig.

Όσον αφορά τώρα την έκθεση «Σύγχρονη Ελληνική Ζωνραφική: Φως, Φιγούρες - Μυθολονίες». Οι γνώσεις μου στον τομέα είναι πολύ λίγες. Δεν γνωρίζω επιπλέον ήσοηγούμενη δουλειά ίων ζωγράφων (εκτός για ένα-δύο και πολύ οποσπασματικά), Ωστόσο ότων έρχεται η κύριο κριτικός Ρογκάν να μας λέει ότι στην έκθεση βλέπει «θεμελιακά χαροκτηνυσΣιλαφορ33 υσπ άχταμο μια ιδιαιτερότητα και μια προσωτικότητα στη σύγχρονη ελληνική τέχνη στο διεθνή χώρο» θα έπρεπε να μπει στο κόπο να μας τα υποδείξει στους συγκεκριμένους πίνακές και συγκεκριμένα για να τα καταλάβουμε καλά. Αλοιώς θα πρέπει να απολογηθεί για τις αυλούμπες της. Και καλά να είδε ορισμένες ενδείξεις στον Γκίκα, άντε και στον Φασιανό: στους άλλους: Είναι ενδειχτικό ότι το θέατρο Τέχνής δεν χρειάζεται αυτή την κενολογια.

Ερχόμεστε τώρα στην κυπριακή συμμετοχή. Για την έκθεση της Πνυταγόρα τα είπαμε πιο πάνα. Μαζί μ' αυτά ασφαλώς η υπόθεση μυρίζει ευκολία «Αφού έχουμε τους πίνακες που εκθέσομε στη Κολονία ας τους εκθέσουμε κι εδώ». Πλος: Οπιος-όπως! Και οι πίνακες και η αποθήκη άξιζον καλύτερης τύχης.. Στην μουσική-λογοτεχνική εκδήλωση «της Λευκασίας», η αποθήκη της Πνυταγόρο ήταν ένα υπέροχο πλαίσιο. Η «αρχιτεκτονική» αυτής της παράγκας αποκρυσταλλώνει ποιητικότατα την σύγχρονη ιστορία της Λευκωσίας και γιατί όχι και της πατρίδας μας ολόκληρης. Η ίδια η εκδήλωοη ζεστή και ρέουσα επιβεβαιώνει το γεγονός ότι αυτό που σαιν λίγα χρόνια ήταν καινοτομία του φεστιβάλ Λευκωσία καθιερώθηκε.

Ομως είναι σωστό να σημειωθεί ότι η θέση της Λευκωσίας στα ενδιαφέροντα των λαγοτεχνών μας είναι αποσπασματική. Η Λευκωσία αναζητά τον τροβαδούρο της.

Η Ομάδα Σύγχρονου Χορού παρουσίασε τις «μινιατούρες» της. Μια συρραφή αποσπασμάτων πολλά από τα οποια επαναληψεις και σίγουρα χωρίς καλή προετοιμασία. Κρίμα, η ομάδα αυτή, μας παρουσίασε μια πολύ καλή δουλειά πριν τρίς χρόνια και από τότε περιμένουμε. Σημειώσαμε ωστόσο την προσπάθεια της Πωλίνας να δέσει τη δουλειά με το χώροαναιφερόμαστε στο αποσπασμα του μπαλκονιού.

Ωστόρο είναι ο Σάββας Σάββα που έδωσε ζωή στο ρημαγμένο από το χρόνο και κυρίως από τον πόλεμο χάν. του Συμεού. Ο Σάββα μια από τις δύο πιο σημαντικές εκπλήξεις του φεστιβάλ, (η άλλη είναι το δίδυμό Νεοφύτου---Σιαφκάλη), τρογούδησε όπως omy 720Z unopsi ve vivel m θλίφη και τον πόνο, και την ανάπαυλα του σδιεξόδου και τη συσσώρευση του θυμού και το ξέσπασμα. Απόλυτος άρχοντας του πιάνου του χρησιμοποίησε όλες του τις δυνατότητες. Η παράσταση του μέσα σ' αυτό το περιβάλλον μου θύμισε έντονα τον Φισκαράλντο του Χέρζοκ που κουβάλησε την όπερα στη μέση της ζούγκλας. Πως αλλοιώς άλλωστε υπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτός ο χώρος εκτός από σουερεάλιστικό; Οι εκροατές, για να υπούν στο χώρο της παράστασης πέρασαν μέσα από τα μαγειρεία του στρατού, πίσω απο το ακροατήριο ντροπολά μαζεύτηκαν οι πουτόνες της Τεμπων, (άκου άνομο), λίνο πιο κει ο δήμαρχος να βάζει σε τάξη τους φαντάρους που πυρήνοις βλέμμασιν πυροβολούσαν τις γκόμενες, η γριά πεζεβέγκα της παλιάς πόλης καθόταν στη βεράντο του χαλόσητιου στα οποίο έκανε κατάληψη, μονολογώντας σιγά-αλλοιώς θα έχανε την πίττα τα σουβλάκια που της έταξαν (αυτή που κάθεται πότε-πότε κατάχαμο στο πεξοδρόμιο και τραγουδά τους καλύτερους μανέδες που άκουσα ποτέ μου) και πάνα και πίσω από τη σκηνή ο μοναδικός υπερήλικας ένοικος του χονιαύ, να ακουμπά στο παραπέτο λίγο χομένος αλλα κοθόλου ντροπαλός.

Η Εκθεση φωτογραφίας του Γιάννου Μιληδέρος συνετής συνέχεις της έκδεσης του, που είδαμε πέραι στη Γκλόρια. Συμπαγής δουλειά που αποφεύγει το εντυπωσιαστικό, διερευνά το στόχο της, Τίποτα δεν είναι τυχαίο κι ο Μιλτιάδους έχει απόλυτο έλεγχο των μέρων που χρησιμοποιεί.

Για πρώτη φορά είδαμε δουλειά του Αιμίλιου Κωμοδρόμου (η δεύτερη έκθεση φωτογραφίας) Δούλεψε πάνω ο' έγχρωμες διαθάνειες, που μετάφερε στο χάρπ. Μερικές φωτογραφίες ήταν αρκετά καλές, χρείζοταν όμως καλύτερη επιλογή. Θα περιμένουμε μ' ελπίδες, την συνέχεια της δουλειάς του.

Οι τορίς και μισή εικαστικές παρεμβάσεις στο τέρμα της Ερμου: ήταν εμφανής η θέληση των καλλιτεχνών να συνομιλήσουν με το χώρο τους και να τον προεκτείνουν. Από αυτή την σκοπιά είναι η πιο σξιοσημείωτη δουλειά του φεστιβάλ. Αν δεν μίλησα πριν για έκπληξη είναι απλά διότι το περιμέναμε, Ειδικά ο Πάρης Μεταξός και ο χαράκτης Χαμπής εξοι-KEIMENKOV TRÉOV P CUTT TAV δουλειά. Με την ίδιο αντίληψη δούλεψε και η Καρλεττίδου ενώ ο Αντωνόπουλος τ έφησε στη μέση. Αυτού του είδους τη δουλειά, θεωρώ éva and ta kekthuéva teu φεστιβάλ και πρέπει να συνεytorei:

Η συναυλία του Β. Αργυρίδη, περιφρογήθηκε άδικα από το κοινό. Η δουλειά του, αθόρυβη και συνεπής, δεν κατάφερε ακόμα ν' αποκτήσει μια ιδιαίτερη προσωτικότήτα ακόμα, όμως είναι στο καλό δρόμο.

Οπως είπα πο τριν η μεγάλη αποκάλυψη του φεστιβάλ ήταν το θεατρικό έργο «Στης Κύπρου το βασίλειο» Αυτοαποκαλείται «Μία θεατρική σάτιρα τρακόσιων χρόνων Φραγκοκρατίος»

Φυσικό για κάτοιον που

παρακολουθεί την δουλειά του Γιώργου Νεοφύτου πρόκειται απλά για μια συσιολογική συνέχεια της. Ο Γιώρvoc Necetitou reprintmee nàνω στο τεντωμένο σχοινί ανάμεσα στο λαϊκό και το λαϊκίστικό, και πέρασε στην αντίπερα έθχη. Μέσα από την σατυρική αντιμετώπιση των διαφόρων κατακτητών δεν γύρεψε απλά να τους γελειοποιήσει και να προκαλέσε: το εύκολο γέλιο, αλλά μέσα από το γέλιο να αποκαλύψε: τους μηχανισμούς που έκαναν δυνατή την εξουσία τους -χωρίς να χαρίζεται στους Βυζαντινούς (π΄ ανάψαν τα λαμπρά μας -- ήταν δική μας ράτσα) με σαφείς παραλληλισμούς στο σήμερα. Μήπως όμως μέσα απ' αυτά στόχευε να «χαίδέψει» τη λαϊκή ματαιοδοξία προσφέροντας ένα » ψεύτικο αίσθημα ανωτερότητας σε μας. Καθόλου! Πιο σκληρή είναι η αυτοειρωνία. (Ο λαός ψάχνει να βρεί το οτέμμα πούχασεν η βασίλισσα: «κακόν κακόν που πάθαμε σήμερα μεσ΄ την χώραν έππεσεν της βασίλισσας η ολόχρυση Κορώνα- Έωκαινεγ

V.30

που την εκκλησιαν μετά από την στέψιν-έτσι σημάδι άσιημον θεός να μεν το πέψει»). Κι ακολουθεί ύστερα στη μουσική του «πλίν, τήλιν όλόχρυσον μαντήλι» μια ειρωνία για τον τρόπο που ο λαός αντ:λαμ8ανεται την πολιτική. μια παράθεση γεγονότων.

Το κείμενο του Γ. Νεοφύτου είναι ένα ιστορικό αφαιρετικό έργο. Κρατεί τα αδρά ιστορικά γεγονότα και τα αποκαλύπτει προσπαθώντας να δει τί κρύβεται πίσω από την παραδωμένη ιστορία των αρχουσών τάξεων. (Δοξάζω τον, τον Πλάστην μου, τζαι ούλλους τους γραφκιάδες,--που γράφουν τι παθαίνουσιν μόνον οι βασιλιόδες. ---Θαρρείς οι πόλεμοι εμάς εν μας καστιορούσιν»).Και τελειώνει με μια νότα αισιοδοξίας, καθόλου ξεκρέμμαστη. την στηρίζει ήδη η επανάσταση του «Ρε Αλέξη» (την οποία επίσης σατυρίζει για την επιμονή της στον ένα και μόνον αρχηγόν). «Μα ότι τζαι να γίνει εγώ πάντα εν να πολεμώ -- πάντα εν να το φωνάζω πάντα εν να τραρυδώ. ---Τον τόπον που γεννήθηκα το

χώμα που πατώ- το θέλω ναν δικό μου αφέντης νάμαι EVÓ».

Το πιο δυνατό στοιχείο του έργου ωστόσο, είναι η χρησιμοποίηση σαν κεντοικόύ στυλοβάτη του παραδοσιακού στοιχείου. Με σεβασμό, σε αντίθεση με τα καθιερωμένα. Ξδώ πόνω στηρίχτηκε κύρια, η δύναμη του και η αμεσότητα της επικοινωνίας του με το κοινό. Μας θύμισε οπωσδήποτε την «ειρήνη» του Τουρκοκυπριακού θιάσου που μας επισκέφθηκε πριν λίγους μήνες. Αυτός επικοινώνησε με το κοινό, βασιζόμένος στο ίδιο στοιχείο και μιλώντας επιπλέον τούρκικα.

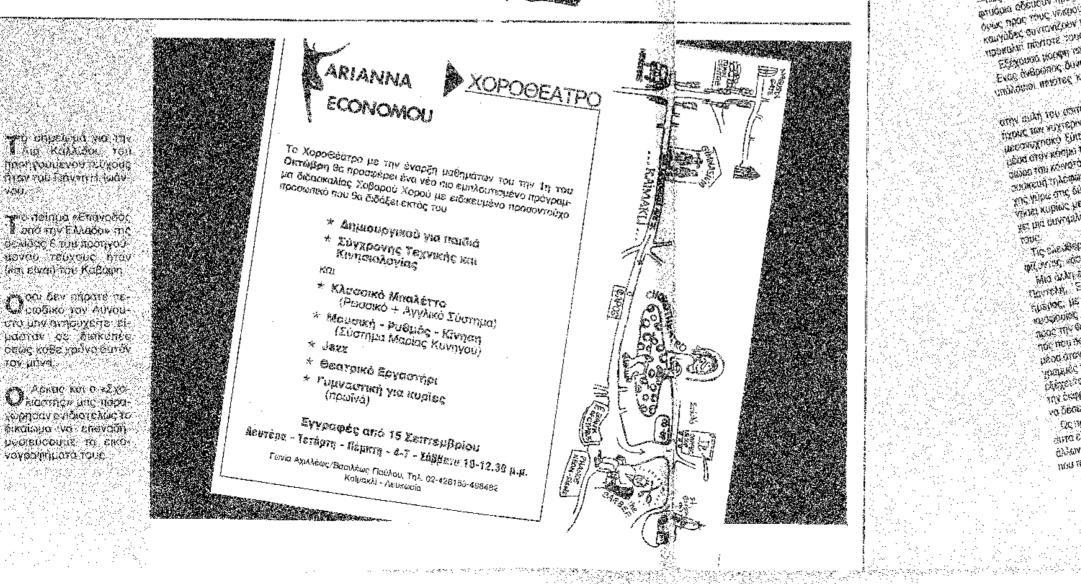
Ο Νίκος Σιαφκάλης τάβγαλε πέρα μια χαρά σε μια ομολογουμένως πολύ δύσκολη δουλειά (Το ίδιο έργο θεωρήθηκε «αντιθεατρικό» από τον 9.0.K.). Ovtwo nooksital yla μια πολύ δύσκολη δουλειά. διότι το έργο διάτρεχε με μια αναπόφευχης αποσπασματικότητα 300 χρόνια ιστορίας. Κι αυτό με πολύ λίγα μέσα, τα οποία αξιοποίησε στο έπακρο. Παρόλο που η παράσταοη χώλαινε αρκετά λόγω ερ. μηνευτικής ανεπάρκειας, ο. Σιαφκάλης κατάφερε να την αναδείξει. Εισήγηση μας είναι να του δοθούν τ' απαραίτητα μέσα για να ξανανεβάσει το ίδιο έργο.

μπροστά σε πολύ δύσκολη δουλειά, μιας κι ήταν υποχρειομένοι να παίξουν πολλές μικρές σκηνές. Ετσι υπηρχαν πολλές μετοπτώσεις. Ξεχωρίσαμε την Ελένη Καούλλα, τον Πάνο Καλλή και τον Παντελή Παπακωνσταντίνου Φυσικά ο Σώτος Κωνσταντίνου ήταν υπέροχος. Τα σκηνικά του Μάριου Αθηαινίτη, πολύ λιτά, κατάφεραν να δώσουν ιδιαίτερο χρώμα στη σκηνή της «νεοσποικιακής εξάρτησης». Οι χορογραφίες είναι δύσκολο να κριθουν λόγω της μέτριας εκτέλεσης τους. Σε κάποιες στιγμές «πρόδωσαν» το σεβασμό με τον οποίο συγγραφέας και σκηνοθέτης αντιμετώπισαν το παραδοσιακό στοιχείο Τελειώνοντας, θέλω να

Οι ηθοροιοί βρέθηκαν

σημειώσω την εκτός φεστιβάλ έκθεση μπατίκ του Γκλυν Χιουζ στην Ελεύθερη Καρπασία. Αποτελεί μια πρόταση προς το φεστιβάλ. Θα πρέπει να μπεί στο «πανέρι» της ουζήτησης για το μέλλον του φεστιβάλ. 🗋

KODTHC OXHINTIC

νεα της ακουρδάλίας

THE PUT OF STREET

Axoup and chai and may Evantar analogic of a stor the ANONDOGNIO SINO ENO VIOL ETABLINA ETABLINA DI MARCE DI ALTO DELL'ENOLISE DE COLLES TEREBOLISTA DI MARCE DI ALTONIO DI ALTONIO DI ALTONIO DI ALTONIO DI ALTONIO DI ALTONIO DI ORV. ORIGINATION CONTACTORING STATISTICS AND DESCRIPTIONS OF THE PROPERTY STATISTICS OF THE PROPERTY S 10015 AUSTOR STOK AND/ONE TONE TONE TONE TONE TO REPORT AND THE AUTOMOTION AND THE AUTOMO THEORY AND THE AND COLVERED ON AN TO A DEVELOPMENT OF CONTROL OF AN AND A DEVELOPMENT OF CONTROL AND AND A DEVELOPMENT OF A DEVE SHE DIASHONE TO GOLY MATLEY DIVING THE DIVERTITIES STRATTOPHICATION TONE OFFICE THE DEVICE THE BUNCLED OF THE PRODUCE TO DEPARTURE AS

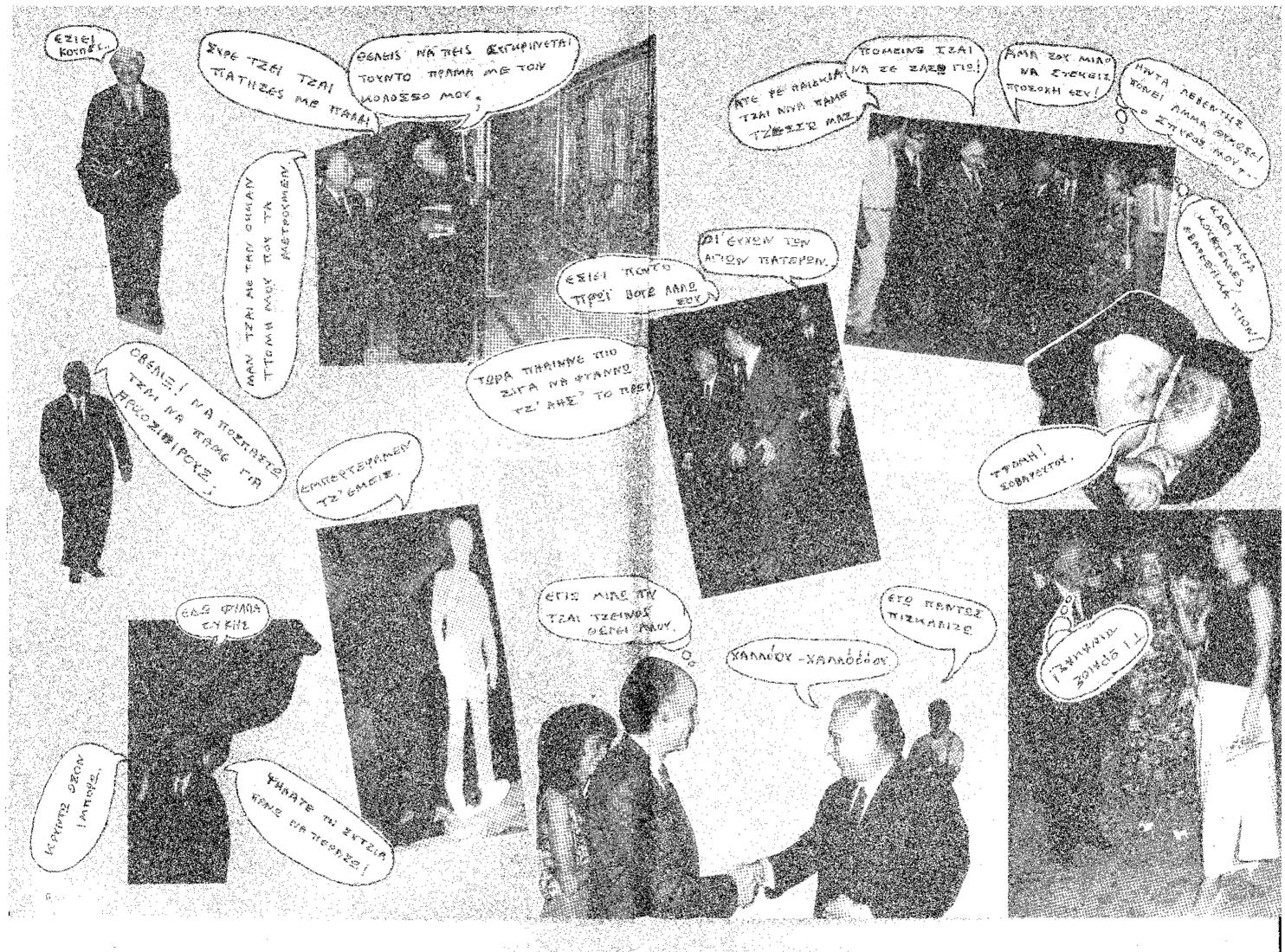
Author company of red carry of this out during the firld alleg the AUNDUR, GRENNAMMOTA SEC GUM OTHER POURSVIECT VENTRO SHE'S TAS ANOTACONICST: A Area product Joniou, advantisus anotas tao subjection HUNDOWNER THE HUNDOWN AUGUNATION AND AND A VEDOL EXCENTION MERLIONE FANT OPERTIES OF DISTUINT ON THE CASE OF DISTUINT OF THE CASE OF DISTUINT OF THE CASE OF DISTUILING OF NO SITISTICAL SUSCESSION STUDENTS OF THE SUSCESSION OF THE SUSCESS THE TESTITIES WATCHER STREAMY TERMILE BURGUENER OF ST TOUTIES, THE entrum and the new many the restance that we so returned the series OVER THERE TOUS TO BROW TO STREET TOTAL THREETS STORES THE HAVE THE KUNDOS, OUVERAGUEN DE PROFE INTROLOGIE AR DE DUR FOUNDING THE INDORTHER MUNICIPE THIS DIPOLITICUS OUR DIPOLIS DE DUR THE EXAMPLE REPORT ON ARTICLE STATE REVESSARIES THE HORNES ENDE OPERIOR OUTORE, MILLIOE NU ENEUREROI. HE VULTES OTAN ¹¹ UNDIGUERI MENTRE KOUCINTOL O 1800 OUTOUSTER NEWE OR 140 ORSES

arry and tel armon and negationalization my dimon for tars TYOUR EAN NUMEDINGN PRODUCES THE RETION THE OTHER STATES LECOTESTICAL FUTURE HOLICE MALLER THETEN TOU THERE SE ENDERLIS STUD WELLING TON SULANDER MUTURED HIMITION TOUS CLARENESS END THE MARCHAR THE SUD RELISSION OF THE PROPERTY AND THE TOP STREETON IN STRENGS TIS POINT OF DOID AND OF IN APPEARING THE SUMMER OF A MARKED OF A THE DIE GUVILLIE DE DAV OND THE CHERICAL THE CONTRACT OF SOME TO THE CARE

The sub-Bester wood too 2 houses the tooly of the two MID WAY ST TOWOR HOP IN TOWARD TO STAN STAND THE WI WISH BOSEWERS REPORTATION OF TRADER

Mus way back throws throws the strength of the strengt of the strength of the strength of the strength of the WORK IS UT TECHERTED TOU RULES ON UP OF UN THE MENTERS IN WOINTS, HE MILTIPPOPOLITENT AND PROJECT OF AND PILLY THE PILL THE POLITICAL POLIT 1900 TH ONOCON MULTER CONDUCT EVEN OUT IN THE OTHER The new bold number of the new new of the state of the st LEDU TIEN DEBLE DITY 20000 TOU JUTITY OF TOU 20028 LEDUTE NOT WEIRIC TONG OTO CADROOTING THE GETTER CHEORED VICE TO CATEGORY AND BREAMES WOME STRU LARDON DELTO THE STEMPS OF BROUNDS PATOMINED AND TO THE STEPS THE STEPS AND THE ST 1998 COLOR MARY WE ARREST AT NOTION - THE RECEIPTION OF A DISTURBANCE - TH

OR THE POINT HOLD IN THE OWNER THE CONTRACT THE SECOND CONTRACT THE SECOND CONTRACT OF SE va denera" excern (TT Beat to adave tou. ALL RECTLOROW HALL REPORTED TO ALL THE RECTORED AND A REPORT OF A

- Συνέντευξη του Καστή Αχνιώτη με την Aydia Melimet Ali

Εναφίασμε την απάρεη της Αγαίη Menmel Ali μετα Αγαίη Menmel Ali μετα απο μα επιστολη της προς το κυτριακό ΡΕΝ παυ όιμοσιευσυμέ ο αλιη σελιός όιμοσιευσυμέ ο αλιη σελιός τηνε φωτίκα και της πηρομε no war or out strict and

Κωστής: Μπορείς να μας πεις κάτι σχετικά με τις πρόσφατες δραστηριόπητές σου στο Λονδίνο:

Avdin: Méon proug relearations 6 μήνες ένας αριθμός ατόμων μαζεύπηκε κι έφτιαξε μια χαλαρή ομάδα για -οιαιπτορά μασκιρες δρασπιριότητές, «Την ονομάσαμε Για την έίροώθηση των Τουρκικών Τεγνών και Advoregving» (FATAL).

Για μένα όλα άρχισαν τον περασμένο Οκτώβριο όταν επισκέφθηκα το βόρειο μέρος της Κύπρου και συνάντησο μια ομάδα καλλιτεχνών, συγνοφφέων και ποιητών που είχαν πολλά να πουν όχι μόνο μέσα στα πλαίαια της κύπρου και της Τουρκίας αλλά, κατά τη γνώμη μου, σε παγκόσμια κλίμακα. Στο Λονδίνο μπήρχε μια έντονη έλλειιμή για συθεντικήκαι ποιοτική δουλειά. Η επαγγελματική δουλειό μέχοι τώρα δεν έχει εξελικτές περισσότερο από φτωχές αντιγραφές και κακές ανατυπώσεις.

Τέτοιες προσπάθειες στο θέατρο, στις τέχνες, στην ποίηση, είναι ποαγματικά άθλια υποδείγματα δουλειάς. Σκέφπιχο ότι ήταν καιρός αυτοί οι δυο κόσμοι να συνεγωθούν.

YIA TOY Mehmet Yasin

ο οχίσαμε με μια βραδυά ποίησης Αγία τον Mehmet Yasin που βρισκόταν στο Λονδίνο εκείνη την εποχή. Στην εκδήλωση αυτή έλαβαν μέρος όχι μόνο ο ίδιος αλλά και μια ομάστία υση ρυσπάσθνα ρυσάν όπο αδ γεννήθηκαν είτε έζησαν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους στο Λονδίνο. Στη βραδυά αυτή παρευρέθησαν πάνω από 130 άτομα. Ορισμένοι σκεπτικιστές έλεγαν ότι θάπρεπε γάμαστε ευχαριστημένοι αν έρθουν 40 άτομα και ότι η κοινότητα μας δεν θα

παρευρισκόταν σε βραδυές ποίησης που δεν ουμπεριλαμβάνουν ασγητό. μουσική και χορό. Τους αποδείξαμε ότι έκαναν λάθος, όχι μόνο εκείνη την πρώπη φορά, αλλά και όλες τις επόμενες φορές κι όχι μόνο αυτό, αλλά πετύχαμε κι' ένα επίπεδο που δεγ υπήρχε προηγουμένως. Γιολλοί από τους παρευρισκομένους Τούρκους και Ελληνές, ήταν της γνώμης ότι η βρασυά είχε ένα πολύ καλό λογοτεχνικό περιεχόμενο και μια καλλητεχνική παρουσίαση.

για την τουρκική moinon

***ον Απρίλη οργανώσαμε σε αυνεργασία με τις βιβλιοθήκες του Islington μια διάλεξη με θέμα την Τουρκική ποίηση και την ιστορία της σε σχέση με τις εξελίξεις στην τουρκική κοινωνία. Τον Μάϊο οργανώσαμε στο Camden μια βραδυά πρίησης μετά από πρόσκληση του Θεάτρου Τέχνης. Παρουσιάσαμε το ποιήματα του Μεχμέτ Γιασίν σε τρεις γλώσσες με φώτα, μουσική και σλάϊντς. Τα σλάϊντς έδειχναν την Κύπρο, βόρεια και νότια, προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε μια «ολόκληση» Κύπρο τουλάχιση.» στο πανί. Πολλοί συγκινήθηκαν με τη βραδυά και συγκεκριμένα θυμάμαι μια νεαρή τουρκάλα από την Τουρκία. που ήταν ιδιαίτερα συγκινημένη όχι μόνο με την καλλιτεχνική διάσταση αλλά κι από το περιεχόμενο της βραδυάς. Εξέφρουε την άποψη πως άξιζε τον κόπο να γράψει κανείς γι' αυτό στην πατρίδα.

Ήταν σημαντικό να παρουσιαστούν ποιήματα που εξέφραζαν τις ανάγκες, τον πόνο και τις φιλοδοξίες των Κυπρίων στην Ελληνική αλλά και στην Τουρκική κοινότητα. Δεν είχε ξαναγίνει παρουσίαση αυτών των ποι-

ημάτων στους Ελληνοκυπρίους, παρ SAO HOU USOKO ON' GUYO EYOUV USταφραστεί στα ελληνικά. Επίσης πορουσίασα ένα πρόγραμμα

στο LGR (Ελληνικό Ροδιοφωνικό Λονδίνου) όπου διάβασα ποιήματα και στα Τουρχικά και στα Ελληνικά. Ήταν η πρώτη φορά που το LGR παρουσία-Ze им еклорий эта Торркка кан п αντίδοαση που προκάλεσε ήταν ότι πολύς κόσμος βρήκε πως αυτό θά πρεπε να γίνεται πολύ πιο συχνά.

γυναικεία ποίηση

😴 τις 20 Ιουνίου είχαμε μια βραδυά Τουρκοκυπριακής γυναικείας ποίησης όπου έλαβαν μέρος η Νεσέ Γιασίν, η Φιλιζ Νολτοβέν κι άλλες Τουρκοκύπριες. Χώρος της εκδήλωσης ήταν η βιβλιοθήκη του Islington. Η οργάνωση έγινε από μια ομάδα γυναικών, φλλά ήταν ανοικτή σε οποιονδήποτε.

τουρκοκυπριακή ταυτότητα

ኛ της 21 Ιουνίου έγινε ένα σεμινά-🛴 ριο με θέμα την Τουρκοκυπριακή Ταυτότητα στη Λονοτεχνία, που χρηματοδοτήθηκε από το Συμβούλιο του Hackney, Ηταν ένα θαυμάσιο σεμινάριο όπου έγινε παρουσίαση 5 μελεтоу. 'Еλевау церос от Наккі Уцен. Nese Yasin, Filiz Naldoven, Mehmet Yasin kot Nivazi Kizilyuvek, Mapikot από αυτούς είναι ηγετικά στελέχη του Κινήματος της Γενιάς του '74 ('74 Generation Movement) Kol nyrjθηκαν του μεγαλύτερου μέρους της συζητήσεως. Το θέμα της τουτότητας συζητήθηκε μέσα από τις ιστορι-KÉC, HOALTIKÉC, OLKOVOLIIKÉC KOL KOLνωνικοψυχολονικές εξελίξεις. Εξετάσαμε τις διάφορες διαστάσεις της ταυτότητας στη λογοτεχνία και την κάθε μια διάσταση όχι απομονωμένα. Αποφαρίσαμε να καταπισστούμε με το θέμα κατ' αυτόν τον τρόπο μέσω

της λογοτεχνίας και ιδίως της ποίησης, γιατί αυτά είναι πιθανόν το ποώτο είσον όπου σχίζουν να παρουσιάζονται ζητήματο που αφορούν μια κοινωνία ή μια κοινότητα.

Από μέρους της Τουρκικής πλευράς, δεν ξέρω για την Ελληνική πλευού, δεν υπάρχει παράδοση σχηματισμού θεωριών ή σκαδημαϊκής ή επιστημονικής έρευνας, έτσι ο πρώτος -onfronte volotre ver end boeu pequix τε μπορεί να προβληθεί είναι η ποίη+ ση, τα θεατρικά έργα ή οι σύντομες torcoise.

Πρόσφατα το ζήπιμα της Τουρχο κυπριακής τουτότητος έχει γίνει σημαντικό θέμα ανάμεσα σε πολλούς κύκλους και τους ακόμα να αποτελεί το κλειδί στο πρόβλημα της «Κυπρια-» κής» ταυτότητας σ' ολόκληρο της το φάσμα. Ισως να μην είναι τυχαίο το γεγονός ότι sivel οι Τουρκοκύπριοι ποιι ζητούν να ξεκαθαρίσουν αυτούς τους ορισμούς.

Το σεμιναρίο είναι μια αρχή, και πρέ-ρούμε να οργανώσουμε κάτι τέτοιο στην Κύπρο είτε στον Ελληνικό είτε. στον τουρκικό τομέα. Είμαστε αναγ κασμένοι να τον κάνουμε χιλιάδες μιλια μακρυά, στο Λονδίνο.

με τους ελληνοκυποιους

Χωστής: Τι θάλεγες να οργανωθεί κάτι τέτοιο με Ελληνοκύπριους;

Avdin: Eival μια ιστορική αναγκαιότητα να οργανώσουμε κατι μαζί, αλλά για την ώρα υπαρχουν πολλά πρόγματα που σαν Τουρκοκύπριοι πρέπει να αναλύσουμε, να αναζη προυμε και να καθορίσουμε. Οχι σαν αντίδραση επειδή δεν είμαστε Έλληνες, ούτε και σαν αντίδραση επειδή δεν καταγόμαστε από την Τουρκία, αλλά σαν ένα φαινόμενο από μόνο του, ή μέσα μος. Τι είναι αυτή η Τουρκοκυπριότητα για την οποία μιλούμε; Και μόνον εμείς μπορούμε να την καθορίσουμε, δεν

έχουμε κάνει για πολύ καιρό.

ມລວ**ວ**ໃຫ້ພວກແ

και των θεατρικών έργων.

ρίου σε βιβλίο, στα Τουριακά και στα Αγγλικά

κυπριες γυναίκες

Το επόμενο Σαββατοκυρίακο είχαμε μια δραδυά ποίησης για τις Κυπρίες γυναίκες. Επιχορηγήθηκε από το Ηατίπgey. Ήταν η πρώτη φορά που Κύπριες γυναίκες, Τουρκάλες και Ελληνίδες, οργάνωναν κάτι μόνες τους. Οργανιότριες της εκδήλωσης ήταν δυο Τουρκάλες και δυο Ελληνοκάτριες και έλαβαν μέρος μια Ελληνοκάτριες και έλαβαν μέρος μια Ελληνοκάτριες καθώς και δυο Ελληνοκάπριες τραγουδίστριες.

Κωστής: Απ' ότι μου περιγράφεις φαίνεται να σ' ενδιαφέρει η δουλεκί για το γυναικείο ζήτημα.

Aydin: Ναι, το ιδιαίτερο μου ενδιαφέρον είναι το γυναικείο θέμα και η νεολαία.

Κωστής: Μήπως η ομάδα έχει κάποια φεμινιστική ευαισθησία;

Αγαίπ: Δεν θα το έθετα έται, θα έλεγα όμως ότι υπάρχουν γυναίκες που προππαθούν να ξεφύγουν από την παραδοσιακή θέση που οι κοινανίες μας δέλουν να μας ειηβάλουν. Πιστεύω όμως ότι αυτό είναι ένα εντελώς διαφορετικό ζήτημα και θάθελα ν' ασχοληθώ μ' αυτό ξεχωριστά.

Κωστής: Εντάξει, μπορείς τότε να μου πεις για τη βραδυά στο Haringay. Λοιπόν, ήταν μια Κυπρία ποιήτρια και δυο τραγουδίστριες...

Aydin: Όχι Δεν ήταν μια Κυτρία, ήταν όλες Κύπριες, Τουρκάλλες και Ελληνίδες, ολλά Κυπρίες, Βλέπεις ότι κι εσύ έχεις πέσει στην ίδια παγίδα... Κωστής: Ναι έχεις δίκαιο, έκαμα κι εγώ το ίδιο λάθος. Σου υπόσχομαι ότι θα το γράψω.

Αγαία: Ελπίζω να το κάνεις, γιατί αυτό είναι κά η που οι Ελληνοκύπριου πρέπει να προσεχουν. Εισχωρεί κρυφά μέσα στη γλώοσα και βγάζει προς τα έξω μια προκατάληφη.

Κωατής: Είναι πολύ συνταρακτικό γ΄ ανακαλύπτεις το ρατοισμό μέρα σου...

Aydin: Προκαταλημμένος όχι ρατοιοτής. Ξέρω καλά, δίνω διαλέξεις για τη διάκριση μεταξύ των δύο! Τέλος πάντων, ος ξαναγυρίσουμε στην 27η Ιουνίου. Η βραδυά έγινε πάλι σε τρεις γλώσσες.

Σ' συτή τη συγκεκριμένη βραδυά θέλαμε να κάνουμε κάτι ιδιαίτερο. Τα ποιήματα ικλούσαν για την εισήνη, μεταφέροντας εκείνη την ιδιαίτερη κυπριακή ευαισθησία, αλλά και την ευαισθησία του ότι γράφτηκαν από γυναίκες. Και έφεραν στο φως την ιδιαιτερότητα του να είσαι γυναίκα. Η Κούλλα Μαυρομμάτη είχε ένα ποίμμα για την σαπτομηχανή, μια και περνά τις ώρες της μπροστά από μια τέτοια. Καθώς το διάβαζε πολλοί από το ακροστήριο ευμμετείχαν στην απογοητευση της αλλά και στο χιούμορ

της και γέλασαν. Η Nese Yašin διάβασε ένα ποίημα που λεγόταν «Πάρτες» εκφράζοντας τη ζωή των γυναικών. «Χταπούσαν αι πόρτες

και οι γυναίκες τις άκοιγακ η ζαή πολούσε

svà oroviζárav xei yuuliζótav xebųµeqivá».

Η Filiz Naldoven διάβασε ένα noinμα για την ταυτότητα «Πρώτη αποστάξαμε τη λύπη από πιχρά πυρτοκάλια τη σκυρηίσαμε μέση ατις μέρες μετά από δακάτους ξυπνή σαμε το πατακόππινο αίμα στις νάκτες μετά η λύπη υποστάπτηκε από μόνη της. και τοποθέτησε στο γιακά μας το λουλλούδι της ταυτότητας

Ηταν συγκινητικά ποτήματα. Η Ηξη και η Μάρθα είπαν τραγούδια για τις γυναίκες. Καθές τραγούδούσαν θελήσαμε να πάνουμε κάτι συμβολικό. Όλες οι οργαγώτριες και τα ποτήγριες πήραν πράσινες κορδέλλες και τις έδεσαν στην Ηβη και στην Μάρθα και μετά ανοίξαμε ακτινωτά τις κορδέλλες από το κέντρο προς το ακροατήριο. Τυλίξαμε τις κορδέλλες γύρω από τα χέρια τα μπράτσα. Τα κεφάλια και τα σώματα του κόσμου. Υπήρχε μια ελαφρά αμηχανία ως προς το τι συνέβαινε. Μερικοί είχαν αρχίσει να μαντεύουν τι κάναμε, αλλοι όμως ήταν ακόμα μπερδεμένοι.

Πήγα στο μικρόφωνο και είπα, «Αυτές, οι πράσινες κορδέλλες συμβολίζουν την πράσινη γραμμή, Αυτή είναι μισ συμβολική χειρονομία από μέρους μος χιλιάδες μίλια μακριά σον Τουρκάλες και Ελληνίδες θέλαμε να κάψουμε αυτή την κορδέλλο στο Λονδί-

the second s

VCa

Επρεπε να άκουγες το χεφοκράτημα που ακολούθησε. Ήταν ηλεκτριστικό. Όλο το ακροατήριο ουνέχιζε να χειροκροτά αδιάκοπα, ο κάσμος φοβόταν να στομοτήσει. Ήταν λες κιο κόσμος čεν ήθελε να χάσει τη μαγεία και το αίσθημα της συνένωσης (συντροφικοτητιες) ο' εκείνη τη συνκεκριμένη στητιες).

Κωστής: Το ίδιο έγινε άταν ήρθε ο τουρκοκυπριακός θίασος με την «ειρήντι» του Αριστοφόγη.

Αγαίτη: Θάθελα μόνο να προσθέσω ότι εμείς σαν γυναίκες οργανώσαμε την όλη εκδήλωση και δυμάμαι (συγκεκριμένα) μαι Τουρκόλα δασκάλα τέγνης που είχε έρθει για λίγο από την Κωνοταντινούπολη, που ήρθε κοντά μου και μου είπε πόσο εντυποιπάστηκε από την όλη βραδικά, από την ομορφιά των ποιημάτων αλλά και ποη δεν είχε ξαναδεί μαι τόσο καλή οργάνωση εκδήλωσης. Ήταν ευχάριστο να τ' ακούς, παρόλο που ξέρουμε ότι έχουμε τις δυνατότητες να το κάνουμε.

Κάτι άλλο που πρέπει να αναφέρω είναι ότι βρίσκονταν και λίγοι Ταυρκοκύπριοι άνδρες στο χώρο εκείνο, που ήταν στο πίαω μέρος δείχνοντας την υποστήριξη τους και έκαναν διάφορο πράγματα όπως το να πουλούν τα βιβλίο, να μοιράζουν ποτά και φαγητό. Κάνοντας (δηλαδή) όλα εκείνα που συνήθως γίνανται από τις γυναίκες όταν οι άνδρες βρίσκονται στην πλατφόρμα ή βγάζουν λόγο. Αυτό ήταν πολύ σημαντικό. Θέλουμε να επιτρέφουμε στις γυναίκες να πά-

για τις μεταφρασεις του PEN στην αγγλική γλωσσα

Arongrá pély Enirpaciós BEN Sá. Mag

A SV MORENS VU CONTOSTETTS NO-VOLVINGE TOV SKEWOOD DOC THE THY TOO VIC KENDIDER: Floirione, Kompan, De-ZOVOGBOL 22 ZUVEDOVOL KUTGOL [IE-Construction Agene Piresen Homme. To «Hearpe Texang» and Novonou by my reliably in value Mileiosi ta avrituna toli olatos losta A DUODECHI MI REFERENCE NE RESE NOT SING OTO SELLE ADDING ROFTED TO VEyords on Kundish pointas kay suy-YOUGER AOUROVOYIA UNON'T GOSCOL ANA A GOUASIO TOUS EUROWIESTON 3 0 AVYARO, HORYES HOW YOUG RELIVES neognoig de éva alaintess korni-PENTAGENE THY MAQUENTSUCTION. To ustoopullowing the belider ONCH TOP TOPON, OWORCAUPED ON SLOWE Explored and sources an implicayear surroution theory under DEDA OTIC DENIDER DOC VID TOURREDC η Αρμέντους η άλλους ποιάτος και

ouvydedels hou yn knydydyne and Delogeneles

Lac αναγνωρίζω το δριαίωρο να έχετε ενθολημίες η ουλλογές σπό Ελληνοιοπρίους συγροφιείς και παιητές, αίλιθ θα ότις παραγαλούου να μην τους παρασακάζετε ως «η Κυπρίανή Ποίπση». Θα μπαροθοστε σοραλώς να την ανομόσετε Ελληνοιθειριαπή ποίηση και πεζογραφιακία δεν θα προκαλούοστε σύτε διαμαρτιρίες ρύτε ανάστατέσεις.

Δισβέξο με έκτληξη τοι με κάτου δόση παικομού το πρόλογο στη Σύγχρονη Νυπριακή Ποίηση, του γοάυπτια από τη Διοικητική Επιτροπή του Cyprus ΡΕΝ καταίας παρικθέτω το εξής

«Ο αναγγάστης μοτού του τουού θα αντίληφθοί καθώρο την απόξω μέα, την δικέληση και την απόξω οιστικότητα των αυγγραφέων και των ποιητών της Κύπρου για ενά διήμουργικό διάληγο, για συνεργασία με ανθρώπους των γραμμά-

in the second the second s

τά... Είναι όμως ευχάριστο να βλέπει κανείς ότι υπάρχουν και ορισμένοι άνδρες που ξέρουν την ιστορία.

των από όλο τον κέσμο ατόν άγο. ΤΟ που ο προσδευτικός και φιλολαυθεούς ανάρεπας διεξογοίγια ΤΗ υλουθασία, την αξιοποέπεια. Τη διατική και την ομοριωία

Lines www.minten.coc and using and me devices and GIVELING DEV EXERE DESKER ROLLING embulation of the provide the source of BOCATORIC THAY YOU HATTON CLOU του κάσμου, αφού όεν έχετε δώ-איניד אינאלי אישטער אינענאלי אישעענאל outranounce one for Number νυγαίκα, της όποίας η χώρα έχει. DODONIE NOI NOU SIVE DATAKE. σμένη να ζει μακούά από ταν τα no me vondige on evens distant. OR 20070 TO SIGUE A SUD 130 HS CHILADYES HOL SZETE KAUSTOTE εκδόσεις σας: Πραγματικά δάν EXETE KOVEVO SIKOLODO VO TO KA-SETS OUT O AS HOC, DEVENTER MAYE. VI Suraiwya na was here on EDEIC, DOV TIDONDELTING KOR OK-ASASUGEDON GYEDGENON INCH MOLOT

Aydia Melinyad 24

ο σύνος μου καταξασίζη κατά. ή διαξύνοτη πραντά γάς έλα θόσησ αξκητροταίο, διασιούτη και έχιος φια, όπως ο κρόλαγος σας της μαι δηλόκη, στά στο της κάλη διαιοχήζοτη της κολιτική, του «ζα οίδος και βαοιλοίας.

Εχοτο συθυνη επέγκονη αποιη Κυπριούς, σο ολούς τους Κατόρούς, υτα και αναγραβείτει σε ολούς μες και σχυσόνο επέγκητη στην κουλοφορι, τη γλαριστήτην ισορλογία της πλατοπροίος, και οίας, εάν ταυτίζετε τους ράψ τους σες μετούς πος οθευλικούς και σλολεσθερούς ανθρωτούς

Κάθε Κυσειος Ρών ξερί σειαπίσστειμε τη ακοπριστη Γουριας χναλ έχει για αντίσε τω τόστια, το το διλαμματ

Τι θεωρείτει τη είναι Αι κτιλιβιακή Λογοτοχνίας Είναι τονός η «Εκτροςκυτριατή λαγοτεχνία» που έχετε καζεώρο της επόσρες στο ή συμπεριλομβάνοι: και Τουρκοκυπρισκή ζει

Ασμενική κατηροκή λογοτοιχνής Επι πλέου, και αφυσίατα να τους δώσετες χόρου έσα στις σκλάξες σύς και τους αναγκάζετε να μάζιαν γα δημοσίκα. Οι και έκοραση απι Τουσκία, δεν δα σίσεστε τότε έναχο για τη δευρική της άφατε ός μυτής και δεν θα τους σταιρισκή λογοτιτχνία, αντί νη θ τους μέρος τής Καταρατής λογοιςχοιας

Σριστης στην προτελές παια σες το ούγοραο Τογιωσζεχές τη στελικτη ομοροπορτική σημοτα στη διέθκη Αργοτεργισή, κοινήστερ σομέρων με όνα ξαδικοί μη κοιολοσσότι ποι την διάγουση πτο τον Απουργία. Ατηλολ Πρώτας στην Κοπρίο και δεύτερην δεν εί για μόνον ο Ελληντική πρώτος διάδι που κολουσιας. Είναι η σταρμάτηται μας ποι) κολοινομοι και σταγία, τος τη λεγκόμερος Κόπορο, λογοτέγγες δια κοιτώρονου Κόπορο, λογοτέγγες δια

Εχτα καθήκου και τυθους το μας εποράμετα να παστατεί η ανώς μας και να μην τη στραγιακίζεπε. Έτστε απόμη σας τη τερικιά Τουροπιακρι οι ποιητές έχους διακτισμέτουσα να ητάσης της δουλεπός τους ακοργά παστατή οκόμο και φωλοιας γιας

ustanceow Elinvonstance and-STATE TO BE AND A PRODUCT AND de acyclervish relations only Touchia nation was Kunchards, som uspider, and to 1973, Il Marschuege-AT GYOUY THE USYODOGSTELION EXAN-YIK IL THEAL ON ON ON THE THEAL PO TO AVIDERATE AND DECED IN DY DES IN LODGER, BETTER OWN SIL CARGON OF to utilistic Annaciastical in Serviceammanistorear in making only and mained and use, also move dimenti vo simate te (vo xilile et acwith offlind spirits, penets or spor ic n chrickel admenia Acrossand the rest of the second second second WYWGY:

choine big and to other antiportesuper endorsors the union former big to by the union former big to by the union former big to by header

> - το απαβάλοται το cognecencia στουχοία από του πρόλομο και το τον χοντηγοριματο λομβο νούτας πάκρην αλοκληρίο του κοποικός λαό.

 - να αλαγισμίσετο και να από σπίρλετο διάραθαι όλος τη φλασίος και εχολτούρος της κύτοκα. Ξεαιόμα ματιλούσει αλάροκοίμα στο γλοσίος και rondroeges, note des signs ets ronnwis de las note controuxes que note yeartes

κα επαγομθοσετε κατή τη στενή (στενοκέφαλη) και αροκατελεημαίνη εκτιστοπ που έχετε δημουφρασι με γοινό ους ασρολάθετε σε μολλογτακής του, υπόδοιος τη θομλού ποιητών και συγγιά φώμετας γράφουν το άλλος γλακέος

τελά το ποτοπραντικώστου το στανορθεστετε την ποροσιο διαστικοβλομονη καταστική με τα τα ερίδασιτεια ενά δεχωριστά τομό τη δοσλετά Τουριστη και σύλως δετο γάδας serrouthor

Αν δεν γίνει αυτό ο κοσμος 5η εινοι διατιδρημένος να σύς στιγατικάς σαν παρασταγιοις ιατρατοιοτής Στ μαι αίγουρη ότι δεν είναι συτή την είκονε που θέλετε να παρουσίους κα Αν το γίζαμες μου είναι πατρο και δύμωσανα, είναι γιζη το δευα με αχγίζει πολε εντοίες. Οτι είναι πειρο και διαμορινκή της τέχοιστο να βλεποινούης τέχοις πολιοις από τους Ανεδιετησής τέχοις πολιοις τους Ανεδιετησής αδοιος πολιοις τους αποίων η γίδοσα γιώριζωί ο 'στούς τους τίμους, Ευταγώρις 'ελακ' και παιατή λονοτοχτία - τ αυταριά της αυταγοκή, ασηστεχτίας θα προβάλει σταν μία τα χρημάτια μαζειττάν μα ς', ίσως αυτο να γίνα η σοχή για να της επιστροφεί μια τοιλτόπητα που δρατάς ται όχιο το ποιλτόπητα που δρατάς ται όχιο το ποιλτόπητα που δρατάς τοι όχιο δαντώρτει τοτούς τους όλους. Βα το εκτιροίατα καν μου ατόγματα το το δελα το διαθούς ματορία να αναροχού ο σωτά το ματορία να αναροχού ο σωτά του γουριο το το δελα το διαθούς του στοτοριο το δελα το διαθούς του συστοροματίας.

Ου χαρώ πολύ γ΄ ποσικαι της από φαις σας πάνας στα σχάλια κών δια τας παρακαλούου γοφου σκανη βαία μοτό έσα σχότα κάτι προδά στικά κία από τον αρχότα κάτι προδά στικά κία από τον αρχότα θαμό και πικ τη θάτο ότι, σχότο διαμαρίδιος για πλαιάρετα το θούος και την αλοκολογια τον επό κρισκού ρου.

Δενίεχε ακοτά να εριτικάτα δε τια εφροιτιστική αυζήτηση. Μο εντικαριρεί η προσόος και η αιχοιβαίο αναχήγιαχ. Επτίζα του θα το Εριτιπ μάνο, από καρίζες από, ε αρουσετε τα αναγγή μου του να μοι ποραταθήσετε γιζ την αποιλιστήσετε.

κται μια πολυ δυσκοια ανοφαστη για μένα στόρα στη το τα τος νοσφις Γτο μια Κύησα το δίκοιη και ουτορική

[PAQTE]	TE ZY	NAPOR	HTEZ
<i>ба</i> ѕ бир	ьфёрег каг	<i>µал биµф</i> е́реі	
1997日 - Shear Haar Sherring Sector 33800 5577	ಳ ಸಾಮಿನಿಯಿಗೆ ನೇರಗವರಿ ಕೈನೆನ್ಗಳು ಹೇಳಿದರು ನಡೆಯಾಗೆ ಬರ್ಗಾರ್ಯ 	9720-4 42-49 (944) NOVE 1994	- newan
Διευθυνση 			10 210 12 72420
Aveneelse	e En s	CHARTER CONTRACTOR AND A CONTRACT OF CARDING AND A CONTRACT AND A CONTRACT AND A CONTRACT AND A CONTRACT AND A	

ενα πρωτότυπο εργαστηρι τεχνής για παιδια που λειτουργει στην εντος των τειχών λευκώσια

Kuth Mkoyogiloo

Το όνομα του εργαστηρίου «΄Ηλιος». 'Ονομα συμβατικό γιατί ο ήλιος είναι ουσιαστικά και μια πηγή φωτός με δική της ενέργεια. Πηγή φωτός είναι παράλληλα και η Τέχνη, γιατί από την επαφή μαζί της, ο άνθρωπος βοηθείται να κατανοήσει καλύτερα τα φαινόμενα γύρω του στην προσπάθεια του να λύσει το μυστήριο της ύπαρξής του.

KONDE ÉVEL ADIROV ARIτουργεί με τα παιδιά τούτο το εργαστήρι Τέχνης της Ρέος Αφαντίτη. Τα βοηθά να κατανοήσουν στην απλή μορφή τους διάφορα φαινόμενα, γεγονότα, αντικείμενα YUPIG TOUS KOL VO BOLLY TOY ρόλο τους στη ζωή μας. Τα παιδιά μαθαίνουν σινά σινά να ερευνούν, να διερωτούνται και να πειροματίζονται με τα μέσα που διαθέτουν για V anavmoouv to soomugτικά τους. Η απάντηση τους είναι, σε τελευταία ανάλυση, στη δημιουργία.

Αρχίζουν να κατασκευάζουν αντικείμενα με διάφορα υλικά: πηλό, χαρτί, κλπ., να τα ονομάζουν και να τα συνδέουν μεταξύ τους δημιουργώντας έτσι ποικιλόμορφες συνθέσεις, τις οποίες στη αυνέχεια κατατάσσουν σε ενότητες.

Για να έχουν όμως τη δυνατότητα της δημιουργίας κάποιου πράγματος, πρέπει πρώτα τα παιδιά να το έχουν εμπειραθεί με τις αισθήσεις τους να το δουν, να τ΄ αγγίξουν, να τ΄ ακούσουν. Αφού πια το έχουν καθορίσει στον αισθητικό και στο νοητικό τους κόσμο, επιχειρούν να το εκφράσευν στη ζωγραφική αποτυπώνοντας το ή στις κλατασκευές πλάθοντάς το. Η αισθητική διαπαιδαγώγηση λοιτόν στο εργαστήρι « Ήλιος» στοχεύει στο να βοηθήσει τα παιδιά να αναπτύξουν και ευαισθητοποιήσουν τις αισθήσεις τους για να κατανοούν και να δέχονται καλύτερα τις εμπειρίες από το περιβάλλον τους και να τα εκποιδεύσει στους τρόπους έκφοσσης μεσ΄ από την Τέχνη.

Η όλη διεργασία αρχίζει από τη στιγμή που το παιδί δέχεται κάποιο ερέθισμα στον αισθητικό του κόσμο από το περιβάλλον, το οποίο στη συνέχεια επεξεργάζεται στον νοητικό κόσμο και διοχετεύει και πάλι πίσω στο περιβάλλο υπό μορφή τέχνης: κίνηση - χορός, αποτύπωση - ζωγραφική, ήχηση-μουσική κλπ.

Είδαμε τα παιδιά του εργαστηρίου της Ρέας Αφαντίτη στην πιο πρόσφατη εκδήλωση τους στην Γκαλερά Ντιάσπρο, να λειτουργούν και να δημιουργούν αρμονικά με ποικιλόμορφους τρόπους. Η όλη παρουσίαση έγινε ως εξής: τα παιδιά δέχτηκαν ερεθίσματα, μια σειρά ήχων συγκεκριμένα, στο ρυθμό των οποίων κινήθη-

12

KOV, KOOTEVYOC TIC LOOKEC που τα ίδια έφτιαξαν και που hiar on partasic roug n משנוגטאוטה דמני הואמש דמעכ εαυτού. Στή συνέχεια, ημίθηκαν να ζωγραφίσουν αυτή TOUS THY SUMBIDIA O MYOC που τους δόθηκε για ερέθισμα ήταν ποικιλόμορφος: ο κτύπος ενός ρολογιού, το φύσημα τ' ανέμου, αυτοιάνήτα να τρέχουν κλη. Το πως θα ζωνράνοιζαν αυτούς τους ήχους τα έκανε να δουλέαιούν το μυσλό τους, την εφευρετικότητά τους.

Με τον τρόπο αυτό, τα παιδιά ανα-καλύπτουν ό,τι έχουν μέσα τους σε σχέση με το τι επιδρά στις αισθήσεις τους: κ:' έτσι σταδιακά, ξεδιπλώνεται μπρος τους η γνώση του κόσμου τους, σε τελευταία ανάλυση, αρχίζουν να επικοινωνούν με τον εαυτό τους.

Από την έκθεση ζωγραφικής, όπου τα διάφορα έργα χωρίζονταν σε ενότητες, μπορούσε κανείς να διαπιστώσει την ποικιλία της θεματογραφίας τους. Αναφέρονται μερικές ενότητες: «Το ανθρώπινο σώμα σε κίνηση», «τα πουλιά», «τα λουλούδια», «τα έντομα», «ο σε ρας», «η σπηλιά», «οι μάοκες», «η σάλασσο», «ο καθρέφτης μηθοστό μου», κ.ό.

Στην προσπάθεια τους να εκφράσουν και ν' αποτυπώσουν όλα τούτα τα θέματα, τα παιδιά μαθαίνουν να χειρίζονται και να συνθέτουν με το χρώματα και να συνειόητοποιούν τη σημασία τους, ατη ζωή μας.

Τείνα τέλος να πιστεύα πως η ένταξη των παιδιών σ' ένα τέτοιο εργαστήρι είναι πάνα απ' όλα μια ανάμκη γι' αυτούς τους αυριανούς πολίτες που έχουν γεννήθει και θα μεγαλώσουν σε μια εποχή του οι ανθρώπινες αξίες έχουν συνθλιβεί μέσα στη βία και την τρομοκρατία και οι άνθρωποι ζουν διαρχώς στην απειλή του πυρηνικού όλεθοου.

Με την αισθητική διαπαιδογώγηση στην παιδική, και νεανική τους ηλικάα οι άνθρωποι του αύριο ίσως να μπορούν στο μέλλο, στο χρόνο της ολοκληρωτικής μηχανοποίησης του ανθρώπου, να βρίσκουν την ισορροπία τους μέσ' από την τέχνη.

,13

τουρκο-κουρδικα...

(μια συνεντευξη από τη γερμανια)

Ε. Ας αρχίσουμε με μια περιγραφή της αντίληψης που υπάρχει στη Τουρκία ως προς το Κουρδικό ζήтпиа.

Α:- Νοί ος αρχίσουμε από την Τουρκία. Παλιότερα όπως ξέρεις το «κουρδικό» αγνοείτο και από την τουρκική δεξιά και από την τουρκική αριστερά. Ουσιαστικά η τουρκική αριστερά δεν ξέφευγε καθόλου από τον τουρκικό εθνικισμό. Σήμερα, μετά από τις συγκρούσεις του 84 κυρίως, διαπιστώνουμε ότι το κουρδικό ζήτημα έγινε επιτέλους μια πραγματικότητα για τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Συναντά κανείς αρκετούς δημοσιογράφους οι οποίοι ομολογούν ότι για 50 χρόνια συμπεριφέρονταν σαν να μην υπήρχε πρόβλημα. Σήμερα όμως ομολογούν ότι το κουρδικό πρόβλημα επιζητά τη λύση του. Τέτοιες ομολογίες συναντήσαμε στη Cuminuriyei, το περιοδικό Yen! Quindem και το περιοδικό Νουία. Ηγετικά στελέχη του SHP και του DSP ομολογούν επίσης το ίδιο γεγονός. Υπάρχουν και μερικοί στρατιωτικοί που ομολογούν πιο συγκαλυμένα επίσης ανάλογες απόψεις. Είναι η πρώτη φορά που διαπιστώνει κανείς αυτό το φαινόμενο. Υπάρχει μια στάση αναμονής, Φαίνεται ότι ο ένας περιμένει τον άλλο. Η προηγούμενη κατάσταση θα σπάσει αύντομα.

Ε:- Πως εξηγείται αυτό το φαινόμε-VO:

Α:- Νομίζω ότι είναι κυρίως δυό πράγματα που βγάζουν το ζήτημα στην επιφάνεια.

Το ένα είναι η φιλοδοξία για είσοδο στην Ε.Ο.Κ., που προκαλεί την αναζήτηση μιας σταθερής πορείας δημοκρατικοποίησης, κι όχι διχτατορία κάθε δέκα χρόνια. Το κουρδικό πρόβλημα είναι μόνιμο αντικείμενο συζήτησης κυρίως μεταξύ των ευρωπαίοτών-λοίκαστών με τους πιο αντιδραστικούς που θέλουν να μείνουν τα πράγματα ως έχουν η ακόμα на втотрещони прос та тіба (вкайрcie). Όπως και στο ίράν, έτσι και στην Τουρκία αναπτύσσεται ένα ισλαμικό κίνημα που αντιστρατεύεται τον εξευρώπαίσμό. Η κάρια αντίθεση γι' αυτούς είναι η αντίθεση μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία παρουσιάζεται καν το μεγάλο και ένδεξο παρελθόν που η ανασύσταση του θα μπορούσε γα αντιμετωπίσει το δυτικό κίνδυνο και την δυτική αλλοτροίωση. Αυτές οι ιδέες είναι πολύ διαδεδομένες ανάμεσα στον πληθυσμό. Υπόρχουν διάφορες σέχτες, πολύ καλά οργανωμένες στο πονεπιστήμιο, το στρατό και αλλού όπως οι: SULEIMANCILAR, NURCULAR, NAKSIBENDI, TARIKATI, YIIQoyouv sitiσης κόμματα που ασπάζονται αυτή την ιδεολογία όπως το ΜΗΡ (Εθνικιστικά Εργατικό Κόμμα του Τουρκές), το MSP (Εθνικό Κόμμα Κοινωνικής Ευημερίας του Ερπακάν) και το ΑΝΑΡ. Αυτοί όλοι υποστηρίζουν μια σύνθεση της ισλαμικής παράδοσης και του εθνικισμού, και αντιμάχονται φυσικά τους Κεμαλιστές.

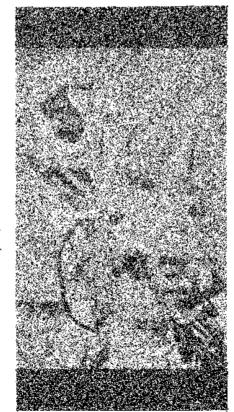
Η αντιδραστική αυτή μερίδα, πιστεύει ακριβώς ότι η θρησκεία θα αποτελέσει τον συνδετικό κρίκο μεταξύ Κούρδων

και Τούρκων και θα λύσει το κουρδικό ζήτημα.

Ομως δεν είναι μόνο το Κουρδικό. Γενικά το πρόβλημα των εθνικών ή/και θοησκευτικών μειονοτήτων είναι τεράστιο. Υπάρχουν πέρα από τους Κούρδους, οι Άραβες, οι Τσερκέζοι, οι Αλεβίτες, οι Ασσύριοι, οι Εβραίοι κλη.

Or Appévios;

-- Και οι Αρμένιοι υπό μίαν έννοια. Το Αρμενικό ζήτημα εκφράζεται στην περιφέρεια κυρίως της Τουρκίας γιατί εκεί υπάρχουν πολύ λίνοι Αρμένιοι. Ο Τουρκικός ρατσισμός εκδηλώνεται στο εσώτερικό κυρίως με την καταστροφή των μνημείων που μαρτυρούν την αρμένικη πορουσία. Μια και τόφερε η κουβέντα η αναννώριση της γενοκτονίας των Αρμενίων από την ΕΟΚ είναι σημαντική ενέρ-YEIG.

Ε- Ανάμεσα στους Τούρκους της Κύπρου, παρόλον ότι είναι Τούρκοι και Μουσουλμάνοι υπάρχουν αρκετοί, κι:ριως στην αριστερά που θεωρούν ότι η Τουρκία είναι αλλοτροιοτικός παράγοντας νι' αυτούς.

 Από μει άποιεη υπάρχει κάποιος συσχετισμός του προβλήματος αυτού με το ποάβλημα των εθνοπητών στην Τουρκία. Αν επικρατήσει η αντικεμαλιστική πτέρυγα θα συνεγίσουν φυσικά γα χτίζοντα: μιναρόδες και να έρχοντα STICKOL, YHI VE SVEWARTADOLY TOUS Τ/Κύπριους, Αν επικρατήσει αντίθετα η ιδέα μιας ομοσιονδιαιτής δημοκρατικής Touckies (με την έννοια ότι θα αναγνωρίζονται τοπικές τουτότητες) οι Τουρκοκύποιοι θα έχουν περισσότερες πιθαvernmer, va embledouv kai of elimides, για την Κυποκική ανεξαρτησία αυξά-VOIN.

Ο Μουσουλμανικός φανατισμός καλ-MEDYEL YOU GUBERANNIDAIG KOR YOU GUTαρμενισμό. Αν απιβληθεί οι επιθετικές διαθέσεις της Τουρκίος θα συξηθούν.

Ε.- Είναι σαφές ότι το κουρδικό ζήτημα στη Τουρκία ξαναμπαίνει θεαματικά στο προσκήνιο. Μπορείτε να σναφερθείτε σε συντομία στην προηγούμενη κατόσταση;

Λ- Στο παρελθόν υπήρξαν αρκετές κουρδικές εξεγέρσεις, όπως το 1919, 25, 30 και 38. Λφού οι Τράρκοι έπνιξαν κυρισλεχτικά στο αίμα την τελευτοία κουρδική εξέγερση της εποχής εκείνής, το 38, έδιωξαν πάρα πυλλούς Κούρδους στις γύρω χώρως και την Ευρώπη και κατάφεραν να «ενσαματώσουν» τους Κούρδους μεγαλοιδιοχτήτες γης μοιράζοντας τους τη γη και τις περιουσίες των ήδη δωγμένων ή εξολοθρευμένων Αρμενίων. Ετα επικράτησε κατ' αρχήν ένα κλίμα απαιριοδοξίας ανάμεσα στους Κούρδους και οι τουρκικές αρχές είχαν την εντύπωση μέχρι το 1950 περίπου, ότι «έλυσαν» το κουρόικό πρόβλημα.

Μέσα στη δεκαετία του 60 όμως επανεμφανίζεται μια κουρδική ιντελινκένσια. Χρειαστήκαν δηλαδή 20 τόσα χρόνια για να φτιαχτούν νέα στελέχη του κουρδικού κινήματος, φυσικά κάτω από την δυνατή επιρροή της τουρκικής αριστεράς και σ' ένα άλλο βαθμό του Κουρδικού Δημοκρατικού κόμματος στη Συρία, Ιράκ και Ιράν.

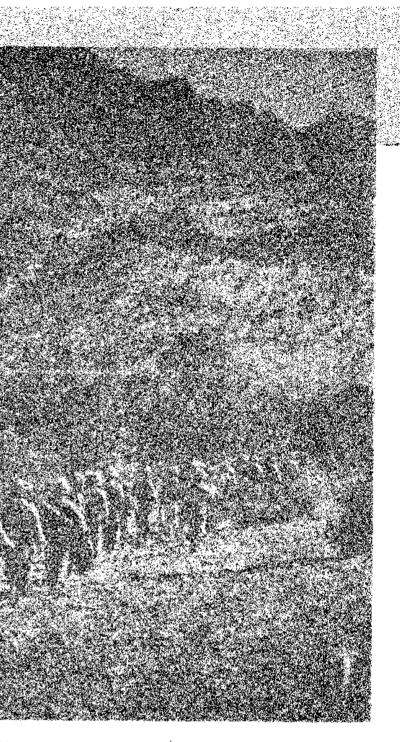
Το 1965 δημιουργείται και στη Τουρκία το Κουρδικό Δημοκρατικό Κόμμα και οι πρώτες φοιτητικές κουρδικές ορ-YOVGOEIG (D.D.K.O.)

Μετά την γενική αμνηστία του 1974 και την ελευθερία στη δημιουργία κοιιμάτων αναπτύσσονται πολλές κουρδικές οργανώσεις. Δυστυχώς η οταλινική στο κουρδικό κίνημα. Παρ΄ όλα αυτά εκδάθηκαν σ΄ αυτό το

από τον έλεγχο.

επιχειρήσεων.

A:- No: sivul ysyovóc. Ynàpysi õuotuχώς ταυτόχρονα ένα πρόβλημα «κρίσης» των οργανώσεων θάλεγα. Ακόμα και το 80 θα ήταν δυνατό να προβληθεί μια οργανωμένη αντίσταση ενάντια στο στρατό με αρκετές πιθανότητες επιτε-

παράδοση επέδρασε σε μεγάλο βεθμό

διάστημα πολλά βιβλία, στα Τουρκικά και τα Κούρδικα έτσι που εδημιουργήθηκε κάποιου είδους γέφυρα μεταξύ του 1938 KC! TOU 1960. AND TO 1980 KGI 50 το κίνημα για την απελευθέρωση του Κουρδιστάν μαζικοποιείται και ξεφεύγει

Ε:- Παρ' όλα αυτά οι δυνατότητες του επί του παρέντες φαίνεται να μην μπορούν να ξεπεράσουν το επίπεδο των σποραδικών αντάρτικων

χίας. Υπάρχει αστόσο μια αδυναμία συνκρόπισης μιας κοινής στρατηνικής η εν πάση περιπτώσει ενός κοινού επαναστατικού προγράμματος. Επιπλέον οι διακομματικές έριδες έχουν οξανθεί στο έπακρο και ταχτικά υπάρχουν σλληλοσκοτωμοί. Έγινε προσπάθεια για μ.σ συμμοχία αλλά έμεινε στα χαρτιά.

Ε:- Με την τουρκική αριστερά τι γί-VETG::

Α:-- Οι τουρκικές αργανώσεις ούτε θεωρητικά δεν αναγγωρίζουν τους Κούρδους σαν εθνική μειονότητα με δικαίωμα αυτοδιάθεσης. Φυσικά αγωνίζονται ενάντια στη μπουρζουαζία, μερικές αρκετά ριζοσπαστικά και προσφέρεται μια δυνατότητα συνεργασίας πάνω σ' αυτή τη βάση. Όμως για μας είναι ζωτικό να αναγνωρίσουν έστω θεφρητικά το δικαίωμα αυτοδιάθεσης του Κουρδικού λαού.

TOPEHBOAN TOPEHBOAN OUOHOVOLOVOUG

Υπς 28 3.87 η εφημερίδα «Επίκαιρη» δημοσίπωσε άρθρο του Αρη Πολίτη, που αποτε δελούσε πρητή πάποιου σχολίου του Τουρκοκυπρίου πόλητιου Οζκέρ Οζπούρ, προέδρου του Δημοπρατικου Τουρκτιου Κομματος. Στον Αρη Πολίτη, απάντησε ο Οζκέο Οζκιούρ μέσο από τέσσερο δικά του άρθρα, στην εφημερίδα του κόμματος του «Γενί Ντουζέν». Η Επίκτυρη αναδημορίευσε το άρθρα αυτό και χωρέτισε το γεγονός μαι που δεώρησε «Οπ με αυτό τον πρόπο, για πρώτη φορά αρχίζει ένας σραγματικός δημόσιος διάλογος με την τουρκική μειονότητα της Κιπίρου», ένω στην έκδοση της της 19.20.87 δημοσιεύει την απάντηση του Άρη Πολίτη στα άρθρα του Οζκέρ Οζκιούρ.

Ευχόμαστε ο διαλογος να έχει συνέχεια και αποτέλεσμα. ΄Ομως πολά φοβουμαστε ότι δεν θα συμβεί ουτε το ένα ούτε το άλλο, γιατί απ΄ τη μέχρι σήμερα πορεία της ανταλλαγής δρθρων, φαίνεται ότι στην αυσία δεν πρόκειται για διάλογο αλλά για δυο μονόλογους από τους όπομος απουσάζει μια πραγματική διάθεση ουζήτησης.

Δυστυχώς η περίπτωση φαίνεται να απότελει κλασαικό παράδειγμα της καχυποφίας και της ασυνεγγοησίας που διακατέχει Ελληνοκάπριους και Τουρκοκύπριους στις προσπάθειες τους για επικοινωνία. Τα κριτικά σχόλια που ακολουθούν προσπάθουν να εντοπίσουν κάποια από τα προβλήματα αυτά χωρις την ψευδαίσθηση ότι στην προκειμένη τουλάχιστο περίπτωση μπορούν να υπερβληθωία.

η αρχη της ισοτητας ή η αρχη της αυτοδιαθεσης;

Κύριο θέμα γύρω από το οποίο περιστρέφεται αυτή η ασυνεννοησία είναι εκείνοι της ισότητας ή της ισοτιμίας.

Για τον Άρη Πολίτη ισότιμοι είναι οι πολίτες κι όχι τα εθνικά μέλη και κάθε ισοτιμία που εξισώνει πλειοιγηφία και μειοψηφία είναι μια επίπλαστη ισότιμία. Η ρίζα του προβλήματος βρίσκεται στο ότι «οι Τουρκοκύπριοι δεν δέχτηκαν να είναι μια μειονότητα». Η λύση του προβλήματος είναι λοιπόν απλή: δικαίωμα αυτοδιάθεσης, όπου η πλειοψηφία θ' αποφασίζει ενώ η μειοψηφία θ' αποδέχεται, με την πρόνοια κατοχύρωσης των δικαιωμάτων της σα μειονότητας (εθνικών και ατομικών).

Ο Οζκιούρ επιμένει στο δικό του άρθρο ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν αποτελαυν μια μειονότητα αλλά μία απ' τις δυο «εθνικές κοινότητες» με ίσα «συνεταιρικά δικαιώματα. Η ρίζα λοιπόν του προβλήματος βρίσκεται στη μη αναγνώριση των δικαιωμάτων αυτών των Τουρκοκυπρίων. Η λύση έγκειται στην αποδοχή από τους Ελληνοκύπριους ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν είναι μια απλή μειονότητα και η εγκαθίδρυση ενός ομόσπονδου κράτους μεταξύ των δύο κοινοτήτων βασισμένου στις κοινές αξίες που ανα-

18

πύχθηκαν μετά στους αιώνες και σην αρχή της ισόπητος/ισοτιμίας.

Πιστεύουμε πως και οι δύο θέσεις, τοποθετημένες όπως πιο πάνω είναι λαθεμένες και οδηγούν σε αδιέξοδα. Από τη μια είναι το λιγώτερο που θα μιορούσε να πει κανείς, αφελές να μιλούμε για «ισότητα» ανάμεσα σ' Ελληνοκυτρίους και Τουρκοκυπρίους, χωρίς πάρα πέρα προσδιορισμό του τομέα εφαρμογής ή μη της αρχής της ισότητας. Από την άλλη το ίδιο παράλογο είναι να υποστηρίζουμε ότι μια επιστροφή στην καθορότητα της αρχής της πλειοψηφίας («ένας πολίτης, ένας ψήφος») μπορεί να αποτελέσει βάση για μια επίλυση προβλημάτων της υφής του κυπριακού.

Ουσιαστικά και οι δύο αυτές θέσεις, με την εμμονή τους στις «αρχές» κλείνουν τα μάτια σε μια κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα καθώς και σε μια δυναμική που βρίσκεται στον πυρήνα του κυπριακού προβλήματος. Η δυναμική αυτή είναι εκείνη της διακοινοτικής διαμάχης της εθνικής σύγκρουσης και της εξωτερικής επέμβασης. Θάπρεπε κάπου να θυμηθούν δύο «συναμιλούντες» ότι ή σύγκρουση αυτή είναι δημιουργός βαρβαρότητας.

Οι λαοί, από μόνοι τους δεν είναι βάρβαροι, είναι η εμπλοκή τους σε συγκρούσεις τόσο φορτισμένες συναισθηματικά που παράγουν την βαρβαρότητα (για παράδειγμα και για να φύγουμε λίγο από τα καθ' ημάς, παραπέμπουμε στις τόσες βαρβαρότητες που γέννησε η εθνική σύγκρουση στην Ινδία). Έτσι λοιπόν οι αναφορές τόσο στα σχέδια Ακρίτας, όσο και στις Τουρκικές βαρβαρότητες δεν παραπέμισουν παρά στη διαλεχτική της σύγκρουσης, της βίας και της εξωτερικής επέμβασης στην οποία ευπλάκηκε ο κυπριακός λαός, και τίποτα δεν αποδεικνύουν πέρα απ' αυτά, παρά μόνο την ανάγκη να τους δώσουμε ένα τέλος. Εδώ θα έπρεπε να προστεθεί κάτι σχετικό μ' όσα αναφέρει ο 'Apric Πολίτης, που φαίνεται ότι ψάχνει να αναγάγει τη «βαρβαρότητα» των Τούρκων (κι εδώ συγκεκριμένα το πράγματι απάνθρωπο γεγονός της μετακίνησης πληθυσμών) στις καινωνικές τους δομές και ρίζες, τις «νομαδικές τους καταβολές» όπως λέει πιστεύουμε λοιπόν ότι το φαινόμενο μετακίνησης πληθυσμών για στρατηγικούς καί πολιτικούς λόγους ήταν πλατειά διαδεδομένο και σύνηθες στη βυζαντινή αυτοκρατορία, το δοκίμασε άλλωστε και ο κυπριακός πληθυσμός όταν μαζικά μετακινήθηκε στη Νέα Ιουστινιανή για λόγους καθαρά στρατηγικούς. Από τους Βυζαντινούς φαίνεται να κληρογόμησαν και οι Οθωμανοί την μέθοδο, όπως και τόσα άλλα, κεόχεαπό τις νομαδικές τους καταβολές. Αυτά δεν σημαίνουν τίποτε περισσότερο παρά ότι οι βαρβαρότητες δεν είναι γέννημα της ουσίας, του εθνι-

κού χαρακτήρα των λοών, αλλά εποτέλεσμα της εμπλοκής τους σε μια διαλεκτική που δεν κάνει άλλο τίποτε από του να παράγει βία.

Φυσικά, σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να διαχωρίσουμε την κρατική οργανωμένη βία που είναι εκείνη του στρατού κατοχής, από τη βία που γέννησε η διακοινοτική διαμάχη. Τίποτα δεν μποροί να δικαιολογήσει την πρώτη.

Ας επιστρέψουμε ήμως στο κύριο επιχείσημα, δηλαδή στο ότι η αναφορά σε αρχές γενικές πέρα από τις κοινωνικοπολιτικές πραγματικότητας και η προσπάθεια αναγωχής της πραγματικότητας σ' αυτές τις αρχές, έτσι αφηρημένα, δεν οδηγείπαρά σε αδιέξούα παράγωγα βίας.

Το γεγανός ότι οι ελληνοκύπριαι αποτελούν το 80% του κυπρισκού πληθυαμού, που είναι ταυτόχρονα και ο οικονομικά κυρίαρχος, είναι αναμφισβήτητο, και όποιος θα προσπαθούσε ν' αμφισβηπήσει νομικά και θεσμικά αυτή την πραγματικόπητα δεν θα έκανε άλλο τίποτε παρά να συγκολύπτει μια κατάσταση που, αργά ή γρήγορα θα γινόταν εκρηκτική.

Αυτό όμως αημαίνει ότι δε μένει τίποτ' άλλο από την εφαρμογή της δημοκρστικής αρχής της ισότητας των μελών του πολιτικού συστήματος συν άτομαπολίτες όπως υποστηρίζει ο `Apris Πολίττις: Δεν το πιστεύουμε. Μια τέτου θέση αγνοεί όπως είπαμε και προηγουμένως την κοινωνική και πολιτική ποαγματικότητα.

Σε μια εξνική σύγκρουση δεν συγκρούονται άτομα-πολίτες σαν μονάθες, αλλά ούνολα, εθνικές ομάδες, που είναι ποράγωγα μιας Ιστορίας με διεμορητωμένα χαρακτηριστικά, μ' ένα μίνιμουμ ουνοχής, με μια ιδιαίτερη ταυτότητα.

Βέβαια αυτό το γεγονός δεν στερεί απ' την πλειοιμηφία το δικαίωμα της αυτοδιάθειτης. Το δικαίωμα αυτή όμως θα έπρεπε να κερδίζουν μαζί με την εμπιστοσύνη της επνικής μειανότητας. Αυτό το τελευταίο, εμείς δεν το καταφέρομε, άσχετα με το ποιός έφταιγε (ξένες επεμβάσεις, αλλότρια συμφέροντα κι' υποδαυλίσεις). Δεν καταφέραμε να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη συτή μ' αποτέλεσμα τη γνωστή «διαλεκτική της Blag».

Αποτέλεσμα όλων αυτών η σύγκοουσή και ο αντανωνισμός στή τα δύο καιγωνικά σύνολα για το ποσοστό της επιφροής τους μέσα στο κυπρισκό κράτος. Σε μια τέτοια περίωτοση «είναι (το λιγώτερο) μά-YOLO VA ECONTROL KEVSIC VA REICEL THY μικρότερη εθνική ομάδα για την ορθότη τα της δημοκρατικής αρχής της πλειοψηφίας, που ανήκει εξ ορισμού στην ισχυρότερη εθνική ομάδος. Οι πολυεθνικές κοινωνίες έχουν ανάγκη μιος καινούρνας συνταγματικής δεωσίας ατηλλαγμένης από το δόγματο του πορελθόντος. Η θεωρία συτή μπορεί και πρέπει να δονειστεί τα χρήσιμα στοιχείε της κλασσαής θεωρίας, όπος λ.χ. τη διδασκαλία των ανθρωτίνων δικαιωμάτων. Χρειάζεται όμως, κατά το λοιπό, εφευρετικότη στην αναζήτηση νέων θεσιών Kai õidõikaelav, neu 6a avanpooleegéσουν την δομή του εθνικού κράτους στις

oexic 78).

αποιτήσεις των εθνικόν συγκρούσεων» (Μιχαήλ Ηλ. Δεκλερή, Κυπρισκό 1972-74: η τελευτοίο ευκταρία, Αθήνο 1981,

Autó and, cy: povo m dudi gao mech πείρα, αλλά και από τη γενικώτερη πείρα. από μια σειρά εθνικών συγκρούσεων, όπου η κάθε μια έχει την ιδιαπερότητα της, αλλά που μοιράζονται μια σειρά από κοινά χαρακτηριστικά και 8α, πρεπε ίσως να προσθέσουμε, ότι η διεθνής τάση σήμέρα δεν είναι η δημιουργία ισχυρών εθνικών κρατών, με την εφαρμογή της οπλής σρχής της δημοκρατίας, «ένας πολίτης ένας ψήφος» αλλά η περοπάβεία διατήρησης των εθνικών κρατών και η ένταξη τους σε πλατύτερα πολυσθνικά συστήματα, παραβιάζοντας σκριβώς στη βάση, μέσα στα ίδια τα εθνικά κρατη την αρχή της πλειωψηφίας, με σκοπό τη διοπίρηση της ενόπητας του κράτους και

την παραχώρηση σε εθνικές μειονότητες περιοσοτέρων δικοιομάτων. Την ίδια σκέψη εκφράζει κι ο Γ. Καρούζης στη HEACTH TOU MENOVOTHTEC (1977) LEVOYτας «κανένας δεν μπορεί να ταχθεί ενάντια στο συνεχώς αυξανόμενα αυτονομιστικά κινήματα. Πρέπει μάλλον να paote étoinoi ve akoncours au ligeaχώρηση αυτονομίας σε περιοχές αου δεν πέροσον ποτέ απ' το μυσλό μας (...). Μήτιος παρόμεια κινήματα δεν αντιμε-TWAIL SAME SAME DOUDED TO ALSO AUDO TRUKSC RODEC; (Fakhia, Jornavid Kur.), Au-TOVOLER ADDED VIE TODE FOUDKORUTIOL-OUC, SOTIG KCI OV UTIOTSADÚV TO 18,7% του σληθυσμού και κατέχουν μόνο το 12.3% The yne unopel ve hapaxwonth 6ei...» (Ase enione nagioto),

Η θέση του ΄ Αρη Πολίτη παρουσιάζει πριετό ενδιαφέρον, σφού αντιβοίνει στη μέχρι πήμερα πλατειά αποδοχή της ομοσπονδιακής λύσης απ' τον Ελληνοκυπριακό πληθυομό. Ας υη ξεχνούμε ότι η ομοιπτονδία συζητιόταν σαν λύση και πριν το 1974. Μέχρι πρόκιφατα (Κάροικας 13.9.97) ο Δημάκριτος (Τ. Παιταλόπουλοςί) ηγετική μορφή στο χώρο του λεγόμένου «απορριπτικού» στηριότητα.

«Δεν απορρίπτουμε μες «συμθιθαστική λύση» και δεν παραγγωρίζουμε την πραγμοτικότητα ότι, κάτω από τις σημερινές συνθήκες και το υφιστάμενο ανισυζύγιο δυνάμεων, πρέπει να αποστούμε τεραστιές θυσίες και να καταθάλουμε οδυνηρότατο τίμημα για να εξασφαλίσουμε μια δίκαθ και βιώσιμη λύση. Τότοιες θυσίες και τέτοιο οδυνηρό τίμημα είναι η αποδοχή μας ότι:

- ένο κομμάτι της Ε/Κ γης θα παραμείνει κότω από Τουρκική διοίκηση.
- ένα μέρος του Ελληνικού πληθυομού είτε δεν θα επιστρέφουν ποτέ στα οπίπια τους ή, αν επιστρέψουν, θα διαθιώνουν κάτω από Τουρκική διοίκηση.
- ότι το νέο Κράτος που θα ιδρυθεί θα είναι διαρθρωμένο ευνταγματικά, πάνω σε Ομοσπονδιακή θάση και, γεωγραφικά, πάνω σε διζωνική εδαφική διευθετήση».

(Εήρυκας 15 Σεπτ. 1987)

Γιέρα σπ' αυτή την πλατειά αποδοχή της ομοσπανδιακής λύσης από τους Ελληνοκυπρίους, αξίζει τον κόπο να σταθούμε και σε δύο ακόμα επιχειρήματα του 'Αρη Πολίτη, πάνω στα οποία στηρίζει την απόαρειή του. Τα επιχειρήματα αυτά είναι:

- Το ότι κατά την αντίληψη του η ομοοπονδίο προθποθέτει την τουρκική εισβολή, γεγονός άνομο, κω ότι τάνω στην ανομία δεν μπορείς να χτίσεις τίπατε το διαρκές.
- Το ότι η ομοσπονδία προθυσθέτει κατονόηση, κοινή θέληση, καλές σχέσεις — στοιχεία που λείπουν από της δική μος περέπωση και που ίσοις προδικάζουν την πιδιινή αποτυχία μι-

12

Octouorcorcumorencentrationalistation

ος λύσης πάνω σε μια ομόσπονδη βάon.

Και τα δύο επιχεισήματα περικλείουν αρκετό υλικό προβληματισμού κι αγγίζουν ουσιώδεις όψεις του όλου προβλήματος. Είναι φανερό ότι ο κ. Οζκιούρ αποφεύγει να τοποθετηθεί πόνω στα επιχειρήματο αυτα. Εμείς πιστεύουμε ότι είναι στην υπόρβαση των πραγματικών τούτων εμποδίων που θο στηριχτεί η όλη πορεία μας σαν σύνοικα στοιχεία, και ότι τα δύο αυτά ειπτόδια περιέχουν τα ατοιχεία της υπέρβασής τους.

λικρίς να θέλουμε να υποτημήσουμε την θέση της Τουρκικής ειθολής και κατοχής στην όλη οικονομία του προβλήματός, πια ιούσυμε πως αυτή δεν απότελεί παρά το όραματικότερο εποισόδιο μας τραγικής πορείας, της πορείας της εθνικής συγκρουσης και τον ξένων επομβάσεων (της τουρκικής περιλαμβανόμενης) για την οποία είμαστε συνυπευθυνοι με τους Τουρκικής περιλαμβααπό του να προϋποθέτει τη Τουρκική ειαβολή, η ομοσπανδία είναι ο μόνος δρόμος υπερβάσης της παθολογικής κατά-

αυτονομια και εθνικισμος

ΚΑ πό μια άποψη, οι στόχοι και το νόημα των σύγ-Κρονων εθνικισμών είναι απόλυτα ξεκάθαρος και συνετής. Σε ένα γενικό επίπεδο, επιδιώκουν όπ όλοι οι εθνικιστές όλων των εποχών πάντο ζητούσαν; την εατονομία, την συνεχτικότητα και την ταυτότητα της ομάδας. Θέλουν, κατά πρώτον, να είναι ελεύθεροι και αυτοδιοικούμενοι πολίτες με ίσα δικαιώματα και καθήκοντα, να ακολομθούν τους δικούς τους νόμους και ήδη χωρίς 📋 εξωτερική ρύθμιση ή επέμβαση. Δεύτερον, επιζητούν την ενότητα, να είναι και να νοιώθουν σαν ένα εύοωστο. σταθερό και συνδεδεμένο σύνολο ανδρών και γυνα:κών, προσδεδεμένοι σε μια αναγνωσίσημη πατρίδα και ριζωμένοι στο πάτριο έδαφος, το οποίο μέσω του κόπου χαι του ενθουσιασμού των, μπορεί να τους θρέψει και διαπρήση, ψυχή τε και σώματι, σαν μια αδελφική ενότήτα. Και τέλος, θέλουν να αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστοί και ξέχωροι να έχουν και να φαινονται ότι έχουν την δική τους ιδιαιτεράτητα, να ξεχωρίζουν και να διαφέρουν από την πλειοψηφία, να ακολουθούν το δικό τους δρόμο, να σκέφτονται τις δικές τους σκέφεις, να έχουν τις δικές τους αναμνήσεις, και να κτίσουν το δικό τους μέλλον».

> Anthony & Smith: "Nationalism in the Twentieth Century", Martin Robertion, 1979, g. 154.

στασης που την εγέννησε. Πέρα από την ομοστονδία δεν υπάρχει παρά ο δεόμος της σύγκρουσης, της βίας, της βαρβαρότητας.

ομοοπονδία-αλλα ποια ομοσπονδία:

1.1 επιχειρηματολογία του 'Αση Πολίτη και η διαφεινία του με τον Οζοουρ που κάντι τους δυο λογους παράλληλους με ελάχιστα σημεία επαφής, οργανώνεται γύρω από την άρνηψη της ομοσπονδιαιής λύσης. Αντίθεται ο λόγος του κ. Οζοιούρ δομείται γύρω από τη μόνη απόδοχή της ομοσπονδίας (το πρόβλημό όμως που ποραμένει είναι «ποίας ομοσποιλίας»;) σαν τρόπου οργάνωσης της συμβίωσης Ελληνοχυποίον και Τουρκοκυτρίων.

Η ομοσπονδία δεν είναι μια λύση ανάνισης, ένας εξοναγκασμός για τους E/K. Eiver takeov uite euverögtth strukovn για συνύπορξη, συμφιλίφοη, συνδημιουργία. Αλλο όμως η ομοσπονδία που αι Ε/Κ συνειδητά αποδέχονται και οραματίζονται και άλλο το τι οι Τούρκοι προσπαθούν να επιβαλουν διά της Blag, Fight το ζητούμενο δεν είναι η επιβολή υπο οποιασδήποτε εμοσκονδίας, ενός οποιουδήποτε «συναπορισμού». Γιατί και εδώ έχει απόλυτο δίκιο ο ΄ Αρης Γιολίτης, «η ομοσπονδία δεν είναι αυτοσκοπός». Το πρόβλημα είναι τι είδας αμοσπονδίως θα επικρατήσει, και είναι είνουρο πως για να επικρατήσει πρέπει να βασίζεται ວາກ ວິເສດເວຊບໍ່ທາ.

Πιστεύουμε λοιπόν πως η δημιουργιιή εφορμογή και προσαρυογή των ομοστιος αλλά όχι ανυπέρβλη τες δυσκολίες, Η σμοστονδία σαν συνταγματικός μηχανισμός αναπτύχθηκε για την επίλυση προβλημάτων δεν προϋπόθετε τη λύση των προβλημάτων Συμφωνούμε ότι για κάθε συμβίωση χρειάζετσι καλή θέληση, σίγουρο πολύ περισσότερα ακόμα, και η ομοστονδία δεν είναι τίποτ ' άλλο παρά τρόπος συμβίωσης.

Πιστεύουμε όμως ότι η σημερινή κατάστοση και το αδιέξοδο, στερεί από τα στοιχεία εκείνα που είναι φορείς της καλής θέλησης, σπό τα «ερατικά» στοιχεία μέσα στις δύο κοινότητες, κάθε δυνατότητας δημιουργικής. Είναι γι' συτό που βλάπουμε την ομοσπονδία σαν μια ευκαιρία, σαν μια δυνατότητα. Το σύνταγμα δεν είναι παρά το πλαίαιο μέσα στο οποίο θα δουλέψουν οι ζωντανές δυνάμεις της κοινωνίας, οι αποίες θα διαμορφώσουν το κοινό μέλλον μας. Εξιφάνίζεναι ελευταία η τόνη ν' αποριώτε ται το ούνθημα και Τουρκοκτληρία είναι αδέλιξε στη σίνθημητα όστηριστική στη σύστατική απομεία μος στικής συνδοχής των τοτολεσμένων της τουρκικής καταγής. Και ενώ συτό το αίνθημητα όστη μία δεκαρτία περίρου συναλικά αποδεχτό και ουταπόδεργιο (εκτός συσμή από κείνους του ακούνε "ταινικός με τριξετηρια στομάς τους αλλά οιμπευταν τέχοι να χριώσει το πόδορο του Ιουλιονού προξικοπήματας η ευτολείτατα του τους μόστο τοματαία χράνια η διομάτη να το ζήτηρα, απότε εκτύμε στο τους υπορτηριχτές του, διάστραι του τους διατικός του τους παριδέδονε ή για το μόνο επγολοίο λύσης του Κυπρίακου ζητήματος, "Εκάποια χριοπονησειμόνται η κάπεια τόλος διατικού του φανή επιχειρήματα.

Είναι σημεντικό το γεγανός στη η συζητηση διαπεργά την αστική τάξη και τα κάμματα της και ως ένα βαδηκά κατά δ (βασικά την ΕΔΕΚ).

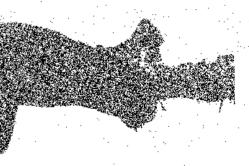
Οπος πάντα είναι άχεηστα κι' άνου ουσίας να μιλά κανείς για οποινδήποτε ζήτηψη να χειρίζεται οποιάδηστης στη υπ χερίς να την εντόσοει μέσα στο αποριτο πλιέσιο που την γέννησε και σμαίς να κοττάζει πιος ιδεολογικούς μηρονοιεξό σύν της έδωπαν την συγκεκριμένη μαρινή. Στη συνέχοιτι θά πρέπει να δει κανείς την πορεία της μέσα στην κατορική διαδικά και όπου πάρούσα περίπτωση της «αδελφορόνης», ως σήμερα.

λοίτον δεν χραιόζεται του πολύ για να αντιλαφθεί κανείς ότι όντος το συγκελαμένα σύνετμα, και Τουρκατιζετεί όμα οδυλαίο μορο είναι πρόγμοτ, από την πλευσά τος άρχοικαις Ελληνοκαπριολός τάξης συνθημία ενόπτουσά, αλεοπτιξητικά πότοφο μόσαν με τις πολητικός της ηγεσιος και τους διανοουμέντων, της, Γκιτή δεν νουε ποτε σαντιτικά, αλεοπτιξητικά της πότοφο μόσαν με τις πολητικός της ηγεσιος και τους διανοουμέντων, της, Γκιτή δεν νουε ποτε σαντινό 74, από τουρκατιζητικά ατιτιμότ. Το σύνθημα αυτό είναι αποτελεσμα ή πος και σε φοίδεσή εναντιστοιχία μο την αρχει των σκοιρία της αλεισμούς του διναι αποτελεσμα ή πος και σε φοίδεσή εναντιστοιχία μο την αρχει των σκοιριστική της εξοιοδητία ενδείτατα τη σύμπεριφορά της προς τοι άλλο προτιγούμενο της ευθρό την ΕΟΚΑ-Η, Της εδωτία πλολητισμόν πατοπολικί στι ένα εξίσου χρωτιστικό ζόσπάσμα οδελαροτίνης. Της σδελαισσύνης του διομάνου, Παρετθεσιοική αναφέρω ότι από την ελευρά που ΑΚΕΛ παι της ΠΕΟ-Η στοιχοιοδης διάφιση τους το ευγκριβιζουργια Τουρκοκοιστους που ποια γελιτισμού (και μια όχοτική ευσιοθησία στην ενότιστα της εργατικής τάξης) δει τουργατισμού του καντρικό πολητικό σύνθημα αλά παράμεια σύ έλοι αποτρομοιούματο εργατικής αλληλεγητης, μέσα φισικά του διατοιροποιο τουρκοιοματισμούς που πους τους γρατικό του αλιστικουρουμένου.

Παραμένει σαν θεμελειακό ανεξαρτοποικό κύττερο η ορκπερά των δύο κοινοτήτων και με την ΕΔΕΚ ήδη να τελειτικέρισε Ευρίσκεται όμως γενικό η ορίστερά σε μια θέση η οποία μπομεί να οικολομήσοι ένα διάλογο στάμεσα στα δύο κοικαρικά μίτ κόμματα, και να τον ανπιοραβάλει στον «διάλογο» των αστικών ηγεσιών.

Η σγκατάλειψη πάντως του στόχου ενώς κοινού μετώπου πάλος για την ανεξαστηκώ μεταξύ των δυντώσων εκεισώ των κοινοτήτων που στόχριουν στην ονεξαυτούα, οδηγεί δεδομένης της ουγκαρίας, οδιτιάζως στην εγκατάλειψη της ίδιας της ανεξαετήσίος, σαν στόχου. Αυτό έχει μια λογική (ον και ενδότιση) που πρέπει όμως να τέδει καθορά για να γίνει διώστώ ανεξαετήσίος, σαν στόχου. Αυτό έχει μια λογική (ον και ενδότιση) που πρέπει όμως να τέδει καθορά για να γίνει διώστώ ανεξαετήσίος, σαν στόχου. Αυτό έχει μια λογική (ον και ενδότιση) που πρέπει όμως να τέδει καθορά για να γίνει διώστώ ανεξητηδεί. Υπενθυμίζουμε ότι η κρακαριακή» ποράταξη στην πάλη της ενάντια στην ΕΟΚΑ-Β, συνταύτιζε το πραξικάιτωμα με την διαλή ένωση, ιδαινόταν τότε λίγο αυθοίρετο. Σήμερα είναι πέρικαζτερα από τρέδατήσι. Τέλος το κοινό μέτατο Τουρκεισισμών Ελληνακυπρίων για την Ανεξαρτήσια δεν μποιχεί να μέναι αραγιές της την εκδιαξή των εκδίωξη των ξένων στρετών και ιδιαίτερα του τουρτικού. Όχι ότι δεν διτλώνεται η εκδιαξή των επιθυμητός ατόχος τολικών για του στιμάνει κάτα πρέποι να βαρθούν οι τρόποι για την υλοποίηση της.

New providence and the contract of the second s

L BABARONC TWV ERRO-Frov Sev siver wa re-YVINI, ÉVEC HORNIKÉC τρόπος ανάδειξης αξιωματούχων. Είνοι μια κοινωνική πρακτική με πολλαπλές διαστάσεις: συμ-Bolikés, vountés, unyo-Loyunes xai alles. Eivai ακριβώς για να δώσω στην επλογική διαδικασία αυτή την πολλαπλότητα των διαστάσεων, που τιστεύω ότι δα πρέπει να την εντάξουμε μέσα στην ευρύτερη διαδιχαsia me anomosimee. onç.

LE THY EINÓVO NOU !! ROIγωνία δέχεται για τον cauto the fac the soalαρχη εικόνα της κοινωνίας που είναι και η εικόγο της κυρίαρχης πολιτικά και πολητικά ομάδας). Repáctam the Kowaviας που δεν είναι άμοιοπ articeasses, mon rever όμως και την έκαραση TWY WITTBEDEWY Savern agoù he lor era i lor άλλο τρόπο αποτελεί éva kolvé haporouastň neu emteènsi my únee-571 avridécemy svá 6:0mpei ève chinoro seirovanc ouroric nou Smrphics The With Ouversh augusting tou sourceνικού δεσμού, κάνοντας ένσι δυνατό τον δαίλογο. Mia véraia ovvidnian surders auson my arm-REDGEDGEDOR HE THY

κουλτούρα μιας κοινωνίας (το σύστημα αξιών τας, το πολιτιστικό της ούστημα) ενώ ταυτόχρονα την αγκιστρώτει μέσα orov meniva two scivermór cyssewy. Tautóχρονα η αντπιροσώπευon Boionerai ce ducon ayéan ue to ieoò, kai workó uz m Constela. τόσο μέσα από τη διασύνδεση της με την παράornon the adivaviae, 600 KOUME TO ORMUETON THE στο πολιτιστικό σύστημα. H arrangementers evγράφεται έτις με τράπο πολλαπλό μέσα στη διάρκεια. Στην αργόσυρτη διάσκενα σε μια ποώτη utivui avoi civa arriknem, ordon, ce pia peonia bioren opoù uzrz-

χει των ιδεολογιών, και σε μια διάρχεια συγκυριακή αφού είναι μέρος του καθημερινού πολιτικού παιγνιδιού.

Αυτά το λίνα για πην течкитеру стотушдоpuci ordon sou anévovy oto gaivoliero the avtincoowneuone na erzivo rov exloyov. Em ouvéχεια του άρθρου μου αυτού θ' σσχοληθώ με με-ANES OWSIG THE OVIEпооботеноне кон тре sniowańc diaducaniec. όπως αυτές όκωσοφόθηκαν στα πρώτα χρόνια The apploacements were and m herroupyic rou весрой тоу Нерсветroù Zumbouhiou.

της εκκλησίας) όπως έχει αλλάξει και η παράσταση της κοινωνίας και η πολιτική πρακτική από τους ίδιους τους έχγλους. Η προσπάδεια εμπλοκής παλιών θεσμών και συστημάτων μέσα σ' ένα καινούργιο περίγυρο θα δώσει νέα σημασία στο πολιό, δίνοντας, μέσα από τον ποραδοσιακό προπολιτικό διαχωρισμό σε μύλιέτια, βάση στην ανάπτυξη των εθνικισμών.

Πέρα απ' αυτή τον τυπική συνέχεια ο ονομόζεαφικά συμφραζόμενα ο θεσμός της αντιποσσώπευσης δεν θα ABITOUDYNOSI OHOG OL AVYNOL TO HEDIμέναν, γι' αυτό και η δυσφορία τους με τον θεσμό η οποία στάνει στο αποκορώgoupa this he toy Sir Ronald Storrs. H λογική του θεομού, και της κατάστασης της ίδιας οδηγούν σε μια διπλή αντιποράθεση μέσα στο Συμβούλιο: αντιπαράθεση Ελληνοκυπρίων - Άγγλων και Ελληνοκυπρίων - Τουρκοκυπρίων, Κύριο χαρακτηριστικό του ουστήματος: δεδουένη η αντιπαράθεση "Ανγλών - Ελληνοκυπρίων ο θεομός δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς την Ελληνοκυπριακή -Τουσκοκυπειοκή αντιπαράθεση, τουλάκιστον μέσα στα πλαίσια της λογικής της δύναμης που παραχωρεί τον θεσμό.

Εκλογική διαδικασία

Οι εκλογές για το Ν. Συμβούλιο γίνανται κάθε 5 χρόνια, κυρίως τέλη Οκτωβρίου. Το σύστημα είναι πλειοψηείχει δική του κάλτη και κάθε εκλογέας διαθέτει δύο ψηφοδέλτια (ένα μαύρο κι ένο άσπρα) για πάθε κάλτη-υποψήφιο. Εκλέγεται ο υποψήφιος που θα πόρει τα περισσότερα λευκά ψηφοδέλτια. Δικαίωμα εκλογής έχουν όλοι οι άνδρες κάτοικοι, πάνε από 21 χρόνια που πληρώνουν ένα φόρο της τάξης Βεργί (κτηματικός ή εισοδηματικός).

Η εκλογική διαδικασία λαμβάνει χώραν μέσα σε μια κοινανία με ορισμένα, κοινωνικό-οικονομικά χαρακτηριστικά καθώς και μια συγκεκριμένη τοπική κουλτούρα, που θα επηρεάσει άμεσα τον τρόπο που διαδραματίζεται η εκλονική διαδικασία.

Στο οικονομικό-κοινωνικό επίπεδο, κυρίαρχες σχέσεις είναι οι κάθετες, πελατειακές σγέσεις, οι οποίες συνδέσειν άμεσα και με προσωπικούς δεσμούς ένα αριθμό εμπόρων-δανειστών με την αγροτική μάζα δισμέσου μιας σειράς «πραχτών», εμπορικών πρακτόρων ή μικρομπακάληδων του χωριού. Είναι διαμέσου των σχέσεων αυτών που η πόλη κυριαρχεί πάνω στην αγροτική ύπαιθρο και απορορφά ένα μέρος από την παραγωγή της. Είναι τις ίδιες αυτές σχέσεις που θα χρησιμοποιήσει και για την πολιτική και ιδεολογική κυριαρχία της πόνω στην ύπαιθρο, με άμεση συνέπεια την «επι-Solin» της εθνικιστικής ιδεολογίας πάνω σε μια αγροτική μάζα αδιαφοροποίηm.

Φυσικά η χρησιμοποίηση των οικονομικών πελατειακών σχέσεων για λειτουργίες πολιτικές θα τονίσει κι ορισμέ-

Η αντιπροσώπευση μέσα από το Νομοθετικό Συμβούλιο

Ο θεσμός του Νομοθετικού Συμβου-λίου αποτελεί μέρος του οπλοστασίου του αγγλικού αποικιακού συστήματος. Κύριος σκοπός του η νομιμοποίηση της αγγλικής εξουσίας μέσα από ένα αντιπροσωπευτικό σύστημα, κολοβό οπωσδήποτε αλλά που εισήγαγε τις αρχές της νομιμότητας και του ορθολογισμού. Ταυτόχρονα στην αντίληψη των Αγγλων το Συμβούλιο μπορούσε να λειτουργήσει και σαν χώρος κυκλοφορίας πληροφοριών απαραίτητων για τη διοίκηση του τόπου. [Σημείωση 1] Η φιλοσοφία και η ιδεολογία των Αγγλων που καθορίζουν την αντίληψή τους για τον θεσμό είναι εκείνη του πολιτικού και οικογομικού φιλελευθερισμού λαμβανομένου υπόψιν του δομικού παράγοντα που είναι η αποικιοκρατία.

Αυτός ακριβώς ο δομικός παράγογτας είναι πολλαπλά σημαντικός για την αντιπροσώπευση στην Κύπρο, κι όχι μόνα στο πρώτο, το εμφανές επίπεδο το 20 άμεσα πολιτικό που έχει σαν συνέπεια το γεγονός ότι η αντιπροσώπευση θα είναι ελλειτής, μη ολοκληρωμένη, αλλά και γιατί η παράσταση της κοινωνίας πάνω στην οποία θα στηριχτεί το αντιπροσωπευτικό σύστημα θάναι ξένη και θα συγκρούεται με την ντόπια παράσταση.

Φυσικά ο θεσμός του Νομοθετικού Συμβουλίου δεν θα εισαχθεί σ' ένα χώρο λευκό. Πριν να διαμορφώνει ο ίδιος στάσεις, αντιλήψεις ίσως κι αξίες, θα διαμορφωθεί από τις προυπάρχουσες στάσεις αντιλήψεις και mentalités πάνω στο πολιτικό και την αντιπροσώπευση.

Ας αφήσουμε όμως το αφηρημένο αυτό επίπεδο κι ας περάσουμε στο συγκεκριμένο διαγράφοντας με αδρές γραμμές τα χαρακτηριστικά του συστήματος.

Κατ' αρχήν το είπαμε και πιο πάνω, το ούστημα της αντιπροσόπευσης δεν είναι ολοκληρωμένο: στο Νομοθετικό Συμβούλιο, δίπλα από τα εκλελεγμένα μέλη κάθονται και διορισμένα, καθώς και τα εχ officia μέλη της διοίκησης (παρατηρούμε κι εδώ μια συνέχεια με το παλιό, το οθωμανικό μοντέλλο, με διαφορετικά συμφραζόμενα όμως). Οι δικαιοδοσίες του ίδιου του Συμβουλίου είναι περιορισμένες, τόσο από την ίδια τη λογιισ) λειτουργίας του θεσμού, όσο και απόλυτα: κυρίαρχη είναι μόνο η Βέληση της Βοσίλιουας «εν συμβουλίω».

indroc à reform

Είναι λοιπόν λογικό, ο θεσμός ν' αντιμετωπίζεται από τον πληθυσμό με κάποια αμφιβολία. Αφού θα βλέπει σ' αυτόν τη συνέχεια των οθωμανικών θεσμών (όπως π.χ. τα Διοικητικά Συμβούλια και άλλες παρόμοιες προσπάθειες αντιπροσώπευσης που μια σειρά μεταρρυθμίσεις προσπαθήσαν να εισάξουν στην οθωμανική αυτοκρατορία) παραδοσιακή θα είναι και η στάση του απέναντι στους θεσμούς: αδιαφορία και αποχή, διατήρηση της ίδιας στάσης απέναντι στην εξουσία.

Σα μια μορφή συγέχειας του παλιού καθεστώτος 6' αντιμετωπιστεί και ο διαχωρισμός του πληθυσμού σε Μουσουλμάνους και μη Μουσουλμάνους (αργότερα, Χριστιανούς) για εκλογικούς και άλλους σκοπούς, και η ύπαρξη ξεχωριστών εκλογικών καταλόγων και εκλογικών διαδικασιών για κάθε κατηγορία. Η διαφοροποίηση όμως του πληθυσμού σε μιλλέτια δεν μπορεί να λειτουργήσει στο νέο καθεστώς, αφού ο περίγυρος έχει αλλάξει (κύρια η θέση

TIOTEAS EVQ KE

να χαρακτηριστικό της διαδικασίας των εκλογών, χωρίς ν' αποτελεί την μοναδική ή άμεση αιτία τους. Κατά τιςώτο λόγο θα τονίσει τον ποοσωτικό χαρακτήρα της σχέσης εκλέγων-υποψήφιος. Οι - ολοσόι στυς γιροέφοιζ ναδιοιφήψοπυ γικά ούτε στα κοινωνισλογικά τους χαρακτηριστικά ο ένας από τον άλλο. Βέβαιο διαφοροποιήσεις υπάρχουν, αλλα autés devie stés arés ved parte οφείλονται σε μια εποκριστάλλωση της οχέσης εκλέγοντα-αντιπροσώπου. Είναι γε' αυτό άλλωστε, σ' ένα μεγόλο βοθμό, που σε κοινωνίες με το ίδια χαρακτηριστικά δεν αναπτύσσονται χοινωνικοί θεσμοί ότως τα κόμματα. Σημαντικές ανπθέσεις θα είναι στη βάση συσπειρώσεων, συμμαχιών, διαφοροποιήσεων που ο λαός 6' αποκαλέσει «κόμματα» όπως κατά τη διάρκεια του Αρχιεπισκοπικού ζητήματος (1900-1910). Αλλά εδώ το φαινόμενο είναι διαφορετικής υφής και χρήζει ιδιαίτερης μελέτης. Η σντιπροσώπευση λοιπόν λειτουργεί σα μια σχέση προσωπική, άμεση, χωρίς το διάμεσο κόμματος ή άλλου θεσυρύ, μέχοι την εμφάνιση και τη συμμετοχή του Κομμουνιστικού Κόμματος στις εκλογές (1930, 1931). O xá8s πολιτευόμενος 9e λειτουργήσει σαν κομματάρχες κινητοπαιώντας όλα τα μέσα στη διάθερή του για την εκλογή του: κάρια σικονομικά, αλλά και την προσωτική επιρροή στη διοίκηση (για επίτευξη οφελειμέτων στους πελάτες του).

Είναι φυσικό ότι με τα κυπρισκά δεδομένα της εποχής, και το μεγάλο ποσοστό αναλφαβητισμού, ο δάσκαλος υποτελεί ένα κεντρικό πρόσωπο του

όλου άσλαινουσκατεπικού εικεδομήμα--האתהכפת עודה עדש להעודה בא עולה אהושי בליא Bald TOU DINALTOURY VC AVITARE TOU RAanayo amy nexarela row, n valary deser WE SUMPLY OF THE WORLD TOU. FLE TON σκοπό συτό, ο υσλιτικός θα χοησιμοποιήose to órdio ma nacioname, est usedbrong, not diadres as pendle fromié av siva han booksunic, h usaa and my ουμμοτοχή και επισροή του ατα δημοπ-KO DUNBOUNA NOI OKNOWEDUNKÉ OM τροπές. Κεντρικός, για διαφορετικούς όμεις λόγοιο, θα είναι και ο ρύλος του μουχτάρη, και ακάλομες τακτικές 6' ανσητήξουν οι υποπηίρεοι απόνοντί του.

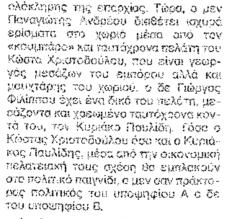
Φυσικά, για τον σκοπό της αυτητοποιτ,σης του εκλογέα, ο υποψήφιος Βουλευτής δ' αξιατοιήσει κόθε κουτατικό δεομό που διαθέτει, δημουργώντας μάλιστα τέτοιους όποτε του είναι δυτατόν Δεσμούς που θα ενταξει ταυτόχρονα και ταο οικανομικό πελατειακό του δίκτυο. Είναι μέσα σ' αυτό το πλαίσιο που θα ποέπει να ιδωδεί η χρήση της κουμπαριάς, κυρίως μέσα του βαπίσμοτος των παιδιών, πλατειά διαδομένα στην κυπριοπή ύπαιθρο μέχρι πρόσφατο.

Οι αντιθέσεις ανάμερα στους υποφηφιους γίνανται αντιθέσεις διατώων με κάθε υποφήφιο ν' αναζητή όσεις περιοσότορος πυμμαχίες μποφεί για ν' απλάνει την επιροσή του. Συμμαχίες μ' εμπόοους και τοκιστός με πλατειά δίκτυα πρακτόρων, πλάι στα δικά τους, ήταν κότι απαραίτητα για έναν υποφείφιο τις περιστότειρες φορές.

Zto Keddáni

Υπάρχουν ήδη ενδιαφέρουσες μελέτες για το φαινόμενα αυτό [Σημείωση 2] Προσωτικά μελέτησα το φαινόμενο αυτό για το χωριό Κελλόκ, της επορχίας Λεμετού, του μεσοπολέμου, όπου δύο unouniquot, yopie noeconteri nekarela στο ίδιο το χωριό ενταγωνίζονται νια τους ψήφους των χωρικών Ιδεολογική διαφοροποίηση: ο ένας απ' τους υποψηφίσεις είναι πιο καγροπιστής» απ' τον όλλο, πιο παραδοτασκά εθνικαστή, ο πρώτος μιλά για απαλλοτριώσεις γης προς ώφελος των χωρικών, είναι «μετορουθμιστής», διαβλέπει στη συνεργασία με την τοτακή κυβέρνηση για την καλυτέρευση της τύχης του αγρότη. Για τον δεύτερο, το εθνικό και η προάθηση του ποσέχουν, χωρίς ν' αφήνει όμως πισω τα κοινωνικά προβλήματα αλλά με μια πιο παραδοσιακή πολιτική στάση απέναντι τους («φηρίει ουσιαστικά τ) Κυβέρνηση»). Είναι εμφανές πως εδώ δεν δίνω παρά μόνο μια καρικατούρα συτής της διεφοροποίησης.

Και οι δύο υποψήφιοι όμως έχουν ανάγκη και χρησιμοποιούν ένα δίχτυο πελατειακών σχέσεων για να φτάνουν στον χωρικά. Ο υποψήφιος Α χρησιμοποιεί το δίχτυο του Παναγιώτη Ανδρέου (όλα τα ανόματα είναι αλλαγμένα), ο δε υποψήφιος Β εκείνο του Γιώργου Φιλίπηου, που είναι δύο από τους κύριους εμπόρους και τυκιστές της περιοχής κι 22

Δουλοία των πρακτόρων αυτών: η κινητοποίηση των χωρικών υπόρ του υποψηφίου του πατρώνου τους, η προετομασία της προεκλογικής τους εκστρατείας στο χωρίο, η πληροφόρηση των υποψηφίων σχετικά με τη εκλογική αλλά και με την γενική κατάσταση στο χωριά τους.

Η σημασία των πρακτόρων αυτών είναι τεράστια αν λάβουμε υπόψιν μας ότι η κινητοποίηση των εκλογέων είναι, κάτα από κανονικές συνθήκες κάτι το εξαιρετικό δύσκολο. Στην σρχή μάλιστα η αγγλική διοίκηση έχει πρόβλημα να κινητοποιήσει και υποψηφίους για το βουλευτικό αξίωμα, πολύ περισσότερο δε τους εκλογείς. Δεν είναι παρά στη συνέχεια πρώτα μέσα από την ενδοελληνοκυπριακή έριδα του Αρχιεπισκοπικού, που μετστίθεται σ΄ όλο γα επίπεδα της κυπριακής ζωής, και μετά από τη συνεχή πολιτικοποίηση της κυποιακής κοινωνίας, όπου το γεννωμένο εθνικιστικό κίνημα θα παίξει ένα σημαντικό ρόλο μέσα στη γενική πολιτική αλλαγή, που το πρόβλημα αυτό θα λυθεί, μερικά βέβαια, όπως δείχνουν και τα ψηλα ποσοστά αποχής.

Οι πολιτικοί πράκτορες φροντίζουν τις προεκλογικές εκδηλώσεις των ποτρόνων τους, διοργανώνουν τις συγκεντρωσεις, μαζεύουν τον κόσμο στο χώρο συγκέντρωσης όπου θα μιλήσει ο υποψήφιος, στο καφενείο, ασκούν την επιρροή τους, φροντίζουν να πάει ο κόσμος να ψηφίσει, μεσολαβούν Οταν τα πράγματα είναι οξυμμένα μαζεύουν γύρω τους και τους μηράβους, τα παλληκάρια του «κάμματος» για προστασία ή εκφοβισμό του αντιπάλου.

Σε μια τυπική προεκλογική εκδήλωση ο υποψήφιος θα φτάσει στο χωριό με άμαξο, και με τους επιτελεις του, θο μιλήσει με κυρία θέματα το εθνικό, τους

φόρους, τα αγρατικά χρέη και τις προσπάθειες του υποψηφίου για ίδρυση μιος αγρατικής τράτιεζας, για τη γενική κακοδιοίκηση του τόπου από τους άγγλούς «γαλαζοείματους» με τους εξώφρενικούς μισθούς τους και τους φό--ωδι αξ αιαχένυσ πΣ ,ροίσκατατο 2004 θούν τα πιο τοπικά προβλήματα, το γειούοι ο δρόμος του χωριού κτλ. Μετά τ συγκέντρωση θα κλείσει για να vive: π.ο. ιδιοίτερη στο σπίτι του πολιτικού πρά-KTOOD, O OMOLOG BE STOLLÁGSI KOLTO VSÚμα για τον υποιμήφιο και την σιινοδεία του, με το σφοχτά πουλιά και το ψητό στο φούρνο κάτι που δίνει μια μορφη ευφορίας και γιορτής.

Την ίδια αίσθηση γιορτης δινει και η περιόδευση των υποψηφίων στα μεγάλα πανηγύρια, κατ' οξοχήν εκφράσεις του κοινωνικού συνόλου, για προεκλογικούς λόγους. Οι εκλογές νίνονται είπαμε κατά κύριο λόγο, τέλος Οκτωβοίου, και η προεκλογική περίοδος συμπίπτει με τα μεγάλα πανηγύρια του Σταυρού στο Ουοδος (εκλογική περιφέρεια Λεμεσού) και στα Λεύκαρα (εκλογική περιφέρεία Λάρνακας-Λευκάρων). Απ' αυτές της συγκεντρώσεις δεν λείπουν και τα προβλήματα, ιδίως σε περίοδους έξαρσης των «κομματικών παθών», με σημαντικότερη την περίοδο του Αρχιεπιοκοπικού ζητήματος. [Σημείωση 3]

Η προεκλονική εκοτρατεία, τότε, όπως και τώρα προϋπαθετει έξοδα. Τότε όμως η κοινωνική κοτάσταση και η είνταξη της πολιτικής μέσα στο πελατειακό δίχτυς θολώνουν τα όρια ανάμεσα σε θεμιτό εκλογικό έξοδο και τη δωροδοκία. Συχνή είναι άλλωστε και η χρήση άλλων μέσων αθέμπων σύμφωνα με τον εκλογικό κώδικα, μέσων πίεσης πάνω στον εκλογέα. Γι' αυτό και οι διαρκεία δίκες και εγρέσεις κατά των εκλογικών αποτελεσματών με κύρια καιτηγορία την δωροδοκία. Η «δωροδοκία», με την πλατειά έγγοια του όρου, σε μέσο επηρεαομού του ψηφοφόρου περνά και στη λογοτεχνία, γίνεται αγασητό θέμα. Σχετικό δείγμα παραθέτω, από μικρό χρονογράφημα του Κυριάκου Π. Εφασίδου τέως Μομοθετικού Συμβούλου του ιδίου, και ο οποίος βλέπει εδώ τις εκλογές σα μέσο αναδιανομής του πλούτου, έτοι που αν γινόντουσαν πιο συχνά, η καπριαιαή κοινεινία θα 'φτανε στο κομμουνιστικό στάδιο μέσα απ' αυτή την αναδιαvouń.

Τελειόνοντας θα 'δελά να δώσω μερικά στοιχεία σχετικά με το κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά των μελών του Μ. Συμβουλίου, όπως βγαίνουν μέσα από

sed avékőszn akópa jekém pos. G pé-COL ODOR NAMIOC FOR SOULDERED RATE την πρώτη εκλογή τους είναι 40.8 χρό-VID, OTH LEVELT TOLE EASIDUMPIC 64.2% YOU SUVANCU SIVAL CHOROLINOL MOVERNormaiou aci keta 70% tou ellovikan Flovemormulou us orobés: volume om סטעדרמודוגה זטטר האבוסעומולים (23.3% THEY AUTOIDOTTION TRAVELILITER LINES CONTRACTOR COTTOL THE VOURTED. OF DEDROVOTEDOL CONDUN TO STRAYVEALUL TOU SIMMYDOOD. ourousous us lea n arthornteper Opumpionnes, kusing versuresover Kal Bundoo) (53.5% siva derivoso) an auroug to 10% sival Swoy opci kai yaloκτήμονες ή/και εμπόροψ και φυσικά το-KIUTÉS. OI CHANGINGI SIVAI SUNGOO KOI μεγαλογοιοκτήμονες (10.8%) και συρικα TOKISTEC, 7,1% EXEASIONATINO NOT 7,1% sknadeuriket. Otav évec Souloutte εκλεγεί μα φορά έχει 50% πιθανότητα VE EBOVERAEVEL (TO 32.1% SEEARVE 2 QOSSC. TO 8.9% TEERS, TO 5.3% TERROpeig nai to 3.5% neutra pupieg). Meydλος είναι και ο αριθμός των συγγενών ανάμεσο στα 56 άτομα που ιποτελούν τον υπο μελέτη πληθυσμό: ιδ άνομα CLYDEOVTAL HE THY CXEEN HATSPAS-YUIOG TO YIHOG KAMPOVOUG DO USYOKO βαθμό τη θέση του πατόρο) κάτι που UDOTERSI YO 17.8% EVE SYDDILE 7.1% που ουνδέανται με τη σχέση αδελφος-DEANOC KIL 7.1% UE TR OVERT Spine ανηψιός. Το ποσοστά αυτά για λόγους καθορά ενδεικτικούς, όφού είναι βγαλμένα από τα συμφμαζόμενα τους, 100 είδους της πολημαίς τάξης που γεννά την εκλογική διαδικασία που περιγρά-Waus.

THE REPORT

- Για το Νομοθετικό Σαμβούλιο παραπόμπω τον αναγνώστη στο βιβλίο του G.S. Georghalildes. A political and administrative history of Cyprus 1518-1923 with a survsy of the foundations of British Rose. Cyprus Research Center, Nicosia 1379 σελiδες 41-47.
- 2. Acq M. Attalides "forms of peasent incorporation in Cyprus during the test Century" in Annals of the N.Y. Acatiemy of Science Regional Variation in Modern Greace and Cyprus: lowerds a parapective on the Ethnography of Greace, 1975. Peter Loizos "Politics and patronago in a Cypriot Village 1920-1970" in E. Gellner, J. Waterbury (eds) Patrons and Gliants in Mediterraneen Societies, Duckworth, London 1977.

Καθώς επίσης και το άρθρο του Κ. Κύρρη «Ένας πολιτικός λόγος του Λουκά Παίσιου. Προσφώνηση στον πρώτο άγγλο Κυβερνήτη κατά την επίσκειμη του στην Αμμόχωστο στις 24.7.1878».

Κυπριακά Χρωνικά (Λεικοσίας) Τεύχος 39-43, Γενάρης-Μάζος 1964 σ. 498-509, κυρίως τις υσλίδες 498-505 όπου αναφόρείαι στα σχετικά με την υποψηφιότητα Young, ένα από τα σημοντικώτερα εκλογικά επεισόδια

- Δες για παράδοιγμο τη ειευμερίδα Αλή δεια, παράρτημα 18.9.1901 «Το εν Ομόδει Προξικόπημα» και «Αλήθεια» 21.9.1901 «Αι ασχήμιαι του Ομόδους και αι βουλευτικαί εκλογοί».
- Κυριάκου Παύλου Ρωσσίδου Τίποτε τα' όλα. Αευκωσία, 1933, σελίς 72.

Γράμμα από την Ιταλία

Υπηγα δενδράκι μαριχουάκωνα φύτεψε στις 11 του Σεπτέμβρη, στο κέντρο του Μιλάνου, ο ριζοσπάστης γερουσιαστής Κορλεόνε, περιστοιχιξάμενος από άλλους διαμαρτυράμενους ριζοσπάστες και μπροστά στα μάτια ανεχτικών και, οιωπηλών αστυνομικών και καρσμπινιέρηδωνπου κρατήθηκαν σε κάποιο από παση.

Μάρτιθρας και ο Λοονάρδο Ντα Βίνται, της Αναγέννησης, αφού η δεντροφύτευση και το κάπνισμο στινελλων έγινε μπροστά στα πόδια του στιντιλοτεία της Σκάλας, την κεντρικώτερη της πόλης του Μιλάνου.

Η προκλήκλη έκλητοιοιά το που του κατά το που κατά το που το που κατά το το το το το το δουλιών που από χρονιο την ελεθάει το το το το τον ναρκεπτικλή όχι μόνο πον ελαφοών ολλά και τον βοριών όπως μορφίνης, ηρωίνης, κ.λ.π. Για τους ριζοσπάστες μόνο με την άρση της απογορευτικότητας των ναρκωτικών θα γίνει δυνατή η αφοίαεση από τα χέρια της Μοφίας αυτού του τεράπτου μονοπαλείου εμπορίας που καταχράζεται η ίδια.

Ενώ ο γερουσκοστής επιδιδόταν στην κηπουρική τέχνη άλλοι ριζοσπάστες κρατούσαν διάφορα ειρυνικά πίκετς όπως ένα που απεικόνιζε τα ράφια κουζίνας με τα διάφορα κουτιά ζαχαρίς, καφε, διόσμου κοι... καννάβεως, με υπότητλο, «όλα το απαραίτητα»..

Στελέχη των ριζοσπαστών απειθυνόμενοι σε κοινό και δημιοσιογρόφους εξηγούσαν πως η πράξη του γερουalaané suvisioobe déknied σου τιμωρείτσι με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δυο χοόγων και πως η ιδιότητα του DRV VEROUDIGUTT) KELD EXET :κή ασυλία δεν τον περοτά-TEUS OTO REOFERENT REDIπτιοση διότι η αθλληφη είναι δεχτή ων εκτελεσθεί κατά τη διάρκεια της διότραξης του αδικήματος. Το ρεζοαπαστικά στελέχη επέμειναν πάνω στο πολοσοζητημένο στην Ιταλία αυτές τις μέρες θέμα του εγκληματικού τοινώνου: Massiae - voostoratéry - Ac-Bestatiociou ónλων. «Το μόνο οποτέλεσμα

«Τα μονα αποτελεσμα της απαγόρευσης των γαρκωτικών - τόνισαν - είναι η αύξηση της εγκληματικότητος. Η άρση της απογόρευσης αυτής δαπροκαλέσει την κατακόρυση πτώση των τιμών πράγμα που δεν επιθυμών βέβαια ούτε οι Μαριόζοι έμποροι ούτε οι φτωχές χώρες - παρεγωγοί των γορκωτικών που πουλούν αυτή τους την πρώτη ώλη έναντι αγορός όπλων».

Οι ριζοσπάστες γιο την όρα αρκούνται στην άρκη της απαγόρευσης που νομικά δεν σημαίνει και την νομιμοποίηση στο επίπεδο των καπνών και σιγαρέττων. Ας δούμε τί αποτελέσματα θα έχει η άρση της απαγόρευσης και μετά βλέπουμε, απαντούν οι οιζοσπόστες.

ποιοι μαζευρών τις αδειές συριγγες

* ην ίδια ώρα που οι οιζοαι νύστοιπλους ρετρόπο τις προτάσεις τους να δώσούν μια ρεζατή λύση στο πρόβλημείο δήμαρχος του Μιλά-VOU KOL IN TOMIKIN AUTODIOIκηση προσπαθούν να λύσουν ένα από τα πιο απλά - αν όγι то паз апло - епастолово του ποοβλήματος: Το μάζεμα των άδειων συριγγών που τιετάνο οι τοξικομανείς μετα τη χρήση τους. Καθημερινά μαζεύονται 2.600 χρησιμοποιημένες σύριγγες επό τους δημόσιους κητιούς και πάρκα του Μιλήνου, από 6 ομάδες εργατών του Δήμου. Η τοπική διοίκηση σποφάσισε γα αυξήσει τις ομάδες αυτές και VO SHOKTENSE TO HOZEHO SIδικά γύρω από τους σχολικούς χώρους συμπερύ αμβανομένων και των νηπιαγωγείων. Η καθαριότητα αυτή θα viveral vocic to mput mply απο την έναρξη των μαθημό-TWV. The succondic cuth οτο θέμα της καθοριότητας την πορκάλεσε μια δραματική ιστορία: ένα κοριτσάκι από τη Γένοβο, που πάτησε πριν λίγες μέρας μια πεταμένη σύριγγα υποβλήθηκε σε ανώλυση αίματος και βρέθηκε με θετικό - υπατίπδας - τη γναστή και συχνή αρρώστεια του συκατιού οναμέσα στους τοξικομανείς, που μπορεί να ων οιζόποςη οτ : αυάλατοτυ to AIDS.

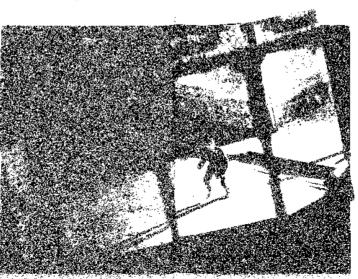
Ο Δήμαρχος αφού εξάγγειλε το μέτρα - καθαριότητας ενημέρωσης στα σχο-Asia K.a. - Kat n Tommi Autoδιοίχηση ακοφάσισε μια συvovinen konuging us tov Επορχο, Νομάρχη, Πρώτανη K.a., TOVICE - KOL SIVEL MOOS τιμή του - και οι σύριγγες εί-VER TO TEARED OTHOR EVOC προβλήματος που δεν λύνε-TO US RETENSOTIKO USTOCKU: διαδεβαίωσε πως η επιθεώρηση και η επαγρώτινζιση για τη δειτήρηκη της καθαριότηrae neu lla stimpstra sta πάρχα και αλλού από μοτοουκλέτηστές τροχονόμους δεν θα έχουν χορακτήρα «τιμαρητικών αποστολών».

- Ευλοκοπημο κρατουμενου απο φρουρους των φυλακων

Τη δημοκρατική και ανεσπάστης γερουσισστής σε συμβολική διαμαρτυρία φυτεύει μαριχομάνα χωρίς να αυλλαμβάνεται και που ο Μιλανέζος Δήμαρχος εγγυάται πως το μάζεμα των ουρήγων και η διατήσηση της καθαριότητας θα γίνονται χωρίς την δίωξη των τοξικομανών που ης πετάνε, συμβαίνουν κιάλλο αντιθέτου κλίματος γεγονότα:

Στις φυλακές της Παβίας, στη Β. παλία ο κρατούμενος Κλάουντας Μπόκκα, ενώ περίμενε την πρόωρη αποφυλόκιση του επωφελούμενος ενός νέου - μεταρριθμιστικού νόμου στο θεμα της διdokelag the extlone the notνής ξαναβρέθηκε «προφυλακισμένος» με μια σειρά νέso kamyopise va avriuertoπίσει αλλέ αυτή τη φορά κει us onaduśva poútpa kai ysμάτος σίματα και μώλωπες ένα σώμα που του προκόλεσε ή «νομιμή άμυνα» των φρου-DOV TOU.

Είναι λίγο ιδιόμορφος και παράδοξες οι συνκυρίες υποιτειμενικές και γραφειο-

REALINE THOU OF AND A REALING THE ξίαιο ξέσπασμα αλλάγε' αυτό αξίζει να τις παρακολουθήσουμε: Ο Μπόκκι 30 χρόνων, πέρασε το ένα τρίτο της ζωthe too on solversh: 'Ovrae τοξικομανής η αναζήπηση χρήματος του μάζεψε διάφορα αδικήματα όπως κλοπές κ.λ.π. Ονειοευότον όμως τελικά την πρόφρη αποφυλάκιση του μα σαν άτυχο αντιστάθμισμα της τύχης του οι τελευπσίες ιστρικές εξετάσεις βρήκαν το σίμα του θετικό στο τεστ για το AIDS.

Η ανάγκη ελευθερίας στη νέα του κατάσταση, ίσως να γινόταν μέσα του ακόμα πιο ανυπόφορη. Η μέρα αποφυλάκισης του ήταν προορισμένη για τις 28 Αυγούστου. Οι θερινές διακοπές όμως της Θεάς Θέμιδος και οι συνεπακόλουθες γραφειοκρατικές καθυστερήσεις της Δικαιοσύνης (η απόφαση αποφυλάκκοης έπρεπε να φτάσει από Φλωρεντία όπου διέπραξε το τελευταίο του αδίκημα) ανάστελλον χωρίς πολλές εξηγήσεις την αποφυλάκιση. Στις 9 του Σεπτέμβρη αφού είχε ξανά αργητική απάντηση, ο Μπόκια αποφάσισε να κυρήξει απεργία πείνας. Κατά κακήν του τύχη, στις φυλακές της Παβίας αντίθετα από άλλες φυλακές επιτρέσεται κατά τη διάρκεια της μέρας η διαμονή εκτός των κελλιών αλλά συνάμα απαγορεύεται η είσοδος στο κελλί τις ίδιες ώρες. Ο Μπόκκι ένοιωσε άσχημα και ζητούσε να μπει ξανά στο κελλί του. Στην άρνηση των φρουρών,

εξαγριωμένος κατφέρνει να τους γλιστρήσει και μπαίνει στο κελλί του όπου πλαγιάζει και αρχίζει να κόβεται στα χέρια με μια λεπίδο.

Avéesop todaeou

Ο Μπόκκι γίνεται έξαλλος, θυμίζει στους φρουρούς του πως το αίμα που τρέχει από τις πληγές είναι μο-Aucusvo kai ott utopsi va τους μεταδώσει τη μόλυνση KOL KORTÓVIAS TOUS ÉTAL DE απόσταση δίνει διέξοδο στην οδυνομία του οπόζοντας ό,τι βρει, πιλεόραση, ερμάρια, κ.λ.π. Η φρουρά όμως είναι οργανωμένη με αστίδες και ροπαλα ενάντια στη μικρή εξέγερος του αδυνάτου: Είκοσι αστυνομικοί πάνοπλοι σε «νόμιμη άμυνα» υποτάσσουν τον «επιτιθέμενο» Κλάουντιο. Στο νοσοκομείο του γνωματεύουν οπάσιμο φρυδιών και αιματώματα σ' ολόκληρη την πλάτη.

Για τις συγκεκριμένες φυλακές το επισόδειο αποτελεί εξαίρεση αφού οι 100 κρατούμενοι, μαζί και 10 γυναίκες έχουν στήσει ένα συνεργατισμό εργασίας με m βοήθεια μιας Επιτροπής για των προώθηση των σχέσεων μεταξύ συλακισμένων και του εχτός φυλακών περιβάλλοντος, Στην Ξπαροπή αυτή πρωτοβουλίας συμμετέχουν κομματικοί εκπρόσωποι, εθελοντές καθολικών οργανώσεων; απλοί πολίτες. Το τελευταίο καιρό όμως, παραπονούνται σε γράμμα τους οι φυλακισμένοι, τα πράγματα άλλαξαν προς το χειρότερο με την άφιξη ενό νέου αξιωματικού στις φυλακές που προέρχεται από τις λεγόμενες σούπερ - φυλακές όπου κρατούνται συνήθως βαρυποινείτες, εξτρεμιστές κ.λ.π. Σ' αυτές τις φυλακές η αστυνομική καταπίεση, οι εξνων ότχωση νοτο ρέτσιμεστ κρατουμένων και άλλα παρόμοία «αντιτρομοκρατικά» μέτρα, δεν αφήνουν ψυχολογικά περιθώρια για καλή διαγωγή και πρόωρη αποφυλάκιση. Ανάμεσα στις κατηγορίες που πρέπει να αντιμετωπίσει τώρα ο Κλασέντιο είναι και η απόπειρα φόνου, λόγω της απειλής του να τους μολύνει με το αίμα του, κατά την αναφορά του αξιωματικού υπηρεσίας.

ε στοί μιας περί άημοκρατίας έ εί καταπάτησης της ο λόγος, μια άλλη, σχετική είδηση mooseystal and to K.K. Itakiας. Τον Αυγούστο, η κόμ. κοινοβουλευτική ομάδα πρότεινε με δυο βουλευτές της δύο σχέδια νόμου που αφορούν τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το πρώτο αφορά την κατάργησην του δικαιώματος σύλληωπο από μέρους του Δημόσιου κατήγορου και το δεύτέρο την κατάργηση της αστυνομικής ανάκρισης χωρίς την παρουσία δικηγόρου επό πλευρά του ανακρινόμενου. Ένα άλλο σχέδιο προβλέπει το δικαίωμα συμμετοχής της Υπεράσπισης κατά τη διάρκεια συγκριτικών ανακρίσεων μεταξύ συγκατηγορουμένων και μεταξύ κατηγορουμένων και μαρτύρων.

Αν και καθυστερημένα και χωρίς πολλά «θόρυβο» τα -ίστοςπ υση υσμόν μιδάχο νουν οι κομμουνιστές στοχεύουν να χαλιναγωγήσουν τις υπερεξουσίες που η Εκτελεστική και Δικαστική εξουσία καρηίστηκαν, και συχνά καταχράστηκαν σ' όλη την διάρκεια της δεκαετίας του 1970 με τη δικαιολογία της πάταξης των Ερυθρών Ταξιαρχιών και της τρομοκρατίας. Ήδη από πολλές πλευρές και από πολλύ καιρό -Προλεταριακή Δημοκρατία, Σοσιαλιστές, Ριζοστάστες, ανεξάρτητοι διανοούμενοι κ.ά.--- έχει κατογγελθεί η διατήρηση νόμων και μηχανισμών ακόμα και η γοοτροπία της λεγόμενης έκτακτής ανάγκης.

Όλο αυτό το διάστημα το Κ.Κ.Ι. φαινόταν το λιγότερο ευσίσθητο σ' αυτό το θέμα. Καθυστερημένα λοιπόν και δειλά ξεπροβάλλει τα νομοσχέδια του το Κ.Κ.Ι. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ίσως να μην πρόκειται για τη γνω-

στή κομμουνιστική δειλία που χαρακτηρίζει σχεδόν OASE TIE KONNERVY. MYSOLES óray neókents, wa octónera αλλά για την ανάγκη μετριασμένων απαιτήσεων έτσι που να αποφεύγεται ή έχδηλη σύγκριση με το όχι πολύ μακρυνό παρελθόν του Κ.Κ.Ι όπου βοισκόταν ακριβώς στην στιέναντι όχθη: Ολόκληρη τη δεκαετία του '70 που η τρομοκρατική δράση είχε σαν απόνειο και ίσως σαν ευθανασία της την απαγωγή και εχτέλεση του Άλτο Μόpc, to 1978, to K.K.L. στο θέμα αντιτρομοκρατικών (μέτρων και νόμων αποτέλεσε τον νεροκουβαλητή του Χρισπονοδημοκρατικού φέραδоя.

Η αντιδημοκρατικότητα και αυθαιρεσία των σκερεξουσιών εκείνων βρυχολάκιασαν αργότερα σε μαα -- όχι τη μόνη--- από τις πιο σκληρές όψεις της: Την συνεχή προφυλόκιση για αόριστο διάατημα χωρίς δίκη. Είναι γνωατή η περίντωση Τόνυ Νέγκρι με την πολύχρονη προφυλάκιση που απελευθερώθηκε μόνο χάρη στη ψήφο των Ιταλών δημοκρατών που τον εξέλεξαν βουλευτή.

Γι' αυτό τα σημερινά δειλά βήματα του Κ. Κόμματος στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν δηλώνουν τόσο δειλία πορά σοβαροφάνεια και «μετριότητα» από την αποία έχει ανάγκη σύχνά η ψυχολογία του συνυπεύθυνου. Ας ελπίσουμε βέβαια πως είναι έτσι, και πως το Κ.Κ.Ι. νιώθει κάποιες ενοχές επί του προκειμένου.

25

ΙΝΑΙ ΚΡΙΛΑ και η μορφή του Πάντιου αιτουτιάζει. από την «Βαβυλωνία» του Βυζάντιου. Ήδη το 1836 ο πάντιος ήτο γγωστός (σαν εθνο-γλωσσικός τίστις) στην τότε Ελλαδίτσα. Αν και οι Υψηλάντηδες ύσανε πάντιοι, δεν φαινεται πώς οι πόντιοι έπαιξαν κάποιον φάλο στην διαμόρφωση του νέου κοάτους μας. Οι πόντες άρχισαν να κατράθάνηση μετά τους βαλιαντικοί-ς πολέμους, και, κυρίως, μετά την λεγόμενη Μικρασιατική Καταστροφή. Οι τελευτείοι πόντιαι μας ήρθανε από την - Σοβίδτων Ένωση το 1340, σαν ένα πεσκάσι του Στάλιν. - Δηλαδή, Οι πόντιο: είναι εικήλαδος, είναι ξενόφορται, είναι πρόσφειγες. Οι ελλαδικοί νεοέλληνες δεν συμπαθούν τους αρδοφυγές. Χαι ακριβώς: το αντι-ποντεακό ανέκδο-Το, που σήμερα κυχλοφορούν, εκοράζουν (σε τελικήν ανάλυση) την αντιτάθειο των γηγενών κατά της πολυπληθέστερης προσφυγικής ομάδας που εγκαταστάθηκε στη χώρα μος

÷

Τα κανέκδοι αν (σαν λασγραφικό υλικό) είναι εξειρετικώς επικίνδενα ντοκουμέντα. Οι δύα κύσερ δυσκολίες αυτού του υλικού ξεκινούν από την διπλή αδυναεία μας να ένακαλύψουμα έναν κκανοποιητικό τρόπο καταγραφής των, και, επίσης, να εντοπίσουμε την αρχική τους καταγκινή. Θεωρώ αυτές τις δύο διακικλίος αντιπέρβλητες και νιστιό ποτέ μου δεν καταγιέστηκα σε τα ανέκδοτα.

Τα τελευταία χρόνια έκομαια πολλά αντηποντιακά καλαμπασρια..Ο: σύγχρονοι έλληνες (με την καντή μνήμη. που τάθα τους γαρακτηρίζει) φαντόζονται ότι, τα αντιποντιακά ανέκδατα χίναι ένα καινούρνιο φρούτο, και, επιτιλέον, κρυφακαμαρώνουν για την εξυπνόδη τους, Θα ήθελα να διαβεβειώσω τον αναγνώσεις πως, αφ' ενός, τα Ον μποντισκό ανέκδοτα πρωτοφάνηκαν πριν αρχει ές δει καετίες, και, αφ' ετέρου, σχοδόν όλα αυτά τα πρόσφοια. καλομπούριο είναι ξένης αροέλευσης --- το λήνε οι κγνέστοις αμερικάνοι κατά των πολογών, οι γάλλοι κατά των βέλγων κοις Ωρασέτι οι νεσέλληνες κατέ δεν θέλησαν να μάθουν εριτι ακέφτονται οι άλλοι λαρί γιαυτούς...

Δεν θα ήθελα να κουράσει τον αναγνώστη μελωντας, γενικότερο, περι εθνοφουλισμέν. Τα αντιποντιακά ανέκδοτα αποτελούν ένα ταπικά δείγμα προφορικού ενδοραταισμού. Οι πόντεσε κατέληξαν να πέναι ο άστατος ατόχας των ελλαδικών ρομιών. Πριν τρυς πόντιρυς είχαμε, γκα να νελάμε, τους κερκυραίους, κους καλάματικονούς. τους κατρικούς, τους ηπειρώτες, τους χώτας, τους μετιληνιούς, τους σαλονικιούς, δεν καταγράφα εδώ, σαν στόχους, τους εβραίους, τους βλάχρας, τους γύφτους, τρυς αρνασύτηδες, τους πομάκους και τους αρμένηδες, γιατί θα έβγαινα έξα από το όρια του άρθρου. Άλλωστε, όλο: μας ξέρουμε τον «έμωτω» που θρέφουμε για τους γύφτους, χαθος ξέρουμε και τον εβραίο του καραγκιόζη. μως, ή τον Αγκότικαι τον μεγιδιάτη που παροικήσζαν κάτισίε κα θέστρφιώςς.

Το ενδο-ρατοιστειά ανέκδοτα θέτουν τοία θασικά ερειτήματα: πριος επιτίθεται; ποιο είναι το θύμα; πού οφείλεται . n ខារមើនចក្រ

Στην περίπτωση των καλαματιανών («καλαματιανός σωματέμπαρας» κτλ.) και των μανιατών («ο μαγιάτης ή ν (αβαεζής ήμπασκίνας»), και, νενικότερα, των αελοπονήστων («μοραίτης σοπιοκοιλιά») είναι σύσρωμος ο λαιπός ελληνικός λαός που επιτίθετας. Και, η κουφή ακτίς αυτών των εθνοφικύλωμών είναι η κατοπίεση του λαού μας εκ μέρους των μανιατών (έν γένει, μοραϊτών) που ελυμοίνογ ταν, πονοπωλιακά, την κρατική μηχανή. Με τους αρβανίτες το πρόβλημα περιπλέκεται. Ο Βυζάντιος τους Θεωρεί «έλληνες». Όμως, οι αρβανίτες (και, φυσικά, οι ασιιλιώτες!) δεν ήσανε έλληνες. Σήμερα, οι τέως αρβανίτες έχουν ελληνοποιηθεί τόσο πολύ, ώστε να ντρέπονται να ομαλογήσουν την καταγωγή τους. Οι αρβανίτες (κρθώς οι βλάχοι) έξησαν, επί αιώνες, μαζί με τους ρομιούς σταν ίδιο χώρα. Οι νεοέλληνες τους έτρεμαν. Οι νεοέλληνες επαιργαν την εκδίκησή τους όπως μπορούσαν: εφάρκαζαν την αρβανίτικη προφορά, έβαζαν τον Μπόρμπα-Γεώρνο να δέργει τον Βεληνκέκα, και, αμολάγαγε διιλητηριώδεις φήμες για την πασίγνωστη πατριαρχική αιμομίξια των αρβανιτάδων και την ακόμη γγωστότερη στρατιωτική

πριδεραστία τους. Με την οριστική νίκη των νεοελλήνων οτο πλαίσια του νέου κράτους (που έφερε τον πομπάδη τίτλο «Ελλάς») οι αρβανίτες άλλαξον χοβά, γιατί κατάλαβαν κως θα έχουν την τύχη των φαναριστών. Όμως, η κυγνωμονούου Ελλάς, οφείλοντας την σύστασή της σχεδόν αποκλειστικά στους ερβανέτες, τους εγάρισε σεκετά προγόμια. Το κυσιότερο απί αυτό το προγόμια υπήρξε (και παρομένει) το δικαίωμα των αρβανιτάδων να μπαίνουν στον στραιό και στην αστυνομία. Ο ναθαρχός Κουνταιμιάτης κι ο στρατήγος Δεγκλής ήσανε αρβανίτρη (-- νομιζω ότι εφβανίτης είναι και ο κύριος Γεώργιος Παπαδόπουλος). Οι αρβανίτες έεπληρωσαν το προνόμιά τους διαπράττοντας έναν κθγικό αυτο-εργουχισμό. Συμπαθώ εην λεβεντιά και την μπέσα των αρβανιτάδων. Ωστόσο, πολύ φοθήμα: ότι, τώρωπια, οι αρβανίτος μος όργ έχουν να επιδείξουν πολλές περγομήνες. Οι σημερινοί αρβανίτες (που ξεχάσανε και τη γλώσσα τους) διαλιοθαίνουν, ελισούμενοι, μεταξύ των άλλων ρομιών, Ξίμαστε πολύ μακριά από την εποχή της ορικαλέας πυραμίδας με το κομένα κεφάλια, που έσκησε ο Καραϊσκάχης στην Αράχοβο, για να δοξάσει τη νίκη της ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ αρβανιτιάς κατά των ΜΟ-ΑΜΕΘΑΝΩΝ αλβανών. Τα εντελώς τελευταία χρόνια άρχισε να ξυπνάει στη χώρα μας η αρθανίτικη λαογραφία. Πρόκειται για κάποιους αρβανίτες λπογράφους μας, που, αντί να μιλήσουν για το αρβανίτεκο φολκλόρ, γλείφουν την χωλοτρωτίδα των ρομιών.

Ο μελετητής του νεορλληνικού ενδο-ρατοισμού αντιμετοιτίσει πολλά εμπόσια (όχι μόνον γιστί οι πανεπιστημακοί μας έκοψαν τις γέφυρες, αφού κατέστρεψαν όλα τα σχετικά τεκμήρια, αλλά, κυρίως,) γιατέ η «Ελλάς» είναι μια χώρα που κατασκευώστηκε ΚΑΙΜΑΚΩΤΑ. Έτσι, και ο εθνολογικός αντικατοπτρισμός της ιστορικής ανέλιξης της χώρας μας είναι, επίσης κλωμεωτός. Θα νίνω πιο κα-Τανοητός αν ο ανάγνώστης μου θιευχθεί πότε ακοιβώς σα-

«Έχω ιδεί χιλιάδες χωροφύλακες μανιάτες και κρητικούς, μα Rotė uon dev avtauwoa novino unaskiva). Astronomenta

νός, και μκός) στων καρογγκόζη μες, ή στα λαϊκά περιοδικά (π.χ. τ) μορφή της γλωσερώς συμογιάς), ή στη κυκλαφορούντα ανέκδοτα, της φανταρίας (που χλωύαζε

νια αναπορόγονται και αναμετυδίδονται χιλιάδες αντιποντιακά ανέκόστα. Είναι σα να βαρένε απαξάπαντες οι ελλαδικοί την πιο δυνατή και την τιο έξια μειονόψμα της χώρος μος. Όταν λέω «απαξάπαντος οι ελλαδικοί» είναι σα να λέω «όλοι οι αθηνείοι», γεατί, έτσι που καταντήραμε, η τουτότητα «ΑΘΗΝΑ = ΕΛΛΑΣ» προτείνεται σαν μια αληδινότατη αλήθια. Σήμερα, τις, δεν είναι μόνον η Ελλάς που συγκεντρώθηκε στο αττικό λεκανοπέδια - αλλά είναι η Αθήνα που επιβάλλας την μονότονη γλωσσο-πολιτιστική της δικτατορία στην λοφιή Ελλάδα. Οι αθηναίοι του 1821 (δηλαδή, οι γκάγκαροι) ήσανε μια χούψτα θροσιμών, που μιλάνανε μια φωνητικώς απαίσκα διάλεκτο, και, που έκαναν το παν κατά των κλεφτών της Ρούμελης. Όσο και να προσπάθησε ο Καμπούρογλου, με την «Ιστορία των Αθηνθέων» του, οι γκάνκωρο: παρέμειναν σαν ένα παράδειγμα προς 6/10φωγήν, ασσεί, Με την μεταφορά της πρωτεύουσαφη Αθήνα δργιάε να μέταταξησται σε μαν εθνολογική παναπεριμία, όπου διέπρεπαν οι μοραίτες και οι ερβανίτες, με κυρίαρχο γλωυσικό άργονο την αναπλιώτικη διάλεκτο. Μιλόω για την υπρούλη Αθήνα, των εκατό γιλιάδων κετοίκων. Στον υπόλοιπο Ελλάδο ανθούσε, τότε, ένας κοιχιλόχρωμος παλιτισμός. Το 1923 έφτροφα στην Αθήνο οι πρόσφυγες της Σμύρνης, Εμείς, οι παλιολλαδίτες, τους μισούοσμε θενάσιμα, γιατί οι σμυργιοί ήσενε πιο πολιτισμένοι και μιλάγανε την πιο γλυκιά νεοελλη-νική διάλεκτα, Μετά τον δεύτερο παγκοσιμό πόλεμο (και.

εν πολλοίς, λόγω των αντικοματιγιατικών διώξεων) πλάκώσε στην Αθήνα η μεσή Ελλάδα. Η εθναλογική πανοπαρμία της Αθήνας μεταβλήθηκε ο' έναν πανελλήνιο εθνολογικό πολτό. Ωστόσο, αυτή η κατάσταση δεν τράβηξε παρά μόνο δύο δεκαετίες, γιατί η αθηναϊκή καταβόθρο τα χώνεψε όλα. Η ΝΕΑ αθηγαϊκή γλώσσα (όποιος έχει αφτιά την ακούει) αποτελεί τον καθοέωπι συπός της δεινής διαιήχρο, Η γλωσσική-πολιτιστική πίεση του Αθήγας, που άργιmy avtidrasm.

Οι ξεριζωμένοι πόντιοι ξεκίνησαν την καριέρα τους, στην καινούογια σατρίδα, σαν νεωργοί. Η θάλασσα και το βουνό ήσανε δυο αντικείμενο έντελώς αδιάφορα για τις επαγγελματικές βλέψεις των ποντίων. Στην γεωργία οι πόντιοι έκαναν θούματα. Η Μακεδονία μόλις το 1935 έπαψε να είναι έλος. Οι πόντιοι είναι οι άνθρωποι που αξιοποίησειν την Μακεδονία. Εντελώς πρόχειρα θα αναφέρω την καπνοπωραγωγή της Πιερίας καί τους οπωρώνες της περιοχής Σκύδρας. Οι πόντιοι, ευθώς μετά τον εμφύλιο κόλεμο. άρχισαν να μεταγαστούουν στην Γορμανία, καταφέροντης έτσι να τονέσουν την μακεδονική γεωργία με τα εμβάσμητά τομο.

Οι πόντιοι είναι, πιθανότατα, το πιο δημοκρατικό σχοιχείο της χώρος μας. Οι πόντιο: ήσανε βεν-ζελικοί, Στην Κατοχή πέφασαν αριστερέ. Η ΟΜΜ ήταν η ραχοκοκαλιά του ΕΛΑΣ. Οι μονάδες της ΟΜΜ εποστιζόντουσαν κυρίως από ποντίσυς, Ιδίως σπό σωσεγπόντιους (όπως ο Προηλίδης), που είχαν έρθει στην Ελλάδα κουβηλώντας και κάποιες σοσιαλιστικές εμπεισίες. Αντίθεται οι τουρκάσοινοι πόντιο! πήν&γ με το μέρος των Περισνών, όπως, λίνε γρόνια πρινικάποτοι άλλοι πόντι οι είχεινο γραφτεί στα διαβόητα Τρία Έψιλον και τρομοκοπτρώσαν τους Εβραίους της Θεοσαλονίκης. Οι πόντιοι, σαν εκλονικό σώμα, έπερον αρχικώς στο νύχια των νηγενών πολιτικάντηδων. Σήμεου, οι πόντιο: ψηφίζηψη τους πόντιους.

Μπορείς να χαρακτερίσεις τους πόντιους σαν ξεροκόφαλους πειστάρηδες, μα παράλλημα θα πρέπει να προσ δεχτείς πως είναι οι πιο εργατεκοί κάτοικοι της χώρας μος. Επίσης, μπορείς να ισχυριστείς ότι οι ποντιοι είναι μια κλειστή κάστα ίδηρα οι βλάχοι και οι αρβανίτες), μα άλοι μας θαυμάζουμε την εντιμότητα του λαού. Έχω δει χιλιάδες χωροφύλακες μανιάτες και κρητικούς, μα ποτέ μου δεν αντάμωσα πόντιο μπασκίνα.

Κότι ακόμη: οι πόντιοι είναι η μειονότητα που έσπασε την μονιάτικη-μοραίτικη μονοπάληση της κρατικής μηχα-

ουκοιάστηκαν οι χεθνικοί» τύπος Ισουκελιώνης, ζαχυθιторе квокарајоре.

Κάριστε ήμθε και τι σειρά των πόντων. Εδώ και λίνα χού-

NOGAYAIEMOI

νής. Οι πόντιαι δεγ εχτύπησαν κατά μέτωπον τις δημόσιες θέσεις. Οι πόντιοι μπήκανε μες στον κρατικό μηχανισμό αιξύ ήλογιες τρύπες, από απακεντρωμένες υπηρεσίες δημοσίου δικείου: δημαρχίες, ΙΚΑ, ταχυδρομεία, τράπτζες, Όπως είναι γνωστό, κάθε ποιτισκή σικογένεια διαθέχει δυο-τρείς επιστήμονες. Αυτοί οι επιστήμονες κατάφερας νη πιάσουν, με διακριτικό τρόπο, αρχετές θέσεις ελιτόδι. Κι από κει προώθησαν (ελληλεγγύη γάρ...) πολλοίς συμ πατριώτες τους σε δημόσια ηξιώματα.

Καθώς συμβαίνει στις άλλες χώρες, έτοι 66 συρβεί και στήν Ελλάδα: η αρωτεύουσα θά επιβάλλει, τελικό, το τεγγ τέλο της. Ο αθηναϊκός οδοστρωτήρας ισοπέδωσε, ήδη τους αρβανίτες και τους κρητικούς, που δεν αντιδρούν παρό με γλοιώση τρόπο (ρουσφέρια, κουμπαριλίκα, συμποτριωτιλίκι και το τοισότο). Η χρόνη της Αθήνος έχει κατοπιεί τη διάλεκτο των ποντίων της πρωτεύουσας. Οι σποραδικές ομάδες των ποντίων (π.χ. της Λακωνίας) οδηγήθηκαν σε αποδιοργάνωση. Όμως, οι πόντιοι της Θεσσσλονίκης και της μακεδονικής υπαίθρου πάντα απόνοντου Ωστόσο, θα υποκώψουν κάποτε...

Είχο μείνει με την εγτύχωση ότι η μονχιακή διάλεκτας θα επιζούσε σαν αργκά. Πρόκειται για μια λαγθαρμένη ιδέα. Στον ορίζοντα διαφαίνεται ο θάνατος της κοντιακής διαλέκτου. Στην Έλλοδα διαθέτουμε την κουτοαβάκακι αργκό, που βασίζεται στην αναπλιώτεκη γιαιοσλαλιά, ένα ιδίωμα που καλλιεργήθηκε επιμελώς από τους ομβονττόμαγκές. Η αργκό μας είναι το φωνητικώς ωραιότερα ελληνικά. Και οι αρβανίτες μάγκες είχαν (και έχουν) την ομαρφότερη προφορά της αργκό. Το φοινόμενο δεν είναι μεναδικό. Σε κάθε χώρα κατίσχυσε μια διάλεκτος, συνήθως η διάλεκτος της πρωγεύουσας. Μα, αυτό δεν είναι απόλυτα. Τα ευφωνικότερα γερμανικό τη μιλάνε στο Ανόβερο, ενώ τα βερολινέζικα θεωρούνται κώπως βαριά. Όλοι οι ιταλοί είναι σύμφωνοι πως οι φλορεντινοί χρησωρητοιούν την πιο στρωτή διάλεκτο και, επίσης, ότι τα παλικά της Ρώμης είναι σπαίσια. Ωστόμο (αυτοί που ξέρουν, λένε ημη) τα φραιότερα ιταλικά τα μιλάνε οι σαρδήνιοι (οσάκιο δεν κρόβονται πίσω από την ακαταλαβίστικη ντοπιολαλιά τους). Η Ελλάδα δεν υισθέτησε την διάλεκτα των γκάγκαρων. Και, κατά ευτυχή σύμπτωση, το σημερινά ωθηγομικό είνου ακουστικώς, μια πεντακάθαρη διάλεκτος. Μπρος στην αθηναϊκή διάλεκτο τα ποντγακά σαντάζουν σαν μια νελοία και ακατανότη γλώσσα. Τα ποντιακό είναι μια διάλεκτος μελλοθάνστη. Το ποντισκά θα σβήσουν, όπως έσβησαν το <u>າວດະພັນເສດ</u>.

Στην Ελλάδα χύθηκε πολλή μελάνη για τη διαμόχη δημοτικής καθαρεύουσας. Ο χορής κρατάει ως το σήμερα, (βανοτονικό και αρχεία ελληνικό). Η μάχη δηθοτικής γεγ θαρεύουσας είναι μια μεγάλη γλωρσική μάχη, Μολύ αφηλότερης σημασίας είναι ένα άλλο γλωσσικό γεγονός: Η ΣΦΑΓΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΟ-ΤΟΓΙΙΚΩΝ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ, 150 σφραγίζει ανεξίτηλα τον αιώνα μας. Μπρος σ' αυτο το γπ γονός η διομάχη δημοτικής καθαρείστισας μοιάζει σαν δ νας φιλολογικός καβγάς. Γιστί, εν τέλει, η νικήτρια γλώσαπ δεν είναι η κδημοτική» (τι τα να πει δημοτικής), αλλα η διάλεκτος της Αθήνας. Κάθε ντρητολαλιά που πεθαίνει νάνει τη χώρε μως φτωχότερη.

Επέμεινα στο γλωσσικό πρόθλημα, όχι μόνο για να καταδείξω Την τερόσως σημασία του (ως προς τον χομένα πόλεμο των ιδιυματών), αλλά και για να καταλήξω στο καίειο ερώτημα: γιατί οι πόντιοι εμφενίστηκον τόσο καθυστερημένα στην λογοτεχνία μας;

Νιώθω πως αυτή η αργοπορία σχετίζεται με τη σημερινή διγλωσσία των είδνησην, που ενώ θα ήθελαν να εχώραστούν στα ποντιακό, αναγκόζονται να γρόφουν στα ελληνικά. Γιατί ο εκβιασμός είναι ωμός: ή γράφεις ποντισκά και πεθαίνεις (μες στις στιέλες ενός ποντιακού περιοδι-«ού) ή γράφεις ελληνικά και εισέρχεσαι στο λογοτεχνικό παζάρι της Ελλάδας. Υπάρχει, βέβαια, και μια τρίτη ρίζοαπαστική λύση: ζεις στην Στοκχόλμη και γράφεις σουηδικά. Είναι η λύση που ακολούθησε με μεγάλη επιτυχία ο Θαδωρής Καλλιφατίδης.

flaoia: 31-7-1997

ψυχολογια ψυχιατροι: ayvora & προκαταληψεις TOU KOWOU

των φανερό πως με τη συλλογική κάθοδο των Swittukioukov the hukokoviae and tone had to τελευναία χρόνια η κοινή γνώμη έχει ετπρεασθεί κι ο κόσμος αρχισε να προβληματίζεται για το ρόλο του ψυχολόγου και του ψυχιάτρου κατ' επέκταση. Η κύριος δεν μπορούσε γ' αντισταθεί στην εισσοή Των σύγχρονων αντιλήψεων για ό,τι αφορά την υγεία και την καθημερινή ζωή μας. Διαπιστώνουμε έτσι ένα όλο παι πιο έντονο εγδιαφέρον του κόσμου για τα θέματα της ψυχολογίας, γεγονός που αποδειανύ-STOR UND TOV ADISHO YOU OVETIKOV SIBALOV HOU KUκλοφορούν στην αγορά, το μέγεθος της αρθρογραφίας σε εφημερίδες και περιοδικά, το σεμινώρια, τις διαλέξεις, τις δημόσιες συζητήσεις, τις ροδιοφωνι-KÉC KOL TRĂSONTIKEC EKROLINEC KAN. KOL TEXOC ORO την μεγαλύτερη προσέλευση σε ειδικούς για αναζήτηση κάποιος βοήθειας ή συμβουλής.

Παρ' όλ' συτά, για να μην έχομε φευδαισθήσεις. πρέπει να παραδεχτούμε ότι η αύξηση αυτή του ενδιαφέροντος ποραμένει σε επίπεδα επιφανειακά. Η επισκεψη στον ψυχολόγο - και ίσως στον ψυχίατου - γίνεται μέσ' από πολλές επιφυλάξεις, λανθασμένες εντυπώσεις, παράλογους φόβους και προκαταλήψεις που συναντούμε συνεχώς στην καθημερινή μας πρακτική. Παρά την πληθώμα της ψυχολογικής αρθρογραφίας το ελατύ κοινό δεν έχει ακόμα διαφωτιστεί κατάλληλα για τη σημασία και τη φύος της ψυχολογίας σαν επιστήμη και στην πρακτική. Σ΄ αυτό συντείνει, σε κάποιο βαθμό, η υπερβολική εκλατικεύος των φυχολογικών θεμάτων, που αντίνα ενημερώνουν το κοινό, του αρέανουν κάποτε τους μύθους. Πολύπλοκο ψυχολογικά ποοβλήματα αντιμετωπίζονται πολλές φορές μ' ένα τρόπο μονοδιά-ΟΤΩΤΟ ΚΟΙ μέσ' από «συνταγές» και απλοίκές εξηγήσεις. Δημιουργείται έτσι η εντύπωση συχνά ότι η φυχολογία είναι κάτι απλό που ο καθένας μπορεί να το χειριστεί, θέμα «κοινής λογικής» ή ακόμα κι εξυπνάδος ή συναισθηματικής ωριμότητας. Στη συνείδηση του απλού ανθρώπου γίνεται, σε τελική ανάλεση, ένας υποβιβασμός του ρόλου του ψυχολόγου. αλλά τουτόχρονα ενισχύεται και η αντίληψη ότι για να επισκεφθεί κάποιος τον γιυχολόνο θα πρέπει να έχει πολύ σοβαρό πρόβλημα, αλλοιώς θα πρεπε να μπορούσε να το λύσει με την κοινή λογική!

Αυτή η πορκατάληψη συνδέεται με την αντίληψη ότι για να πάει κάποιος σε ψυχίατρο ή ψυχολόγο πρέπει να είναι «τρελλός» («Εν' είμαι πελλός για να χρειάζομαι ψυχίατρον ή ψυχολόγο», ακούμε συχνά).

Η στάση αυτή δείχνει μιαν από τις πιο βαθιό ριζωμένες προκαταλήψεις στον τόπο μας, που απηρίζεται σε δυο δεδομένα. Το 1ο είναι ο αρχαϊκός φόβος που προκαλεί η ιδέα του «τρελλού», που στη συνείδηση του απλού ανθρώπου αντιπροσωπεύει κάποιον που sival επικίνουνος «δαιμονικός», αλλοιώτικος από τους άλλους ανθρώπους. Ο φόβος του «τρελλού» «αι της «τρέλλος» που όλοι νοιώθουμε να μας απειλεί μέσα μας -- αποτελεί κατάλοιπο της εποχής που οποιαδήποτε παράξενη ή επιθετική συμπεριφορά αντιμετωπίζονταν σαν δαιμονική και το άτομο καιγόταν ή ριχνόταν σε μπουντρούμι ώσπου να πεθάνει. Αυτός ο φόβος σήμερα με την πράτην ευκαιρία (το παράδειγμα του γνωστού Κώτσιου με τις αντιδράσεις που προκάλεσε στην κοινή γνώμη πρόσφατα είναι χαρακτηριστικό αυτού του φαινομένου).

Το 2ο δεόσμένο που έθρεψε την προκατάληψη ότι «οι ψυχίατροι είναι για τους τρελλούς», είναι η εικόνα του παραδοσιακού φυχίστρου (που συναντούμε ακόμα και σήμερα), που αντιμετωπίζει αυτόν που τον επισκέπτεται σαν ένα σώμα που παρουσιάζει «ουμπιώματ»» ή σαν ένα μυσλό «χαλασμένο» ή «βλαμμένο» που χρειάζεται φάρμακα ή ηλεκτροσιόκ για να γίνει «φυσιολογικό» και που τον απομονώνει στο ψυχιστρείον αν χρειαστεί (δηλ. αν κρίνει ο ψυχίαπρος ότι χρειάζεται) αφού τον κατατόξει σε μια ποθολογική κατηγορία και του κολλήσει κάποιαν ετικέτα που θα τον σημαδεύει πιθανόν σ΄ όλη του τη

ότι η εικόνα αυτή του ψυχιάτρου άρχισε ν΄ αλλάζει κι όλοι οι σύγχρονοι και προσδευτικοί ψυχίατροι αντιμετωπίζουν το άτομο όσο πάει και πιο ανθρώπινα. Είναι όμως για αυτό επίσης που πολλοί από τους όπειτοτνύολισπο ' ν νυσθώκον ρυσατρίχυψ «ρύσιλοπ» τους ψυχολόγους που ο κόσμος τους δείχνει συχνά πιο πολλή εμπιστοσύνη. Σ΄ αντίθεση μ΄ αυτή, οι πιο πολλοί ψυχολόγοι διαλέγουν ν' ασχοληθούν με τον πελάτη τους σαν άνθρωπο που ζητά κάποια βοηθεία για να λύσει προβλήματα που ο καθένας μας θα μπορούσε να συναντήσει και που χρησιμοποιούν τις γνώσεις, τις ικανότητές τους για να τον βοηθήσουν

εξέλιξη της κοινοινίας μας εξακολουθεί να ισχύει η μικροσστική τι «επαρχιώτικη» θάλεγο, αντίληκη ότι η ιστρική δεν είναι μόνο συτό που είναι, δηλ. ένας επιστημονικός κλάδος όπως πους άλλους, ελλά κάτι οσν «αξίωμα» ή «προνόμια» (όπως το υπουργιλίκιας πουρε) που προκδίδει κοινωνικό κύρος και εξουσίο of guton hou to skel athy unscholand anti tou ψυχέστρου προστίθεται και μια άλλη. Είν' αυτή που προσέρχεται από την ανάγκη του καινού για το «μαγικό φίλτρο» που θα του θεραπεύσει όλα τα κακά, κατάλοπια το συτή μιας εποχής που τη θέση των γιατρών κατείχαν οι μάγοι ή οι σιομάνοι.

Στη περίπτωση των ψυχάτρων το μογικό φίλτρο αντιπροσωπεύεται από την ιατρική συνταγή με τα φέρμακα, που στη φανγασία του ανθρώτιου έχουν λίγο πολύ κάποια μογικήν ιδιότητα (η ιατρική συνταγή γένεται συχνά μαγική συνταγή). Για πολλούς το φάρμακο έχει τη δύνομη ακόμα και να μεταβάλλει την προσωπικότητα, το μυπλό ή το «γεύρα» προς το καλό ή το κακέ. Αυτή η αργαϊκή φαντασία είναι που στερώχνει το κοινό να επενδύει τον φυχίατρο με μια παντοδυναμία και να τον αντιμετωπίζει όχι σαν ένα επαγγελματία όπως τους άλλους αλλά πότε με φόβο και πότε με θρησκευτική εξάστηση.

Είνοι περιτιό ν' αναφέρω βέβωιο ότι αυτό τον μύθο και την εξάριτηση εκμεταλλεύονται και χαλλιεργούν μερικοί ψυχίατροι που μπορεί ν' απομυζήσουν οικονομικά τα θύματά τους με τη χρήση όχι μόνο μιας ασταμάτητης και καταθοντιστικής φαρμακοθεραπείος (χάπια, ενέσεις κλπ.) αλλά και διαφόρων μηχανημάτων δήθεν επιστημονικών που τις πο πολλές φορές η χυριώτερή τους ιδιότητα είναι να λύουν το οικονομικό πρόβλημα των υισχιάτρων που та холоционоюч.

Μέσα σ' αυτό το σύστημα σκέψης ο ψυχολόγος αντιπροσωπεύει συχνό στην κοινωνία μας ένα είδος ιενίδ αν ιεαέξ γεδ πό ότα «ίσαετου» υστ ύσσταιγ φορμακό, είναι δηλ. λιγώτερο «σοβαρός» από τον φυχίατρο που ξέρει να γράφει συνταγές. Μ' άλλα λόγια η διάκριση ανάμεσα στον ιμαχολόγο και τον ψυχίατρο γίνεται συχνά με βάση αραγγικά κριτηρια. δηλ. ο ένος (φυχίατρος) είναι παραπάνω επιστήμονας από τον άλλο (τον ψυχολόγο) επειδή γράφει και συνταγές και όχι με βάση τα περατικά κοιτήσια που υποδηλούν απλά ότι ο υυχολόνος είναι ένας όλλος επιστήμονος και μια «διαφορετική» κατηγορία ειδικού για τα θέματα της φυχικής υγείας, χρησιμοποιεί διαφορετικά τεχνικές και μεθόδους.

Οι προκαταλήψεις σε βάρος του ψυχολόγου sviσχύονται κάποτε κι από τη στάση μερικών από τους. ίδιους τους ψυχολόγους που πέφτοντας στην παγίδα του «ιατρικού μύθου» εγκαταλείπουν τη δική τους επιστημονική περιοχή και παριστάνουν τους. γιατρούς εκδίδοντας ιστρικά πιστοποιητικά και επεμβοίνοντας ακόψη και σε θέματα ψυχοφαρμάκων με το οποία δεν έχει κομμιά σχέση η δουλειά του μυγολόγου. Αυτή η στάση είναι εικλήμια γιστί υποβιβάζει το κύρος της ψυχολογίας σαν επιστήμης και σαν επαγγέλματος, οιντηρεί τη σύγχυση και τις προκαταλήψεις ανάμεσα στο κοινό και το αποστερεί από ουσιαστικές υπηρεσίες που μπορεί ο ψυχολόύλιά στο σρόει μόνο αν παραμείνει μέσει στα δικά του τιλαίσια.

Από την δική τους υλευρά την ίδια αντιδεοντολογική στάση παίρνουν και κάποιοι ψυχίατροι, που νοιιδθοντας απειλή από το συναγωνισμό των νεοισερμενων ψυχολόγων ή επωφελουμενοι από το μύθο της παντοδυγαμισς τους επιδίδονται σε ψυχοθεραπείες — μιο και συνεχώς συξάνεται η ζήτηση — στις οποίες δεν έχουν κομμιά κατάρτιση. Τις συνέπειες βέβαια πληρώνει ο ίδιος ο πελάτης που όταν αντιληφθεί την απάτη - στις περιπτώσεις που 6ο φανεί τυχερός ---εξοργίζεται στο τέλος κι αποφρίπτει μα-

Χρειάζεται ακόμη καιρός για να πεισθεί ο κόσμος ναι ένα καιγούργιο επάγγελμα στον τόπο μας. Πολδασφοίδ η μανία δίση σΜ» χύματως χου, χάρα σάλ σας από τους ψυχίστρους:» ή «αν έχω ένα πρόβλημα που θα πρέπει να πάω, σε ψυχολόγο ή σε φυχίατρο; Συχνά μος αποκαλούν όλους γιατρούς, κάτι που

οπλά ν' αναμετωπίσει αυτά τα προβλήματα.

ΤΟΥ Ιωτρικό τους τίπλο.

Εκτός όμως από την πιο πάνω προκατάληψη (φόβος για την τρέλλα - φόβος για τον ψυχίατρο) υπάρχρυν κι άλλες λανθασμένες αντιλήψεις που εμποδίζουν πολύ κόσμο ακόμα να προσφύγει σε κάποιον. ειδικό. Θ' αναφέρω μόνον αυτές του θεωρώ πο ORHOVITIKÉC.

ενομλεί ιδιηίτερα μερικούς συνοδέλφους ψυχία-

Τρους που ανησυχούν μήπως τους «υποκλέψουμε».

Είναι πραγματικά εντεπωσιακό ότι παρ' όλη την

We see a second sec second sec

Υπάρχει για παράδειγμα, μια σύγχιση που γίνεται ανάμεσα στον ιμυχολόγο και τον ψυχίατρο και που οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι ο ψυχολόγος εί-

ζικά υπχολόγους και μυχίατρους.

Υπενθυμίζα εδώ ότι για άσκηση ψυχοθερκπείας ανεξόρτητα αν είναι κάποιος ψυχολόγος ή ψυχία τρος, αποιτείται ειδική κατάρτιση ανάλογα με τον τύπο της ψυχοδεραπουτικής τεχνικής ή εποπτεία. από κάθοιον τρίτο (supervision). Μερικοί κλινικοί ψυχολόνοι αποιττούν αυτή την κατάρτιση στο πλοίσια πις ειδικότητάς τους οποιοδήποτε ψυχολονικό ποόβλημα -- είτε

ουτό αφορό τις σχέσεις του με τη γυντίκαι (60, το παιδί του, τους φίλους ή συγγενείς, την δεγλειά, την ζωή ή τον εσυτό του — θα ποέπει να εγθαρη. ν8εί VID VO STRUNGOBOOUXTEDOC SYSTER (NO-

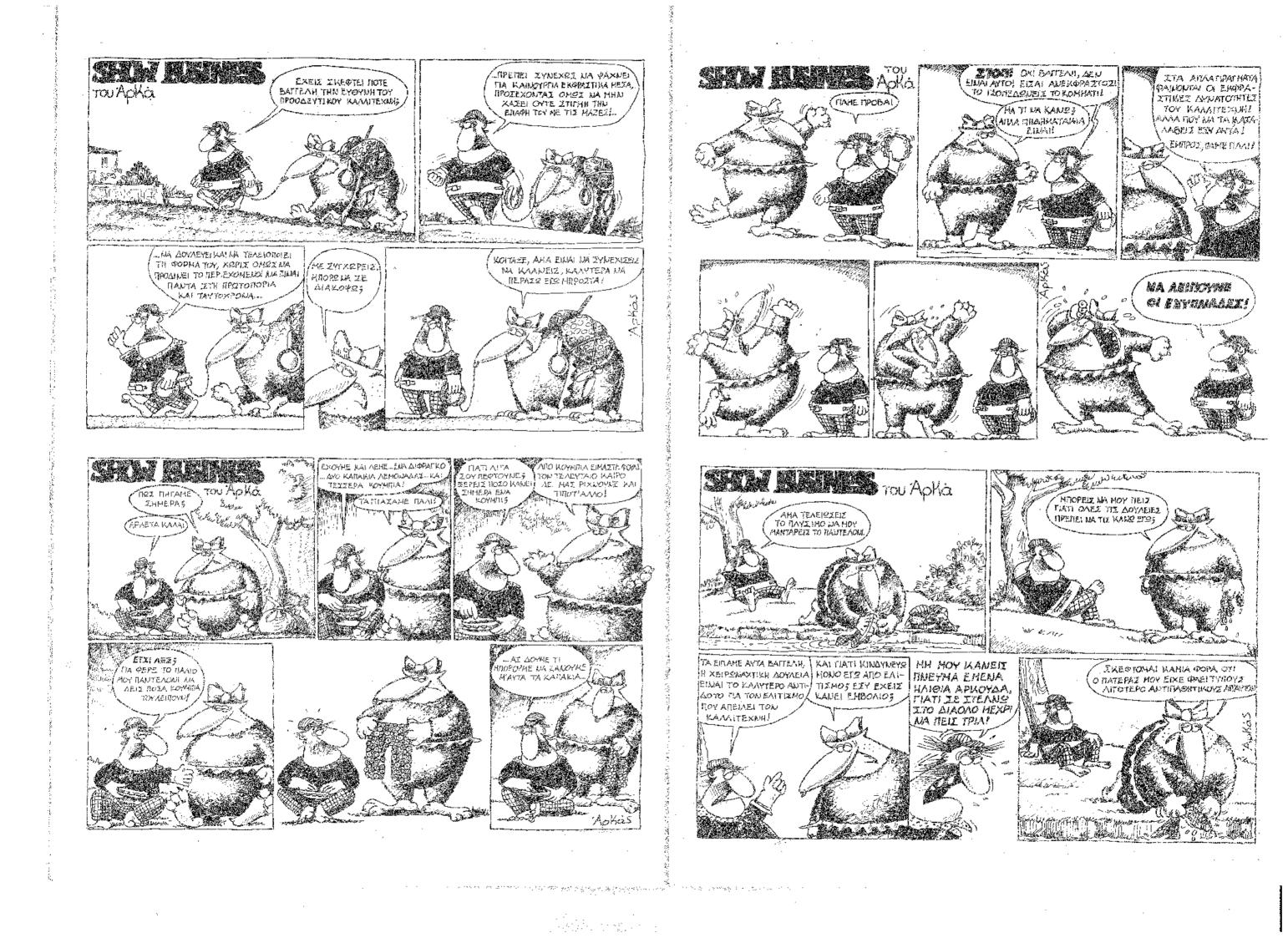
τικές του πλευρές κατά την άποιχή μου, γιατί οίχνει το σπόρο του προβλημοτισμού και ταράζει τις κατεστημένες ανπλήψεις.

Σαν Κλινική ψυχολόγος πιστεύω έντονα οτι οποιαδήποτε όκομπτη και μονολιθική παροέγγιση του ατόμου που υποφέρει ψυχικό είναι επιζήμια. Οποιοδήποτε καλούπωμά του σε ετικέττες, νοφολογικές κατατάξεις ή τούτισή του μ' ένα βισχημικό ούστημα που παθαίνει «βλάβη» και χροιόζεναι επιδιώρθεισε όπως μια μηχανή δεν αποτελεί πιο παροδεχτή επιστημονική προσέγγιση για καμμιάν από τις σύγχρανες φυχιοτρικές και φυχολογικές Σχολές.

Μέο΄ από την οπτική της αντιμετώνισης του ατόμου σαν ύπορξη μοναδική και ξεχωριστή απ' όλες τις άλλες, αλλό παυτόχρονα σαν ένη σύνδετα βαψυχο-κοινωνικό σύστημα σε αλήρη εξέλξη και ουσχετισμό με το χώρο που ζεί, μπομεί να βρεθεί μια κοινή γλώσσα για όλους όσους σεχολούνται με τον όνθρωπο και την γιυχική του υγεία. Είναι η γλώσσα του διαλόγου για τις κάθε φορά εναλλωσούμενες αλήθειες που διανοίγει η πιο πάνω απτική. Αυτή τη γλώσσα θα πρέπει να συνηθίσουμε να χρησιμοποιούμε οι ειδικοί ανάμεσα μας για πραγματική ου γεργαοία και έχεγια ανταγωνισμό. Είναι έμως η γλέκοσα σου και το κοινό θα πρέπει να μάθει, συμμετέγοντας δυναμικά στον διάλογο που τ΄ αφορά, κι όταν το πετύχουμε αυτό, τότε μόνο θο μάθει να μως εμπνοτό ιστούενσιπαια χωι νημι μας εμπιστεύεται ότον χρεναζεται. Ν' αποκτήσει μ' άλλο λόγια καιτό που κατά τη γνώμη μου στερείται πο πολύ και του λέγεται απλά. Κριτική δυνατότητα 5 και Γ. Υπάρχει μια σύξηση της προσέλευσης του κοινού στον ψυχολόγο και τον ψυχίστρο, ιδιαίτερα μετά το 1974 ύστορα από τα προβλήματα που δημιούργησε ο κόλεμος, η προσφυγιά κι οι αγνορύμενοι. Η αρβιέλευση έχει όμως σαν επαιρόσθετη αιτία την μενελόντεια εξο:κείωση του κοινού με το ψυχολογικά θέγκατα και την μεγαλύτερη συνειδητοποίηση του για ιθυχολογική η ψυχιατρική βοήθεια.

Όσον αφορά τις ηλικίες και τα περιστατικά που έρχονται να μας αυμβουλευτούν στα εξωτερικά laτρεία ή που παραπέμπονται από άλλους ειδικούς κρίνοντας από την προσωτική μου πείρα και απ' ότι γνωρίζω από τους συναδέλφους, το μεγολύτερο noυσοτό περιλαμβάνει παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας που έρχονται για αξιολόγηση της ψυχοκινητικής ή της πνευματικής τους ανάπτυξης, για αροβλήματα μάθησης ή συμπεριφορός (π.χ. νακτερινή ενούρηση, επιθετική ή αντικοινωνική συμπεριφορά, σχολικά ή άλλες φοβίες), έρχονταν επίσης έφηβοι με προβλήματα συμπεριφοράς, ενήλικα άτομα που παρουσκάζουν ψυχοσωματικά συμπτώματα (π.χ. πονοκεφάλους με ψυχογενή προέλευση), άγχος ή κατάθλωτικές τάσεις. Αγγέτερο ποσοστό προσέρχεται στον υπιχολόγο, ανάμεσα σε μεσήλικες και συνταξιούχους.

> YTING LOUGTERIN xlivkn ysycloyoc

ο καταβάλουμε μια πραγματικά με-γάλη προσπάθεια για να μιλήσουμε εμείς σήμερα για τη λατινοαμερικανική κονοτεχνία Ανκαι, σύμφωνα με το μεγέλο Βραζιλιανό συγγραφέα Πόργκε Audviro

"NOEV UTTOPLES ME ACTIVOOLEPIKUVIin Loyonsyvia». Fiant once oneyochulizer, dev undører vinute to nio diapopetizo ano thy soubave-GRM, THY ODYERTON, TH BOOZIALOVIsh h th ridiant devotervie. Luxvi, ROOCEETEL EIVEL AVTIGETEC KALSEY υπορούν να μπουν κάτω από της ibo stretta, chev propeie - puνεχίζει ο Αμάντο - να συγκρίνεις τη Boalin as my kitz n ue my Kou-Be nou sivai ma xŵpa òxi comtaliother her he storged coolshichod. Asy phopsi va im excersic on λογοτοχνίες αντανακλούν αυτός ne diasoperikée korionóssie».

Είναι πραγματικά πάρα πολλά το στοιχεία εκείνα που κάνουν τη λογοτεχνία της μιας χώρας να διαφέρει από τη λογρτεχνία μιας άλλης χώρας. Όμως στην περίπτωση της Λατινικής Αμερικής, δεν είναι λίγα επίσης τα στοιχεία που είναι κοινά για τη λογοτεχνία πολλών χωρών.

Σήμερα, η καταγγελία της εξαθλίωσης, του λατιφουντίου και των στρατιώτικών. Χτες, ο αγώνας εναντίον των Ισπανών και των Πορτογάλων κατακτητών. Και χτες και σήμερα, βασικώτερο κοινό στοιχείο η γλώσσα.

Πριν προχωρήσουμε, θα πρέπει ίσως να πούμε, ότι η τεράστια περιοχή που αποτελεί το ένα έβδομο του πλανήτη μας και βρίσκεται μεταξύ του Ρίο Γκράντε και της γης του Πυρός, ονομάζεται «Λατινική Αμερική», ακριβώς γιατί στην τεράστια πλειοψηφία τους, οι κάτοικός της, μιλούν την ισιτανική, την πορτογαλική ή τη γαλλική γλώσσα - που όπως είναι γνωστό έχουν κοινή ρίζα τη λατινική.

Οι πιο πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής ήταν για μεγάλο χρονικό διάατημα (από τις αρχές του 18ου μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα) αποικίες της ισπανίας. Η μεγαλύτερη χώρα της Λατινικής Αμερικής, η Βραζιλία, ήταν αποικία της Πορτογαλίας ενώ μια σειρά νησιά και κράτη της περιοχής ήταν (και ορισμένα από αυτά εξακολουθούν ακόμα να είναι) αποικίες της Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ολλανδίας.

Η λογοτεχνία της Λατινικής Αμερικής αναπύσσεται σήμερα στις γλώσσες των πέντε αυτών χωρών (που είναι και επίσημες γλώσσες των αντίστοιχων λατινοαμερικανικών χωρών) αλλά και σε γλώσσες των ιθαγενών, δηλαδή ορισμένων ινδιάνικων φυλών (Κέτσουα, Αίμάρα, Γκουαρανί και άλλες) που ζουν κυρίως στο Μεξικό, την Κεντρική Αμερική και στις χώρες των Ανδεων.

Στις περιοχές αυτές, η λογοτεχνία περιλαμβάνει πολλά στοιχεία από τη λαϊκή τέχνη των Ινδιάνων, ενώ η λογοτεχνία της Βραζιλίας και των Αντιλλών. δηλαδή των νησιών που βρίσκονται στη λεκάνη της Καραϊβικής, περιλαμβάνει

πολλά λαογραφικά στοιχεία της αφοικανικής ππείρου, αφού ένα πολύ μεγάλο μέρος του βληθυσμού των χωρών αυτών είναι νέγροι, απόγονοι των σκλάβων που μεταφέρτηκαν κάποτε στην αμερικανική γη από την Αφρική με τη βία.

Σε μια τρίτη κατηγορία θα μπορούσαμε να κατατάξουμε τις χώρες του Ρίο ντε λα Πλότο, δηλοδή την Αργοντινή και την Ουραγουάη, στη λογοτεχνία των οποίων θα συναντήσουμε πολλά ευρωπαϊκά υτοιχεία --- μια και οι χώρες αυτές KOTOIKOUVTOR KUDING GRO GROVOVOUG Eudenciev percyaction.

Η Ευρωποϊκή επίδραση είναι βέβαια loxuph kal as abled yoose, once via παράδειγμα στη Χιλή. Τελικά, από την τριτιλή αλληλοεπίδραση του Ινδιάνου, των μαύρων και των Ευρωπαίων βγήκε αυτό που ονομάζουμε λατινοσμερικανική λογοτεχνία.

Από την εποχή που προηγήθηκε της ανακόλυψης και της κατάκτησης του νέου κόσμου (δηλαδή πριν από τα τέλη του 15ου και τις αρχές του 16ου αιώνα) διατηρήθηκαν οι μύθοι και οι θρύλοι αρχαίων φυλών που έφθασαν σε πολύ ψηλα επίπεδα πολιτισμού.

Πιο γνωστοί είναι οι μύθοι και τα ποιήματα των Αζτέκων οι οποίοι κυριάρχησαν στο Μεξικό από το 1325 μέχρι της άφιξης των Ισπανών κατακτητών το 1520, τα έπη και οι παραδόσεις των Μάγιας που ήταν μια παλαιότερη αυτοκρατορία στην Κεντρική Αμερική, όπως και η μυθολογία και οι θρησκευτικές δοξασίες των ίνκας που είναι, ως γνωστό, ο πιο αξιόλογος αρχαίος πολιτισμός της Notiou Auspixhe.

Η αποικιακή κατάκτηση διέκοιμε βίαια την ανάπτυξη των πολιτισμών αυτών, για το υπλό επίπεδο των οποίων, μιλούν σήμερα πολλά από τα έργα τέχνης που διοσώθηκαν: πυραμίδες, ανάκτορα, αγάλματα, ανάγλυφα, τοιχογραφίες και άλλα. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που διαπίστωσαν ότεη γλώσσα που επιβλήθηκε με τη φωτιά και το σίδερο στις πιο πολλές χώρες της περιοχής, η ισπανική, είπε κατά την αποικιακή περίοδο στην αμερικανική γη ό,τι δεν θα μπορούσε να πει ποτέ στην Ιοπανία. Τα πιο πολλά από τα χρονικά της περιόδου αυτής που διατηρήθηκαν μέχοι τις μέρες μας, μιλούν για την περιπετειώδη κατάκτηση του Νέου Κόσμου, για τα μυθικά πλούτη και τις απερίγραπτες ομορφιές του, για τις

πολλές και πλούσιες παραδόσεις των ιθαγενών.

Ο αγώνας για πιν ανεξαρτησία, του οποίου ηγήθηκαν οι κρεολοί — οι απόγονοι δηλαδή των Ευρωπαίων κατακητών -- συνέβαλε αποφασιστικά στην προφδο των λατινοαμερικανικών γραμμάτων. Κατά την εποχή αυτή (αρχές του 19ου αιώνα) ανθούν πραγματικά η ρητορική τέχνη, η δημοσιογραφία, η επανα-

o ayovac yia ανεξαρτησια

στατική ποίηση και το πολιτικό τραγούδι.

Στη λογοτεχνία του 19ου αιώνα βρήκε την έκφραση της η συνεχής αντυταράθεση μεταξύ των φιλελευθέρων, που εκπροσκατούσαν την κρεολική αστική τά-ZN KULTOV CUVITIONTSKÓV ROU URODINOSζαν την παλιά, αποικιακή τάξη προγμά-TWY. KATO TOV GLOVE OUTO SVERTUVBAKE ο ρομαντισμός και μερικό άλλα ρεύματα UTION VIA TRODADENUO O WESTADULUNOομός» που περιέγραφε τα ήθη και τα έθιμα των διαφόρων χωρέν και ο μου-TEPVIQUOG HOU SIXE OUV KUPIETEPO EKποόσωπο του το Νικοραγούανό ποιητή Ρουμπέν Ντάριο ο οποίος εμπλούτισε την ισπανόφωνη ποίηση με νέα λογοτεχνικά μέσα.

Ο μεγαλάτορος όμως ποιητής του 1900 anava siva o Koußevde Xoos Μαρτί που ηγήθηκε επίσης του αγώνα για την ανεξαρτησία της κατρίδας του. Ο «Απόστολος», όπως αποκαλούν τον εθνικό ποιητή τους οι Κουβανοί, έζησε κατά το δεύτερο ήμισυ του 19ου αιώνα. μια εποχή κατά την οποία η αντετερά6εση μεταξύ ΗΠΑ και Λατινικός Αμερικός Étraipve in téon the avanced@ensie usταξύ Λατινικής Αμερικής και Ευρώπτις.

Όπως ήταν φυσικό, οι κορυφαίοι nointes kai auypapeis ms enoxis auτής υπογράμμισαν μέσα από το έργο τους την ανάγκη της ημειρωτικής αλλη-ABYYUNC YID MY THE GROTEASCHUTTER προάσπιση τους από τον βορειοαμεριχανικό γίγαντα.

Ο εικοστός αιώνας έδωσε κτη λατινοαμερικανική και την παγκόσικα λογοτεχνία αμέτρητους γίγαντες πων γραμμότων, ανάμεσα στους υποίους ξεχωρίζουν οι βραβευμένοι με το Νόμπελ Χιλιανοί ποιητές Γαβριέλα Μιστράλ και Πάμπλο Νερούντα, όπως και όμα άλλοι κάτοχοι του βραβείου Νόμπελ, ο Γουατεμαλανός Μιγκέλ Ανχελ Αστούριος και ο Κολομβιανός Γκαμπριάλ Γκαροία MackeZ.

Σαν πανύψηλες βουνοκορφές ζεχωρίζουν επίσης από πολύ μακοιά οι ποιητές Σέζαρ Βαλιέχο (Περού), Νικολάς Γιαλιέν (Κούβα), Ρόκε Ντάλτον (Ελ Σολβαντόρ) και Ερνέστο Καρντενάλ (Νικαράyoud).

Ιδιαίτερη θέση κατέχουν στη λατινοαμερικανική λογοτεχνία συγραφείς ρεαλιστές όπως ο Γιόργκε Αμάντο (Βραζιλία), ο Αλέχο Καρπεντιέρ (Κούβα), ο Ασυγκούστο Ρόα Μπάστος (Παραγουάη), καθώς και οι θεμελιωτές του νέου λατινοαμερικανικού μυθιστορήματος Χουάν Ρούλφο και Κάρλος Φουέντες (Μεξικό), Βάργκας Λιόσα (Περού), Χούλιο Κορτασός (Αργεντινή) και Μανκέλ Οτέρο Σίλβα (Βενεζουέλα),

Δυο άλλοι μεγάλοι της λατινοσμερικανικής λογοτεχνίας είναι ο Αργεντινός συγγραφέας Χόρχε Λουίς Μπόρχες και ο Μεξικανός ποιητής Οκτάβιο Παζ, στο έργο των οποίων είναι πολύ έντονη η φιλοσοφική σκέψη.

Δεν θάταν υπερβολή αν λέγουε ότι πολλοί Λατινοαμερικανοί πουττές και συννραφείς είναι ταυτόχρονα επιφανείς πολιτικοί παράγοντες των χωρών τους. Η περίπτωση του Χοσέ Μαρτί είναι ίσως η πιο χαρακτηριστική. Δεν είναι όμως η μόνη, Θα αναφέρουμε ακόμα μερικά ονόματα: Ο Κόρλος Φουέντες διετέλεοε προσβευτής του Μεξικού στη Γαλλία. Ο Γιόργκε Αμάντο εκπροσωπούσε το Κομμουνιστικό Κόμμα της Βραζιλίας στο Κογκρέσσο της χώρας του. Ο Πάμπλο Νεορώντα εξελένη νερουσιαστής. Ο Γκαρσία Μάρκεζ διακήρυξε μόλις του απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ ότι προσφέρει τη χρηματική αμοιβή που συνοδεύει το βραβείο, στους αντάρτες του Ελ Σαλβαντόρ, ενώ κατά την επίσημη τελετή που έγινε πρόσφστο στη Νίανάνκουα με την ευκαιρία της ορκομοσίας του Ντανιέλ Ορτέγκα σαν Προέδρου της Νικαράνουα, Ο Μάρκεζ ήταν ένας από τους επίσημους προσκεκλημένους συσφάξα αίσπο γρη ροοά χροφάχ χρη επανειλημμένα και με πολλούς τρήπους m counapastaon tou.

Όσον αφορά τη Νικαράνουα, είναι ίσεις αρκετό να αναφερθή ότι δύο μεγάλοι εν ζωή ποιητές της, ο Ερνέστο Καρντενάλ και ο Τόμας Μπόργκε, κατέχουν συτή τη στιγμή τα Υπουονεία Πολιτισμού και Ξσωτερικών αντιστοίχως.

Ο Καρντενάλ, που είναι επίσης ιερέας, καταδιώχτηκε άγρια από το καθεστώς Σομόζα. Αυτό ισχύει σε ακομα μεναλύτερο βαθμό για τον Μπόργκε. Η δικτατορία δεν περιορίστηκε στο να τον υποβάλει σε άγρια δασανιστήρια, αλλά τον καταδίκωσε και σε 189 χρόνια φυλάκιση. Όταν ρεπήθηκε κάποτε από το αμερικανικό περιοδικό «Μιούσγουηι». γιστί πολλές φορές μοιάζει περισσότεοο με ποιητή πορό με επεναστάτη, ο Μπόργκε, που είναι ο μόνος από τους ιδρυτές του κινήματος των Σαντινίστος που βρίσκεται ακόμα στη ζωή, απάντη-7260

Olde of apply and the preventing STAR MORTHER.

Οι κορυφαίοι συγγραφείς και ποιητές της Λατινυσής Αμερικής είναι επίκης μεγάλοι επαναστάτες, ή επιφανείς πολιτικοί παράγοντες των χωρών τους, «κρι-Βώς γιατί, όπως το λέει Κορτασόρκα τόσοι άλλοι, είναι πολύ σπάνιο να βρεθεί άνθρωπος των γραμμάτων που να μην siver engosaquévec, and vo repébákkov orro ostolo Zeu

kavto ysvedaž

Ο βάρδος της Χιλής Πάμτιλο Ναρούν-Γτα, για τον οποίο λένε πως δεν του ζέφανε τίποτε, τραγουδό στο μνημειώ-BEG EBYO TOU «KAVTO XEVEDUA» (« EVEκό ' Ασμα») ανόμεσα ο' άλλα και για την exanducion Invorparia, my alsoromation no orado and root wat-

WTOG, TO STORE TO AND DESKEVO AND your anarchiver and Lepard tou asresidny, ferroulingero orte imemer provier, hyphysics are mor-

Μόνιμο θέμα της λατινοσμερικανικής λογοτεγνίας η διαφθορά, οι κλέφτες, οι απατεώνες... Στο αριστούργημα του «Οι πέντε που δεν μίλησαν», ο Μιγκέλ Οτόσο Σίλβα μελά για

τις «φυλακές που είναι γεμάτες με vincerc avapsinous, kai yia my azzouala am onela Belekovrai el BOLOGOTOW KOL HODOSETEL

«....) i káta odužan náva ome skáρυξη μεταλλευμάτων αποτελεί μια anun covallava, and kale sovo-Anfin yes screwerks doulesks n κυβέρνηση παίργει στα κρυφά ποsoute, to rabe orsheld, not rtiletai, storyižei oto krátos des 46ρές περιοσότερο από την πραγμαtich asia tau. Andra sai and the προμήθεια οπλισμού και στροτιωчист питаций с бутаторас Спσαυρίζει. Γι' αυτό το λόγο σκουριά-Совя та таукс, та баражарски αυτοιώνητα Σέσκεπα στα ύπαιθρο, να γιατί αχρηστεύονται συνέχεια ta kavoùavia tervikă usaa. Aută viveral exòmpo. Baunicae noòsoon, vic va avodégouv eto exateriκό καινούργια τονχς και αυτοχίνητα και, αυνεπώς, να αμπάζουν και-YOURYEU STOCK.

Πριν λίγους μήνες το Υπουργεία Υγιενής παράγγειλε στον Καναδά τον εξοπλισμό για ένα νασοκομείο, nos gòlic eize ynetel, - tov ma ακριβό φυρικό. Εκεί κατάρτισαν το Advancess subject us been to 189 nohotekse vocceousio you Mdyτρεσλ, έκαναν όμως μια υπόδειξη στο λογαρισσμό, πως θεωρούν σκόnino arona ra anapaimpo va pa overspikasouv ora espaviluara τις τεράστιος χισνοπηθεριστικός ingures, nou from relation dyonoreç ore roomná skipara. Na prv TIC MUSICALOROLY: ADDRATOL O Direasons as the another a second Gev ABEAGY VO TROODY DATE OFFIC and to unologicalize accord anochie na onastreas and Kasaod he where whe reacted and the reacted Acre ela, va poy americare viпета». Та даудника ртидана, уля то καθάρκημα του χιονιού, που δεν undozed or has, provided any thoo norg ong eruto yiligge golle-

...«Syg) gyoiyg thy noota kai aqyiZo ya yaadad

χέματα της λατινορμερικανικής λο-Υφτεχνίας του 20ου αιάνο, είκαι αι καθημερινός εξεγόρσεις των χωρικών και οι αποργίες των οργατών, τα πραξικοπήματα και οι σφαγές, η διαφθορά και 31 Φυλετικές διακρίσεις, οι πλήμμαρες kal or avougaise, a neiva nar n noovela. οι εξαφανίσεις πολιτών και το βασανιστήαια, η ανάπη για την πατοιδο, η κατολή~ onsume the machine the Annuarie Αμερικής και πολλά όλλο.

Με δυο λόγια, όπως η λογοτεχνία όλλων εποχών και άλλων περιοχών του πλανήτη μας, έται και η λατινοαμερικανική λογοτεχνία του καιρού μες αντικαθρεφτίζει τα πολλαπλά και περίπλοκα ποοβλήματα της σημερινής Λατινικής Αμερικής, Και φυσικά, δεν θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά. Γιατί, όπως αναφέρει κάπου ο Χούλιο Κορτασάρ

«...õev unopei raveic va rleiõõne: TOY DAUTO TOU YILL VO YOUWER TH CTHVIN HOD OF INTÉGEC THY GYVOOG-LEVEN TOU STUTIOUS HAV RODTH. EVE ανοίγω την πόρτο και αρχίζω να Verigna».

Μπορεί όμως εύκολα να ανπληφθεί κανείς τους κινδύνους που διατρέχουν όσοι γράφουν για τα εγκλήματα των δικτατόρων, και ιδιαίτερα εκείνοι που παίονουν ενερνά μέρος στον αγώνα για λευτεριά και δημοκρατία στις χώρες TOUC

Ο Χούλιο Κοστασόρ για παράδειγμα, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πα-TOIDO TRY ADVENTIVIN, MOTI ONE/ADITO KOL o idioc us eXapavion ... EZhos -- oneg και τόσοι άλλοι Λατινοαμερικανοί συγγραφείς -- σηγ εξορία, που συνήθως είναι πιο σκληρή κι από τη φυλαιτή.

Εννοείται ότι τα βιβλία των συνγραφέων αυτών είναι απαγορευμένα στις χώσες τους ενόσω δρίσκονται στην εξουσία δικτατορικά καθεστώτο. Η λογοκρισία δεν επιτρέπει την έκδοση τους, κι όσα έγινε κατορθωτό να κυκλοφορήσουν αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να τους επιβληθεί από στιγμή σε στιγμή η ...«ποινή του θανάτου»!! Αμόρφωτοι στρατιωτικοί τα καίνε στους δρόμους και στις πλατείες.

«στο άνομα --- όπως δωκηρύττου» - του θεεώ, της πατρίδας και του COVENCE ...

Παρομοιο τύχη με τα απογορευμένα βιβλία τους βρίσκουν κάπατε και οι ίδιοι οι συγγραφείς. Για παράδειγμα, το στραπειτικό καθευτώς του Γκαρσία Μέσα. στη Βολιδία, μόλις ανήλθα στην εξουσία τον Ιούλιο του 1980 εκτέλεσε ένα από τους γνωστότερους συγγραφείς της χώρας - τον Μαρσέλο Σάντα Κρουζ -που ήταν τουτόχρονα ένος από τους πιο σθεναρούς μεχητές για την υπερόσπιση των ανθοώπινων δικαιωμάτων στην πα-10103, 1012.

Με το παλυδιάστατο πρόβλημα της καταλήστευσης του εθνικού πλούτου της Λατινικός Αμερικής από μια χούιρια ντόπιους κι από τους ξένους, μιλά κι ο Νεασύντα στο ποίημα του «Σατοέρες», ένα ποίημα που γράφτηκε αυέσως ματά τα αματηρό πουξικόπημα του 1973:

«Ničov, Ogćú ku Nivotét me that, me third for much MAYN LEWYSHIGH 100 1973

12 TON MEMORYNAMIN, YN SELDE-INGTHER WE TOY AMENTERS vanec anothinec, treatha are stream to different to survey the 242.30

us tógo ging, tött ganta. oru regiúna redarazzuéva.

desidante devolutorio, curptures phase papis mulque-26.54

Lenschntäder Jakrof and roug heurous ray Near Yop-

Περασμένες για δολλάρια μηχα-5200

oquadenévas anà ta ôthata YEV LOWY YOU SUCCESSTE. склортевбрета икропилите; ushadu ki usan ghedridvikor. syndaguaran de Boudance, compropies and postements mixed on Signe alke voue an' te Socanori-OM: 20%

The indiver, from intervolven torn: Art-COLCX-

Ένας από τους πια γνωσταύς στην ευρώπη Λατινοομερικανούς συγγοαφαίς, ο Ουρεγουανός Εντουάργιο Γκαλεάνο, αναφέρει στο γνωστότερο έργο 7000-

A the second second second second second

YYON 6. 18

Το εύρος της λατινοσμερικανικής λο γοτεχνίας φαίνεται καθορά κι από το ακόλουθο απόσπασμα το οποίο περιγράφει τη λογοκρισία στη Λατινική Αμερική,

34

ala neoéth nng véritigat húrigte. th white in the the the section the Longoth the autocorrobally are THY AUTOYOUWY REPECTATING TO Echologia tous... H Aativneh Ameparts river a tinened as the arearter oléder. Aré the mundleun we ne usaze pas, ole of autivies TOMODOBOSCOTAL MOSTA OF LUNGтейко кефалао а. арубтера, ос Soosneysouséven, en ac rétur aussuppitters an aussessione στο απομακρυσμένα χέντρα εξουolae. Olae n yn, at hoonel yne kan TO GROUDE DE OGUETÉ UNÉÕOGOG THE, OI AVERSION XOI OF EPROCHERE: NU KUTUVOKOTINĖS 70505 KOROTINter, oku si butusi ke urbekarat

ROU SIVEL REQUÉVO UNO TO RAO SUBAIS TOU FREADERVO, LE THAD «OLEVOISTÉE φλέβες της Λατινικής Αμερικής».

«Or avaxantée àrouv es moveosa» orsi. Repiegyo kadua neoddau yng MECHINE NU NUMMULANKOÙ SU-WORKON MEDDOLO, OF STRATHETS-KOLOSY KEIDE MIL TO BIRANS TO MOU-LOVE GTENE KUTHEREPHETER YAGYos. Os manunaries na nolvonos-Sur Ree Caropixyour to moody orma uyeça. Elva Lüdaş ve Lêge ân a Mópi der written Aud. Anderseta, Sev graves we the marsh Biblier, alla us to popph rantons-Tostiov nu zastioù voueastieco.

Θα μπορούμε κάποιος να πει όπι αυτό είναι μούρο χιούφορ. Μάλιστο: Μαύρο xidupos via rous Euperalous, "Oya όμως και για τους λαπνοαμερικανούς. Γι' αυτούς δεν είναι παρά μόνο η καθημερινή πραγματικότητα ό,τι σε μας φρί-VSTO: CRAM WOVIGEIG.

(e, auvėgeta are smėgeto)

CONTRACTOR MANAGER (CONTRACT) Kalonoounouskelaetoitou

Τιπε Κωτελί (καθηγήταυ του πανεπιστημιώυ της Λουμηλίανος στη Γιουγκοσλαβία)

pieds

8...

1 TOISE =

6 PIEDS = 1,948 m

_

Η Κύπρος, λόγω της στρα-τηγικής της θέσεως στη Μερόνειο είναι σημείο συναντήσεως πολλών πολιτισμών από τρεις ππείρους. Τα στοιχεία αυτών των πολιτισμών που διεσώθησαν εσυγχωνεύθησαν με τον σημερινό πολιτισμό της Κύπρου. Μεταξύ των εξωγενών - εμπτούο οτ νωεροάδιπα τρήσεως και συνθέσεως, είναι ένας βασικός παράγοντας για να καταλάβουμε τα αρχαία ιστορικά μνημεία. Η μετρολογία στην Κύπρο πιθανόν να είναι η πιο πλούσια στην Ευρώτη και αξίζει τον κόπο να μελετηθεί συστημα-TIKĊ.

KOLOSSI CASTLE, CYPRUS

ABOUT 1450 AD.

2

012345

3

toises

11

LOUIS DE MAGNAC'S KEEP

Τα πιο διαδεδομένα ευρωπαϊκά μετρικά συστήματα που εχρησιμοποιήθησαν στην Κύπρο είναι δύο ή τρεις παραλλαγές του Ελληνικού και Βυζαντινού μετοικού συστήματος, όπως επίσης το EVETIKO KOL TO BOSTIOVIKO σύστημα.

Το μεγαλύτερο μνημείο με σύνθεση σε γαλλικό μετρικό σύστημα είναι το Φρούριο του Κολοσσιού. Ξπομένως θα άρμοζε περισσότερο αν το σνομάζαμε "LE KO-LOSSI DONJON", via va χοησιμοποιήσουμε την γαλλική λέξη, αντί το «Φρούριο του Κολοσσιού». Το έκτισε ο GRAND COMMANDER LO-

9 toises -

pieds

Xoo

1

UIS DE MAGNAC KOLTÓVE κάτοχος του φέρυδου γύρω ото 1450 и.Х. О дохитёктоνάς του χρησιμοποίησε το γαλλικό μετρικό σύστημα και το σχήμα αναλογιών, γνωστό σήμερα σαν οκτάγραμμο. ολλά γνωστό στην Ευρώπη το καιρό εκείνο σαν ελλην:--KÓC OTOUGÓC.

Η τετρόγωνη κάτοψη του φοουρίου, στο επίπεδο των θεμελίων έχει φάρδος 9 TOISES. Eva TOISE sival Ido up 6 PIEDS DE ROY (Boσιλικά πόδια), ίσον με 1,948 μέτρα. Οι εξωτερικοί και εσωτερικοί τοίχοι έχουν πά-XOC 7 KOL 3 PIEDS DE ROY αντιστοίχως.

ō

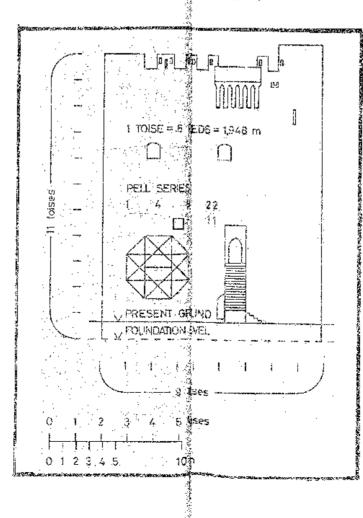
σ.

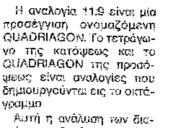
Το συνολικό ύψος του φρουρίου, μετρημένο από το ENTRY SOURCE VOT COSMIT ioo ue 11 TOISES. Ta õidanρα στοιχεία της προσόψεως του, όπως π.χ. τα παράθυρα και άλλα ανοίνματα, το ύμος των επάλξεων, το παραπέτο με τα ανοίνματα μεταξύ των πολεμίστρων που περιζώνουν τους τρίχους, το ύψος των κανίστρων ή τα προεκτεινόμενα υποστηρίγματα του μπαλχονιού υπλά, και άλλα μέρη του είναι στο ου-BUC TWY TOISES IT TWY PIE-Ο.S. Επίσης οι πέτρες που είναι κπουένο το Φρούριο είναι ύψος 1 PIED.

Το ύψος του Φρουρίαυ sival only avelovia 9:11. Or αριθμοί 9 και 11 εξισώνονται HE TO 1/3 A TO 1/2 TOU TEτάρτου όρου στη σειρά αριθμών του ΡΕΙ.L. 1-4-9-22-53 ...

11

and the second and the second s

στάσεων βασίστηκε πάνω στην ανάλυση του Φρουρίου του Κολοσσιού που έγινε dito their advitektover, naθητές μου στο πανεπιστήμαι THE LIUBLIANAS DIT FIDUYκοσλαβία, Χρίστο Θεοδώρου, Εύρον Αλεξάνδρου και Δημήτοτι Νικολόσο.

Lynus i

Η τετράγωνη κάτοχη της ειsedeu rou Opoupiou rou Ko-Account eiver & TOISES man-Sec.

Zyńgia 2

🕴 πρόσοψη του Φρουρίου έχει ύψος 11 ΤΟΙSES μετρημέvo und eninedu twy Orughiwy. Οι αναλογίες του προσεγγί-ZOUN TO QUADRIAGON YOU οσταγράμμου.

igayion Κυτάξαμε πίσω Τις εκλάμψεις και τους σελανιασμούο FIS MARSE TOW ENERSHOW Των ειανηγυρικών και των συλλαλιττροίων Μία μπάχα φποσιδιώματος Που άγγιζε τα σύνορα των τέσκα Και έτσι όπως οι ποιητές και οι ημελλοί Δεν έχουν πλικία Μήτε το όνειρα αρχή Μητε η τίμη μας εξρογώςαση Στα ευνουχισμένα αστέριο ETGL ROL OF VERDON LICE δαδίζουνε γυργοί Στο καθκοτικό, στο σαλόνι μας, στο γραφείο Σεργιανάνε στο υπνοδωματιά μας Χωρίς ο χρόνος και τα ακουλήκια να ακάφουν τα πρόσωτά ταυς Δεν ντρέρονται για την γύμνια τους Κι΄ ούτο μεις σίγουρα σοκαριοτήκαμε ποτέ
Ψηλαφώντας χοχανιστά τις τρύιτες από τις αφαίρες Ωαίζοντας με τα καμμένα χέρια Κλωνοιώντας σαν μπάλλα τα κομμένα τους, πάδια Χορεάρυμα Στην πίστο γάρω από το καμμένο το ουίσκα

õzkou

Είσαι μια πληγή πάντοτε τα βρόδια TOU TUCODO D'IV RYDVIR κων αγριοπεριοτεριών γα ζήσουν USYST TO ENLICOGINE

Είσαι η πληγή περπατώντας το διάφανα νερά αφηνεις λευκές ατύπωτες σελίδες 8 องกกับ8อย่าง หลังความ αιώνες άγνωστους αε ξαφνικούς χρησμού σε παρωμελημένους χρόνους και θα μιληθαύν τότε τα στόματα της μελλούμενης βάλικοσας THUC HITSIYE HOVO TO BOXOS του καλοκαιριού TIOU OUIÀEUE τόσο πολύ πιν σκόνη WOTE VO SISTADELC DOV BALLIN DUGKSVAR σαν φλέβο πέτρινης νεροσυρμίας GIOV IDIGO TOV BASSMIDSAY

Ενώ οι Παφίτες καινάζαν Πως τους παίρνουν τους τουοίστος.

Από μια επιστολή **TOV «D:AEAEOOD**

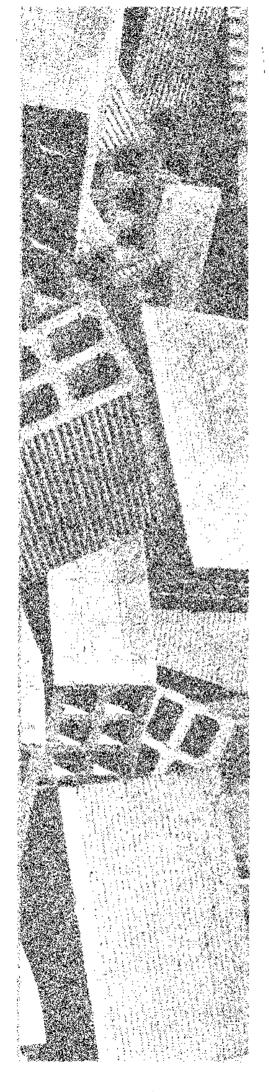
ocar nore JTC DEV HUGT

ata povonária MS nomons

TINEOUTOG

to keyndog wig nging b to kenjugius inis sustains k kai ba byng bad kei sav évos, habeatog tinios, na nundrom IN TIS NOTOTOPETER ENA a ne noroanta ar enara anpodeiant neutatitie KUNN HIR VER OU BYNS HALD COLOR EYOS XOLVOULY

37

Suravlues elur que las mpójerer

Α αρμαρωμένη ερημιά του κάστρου, θάλαποα πρωινή ο ήλιος έσταζε, Ν κι εγώ στο απάνω δώμα έτρεχα καταπάνω στους αέρηδες, τις απόκοσμες πολεμίστρες να ξυπνήσω.

Τότε σ' αγνάντειμο να 'σχεσαι απόμακρα, τυλιγμένος στις λουθηρανικές-σου θεθαιότητες είχες ξεπεζέψει κάτω από τους πέτρινους παλμούς του υδραγωγείου κι έκρουες τις χαλκινές πύλες του χρόνου, ενώ οι είνες του Ισμαήλ έδοσκαν στα κιλήμια της δασίλισσας Εισή- $V\eta \zeta =$

της ειρήνης που οι μέρες-της λιγόστεβαν.

Αφτό το έμαθες αργότερα. Τώρα δεν έβλεπες πάρεξ τον αινιγματικό φερετζέ της άγνωστης,

ίσως γιατί ο τοπος σου φάνηκε χαμηλός, ίσως γιατί στα κοάσπεδα της κρουσταλλένιος η Ουμμ Χανάμ σε περίμενε, χαμόγελο σφραγισμένο κατω από το ριπίδι της φοινικιάς.

Αφράτα ροδοδάχτυλα μέσ` από το λεφκό χορό των πέπλων, κι εσύ πιστός ιππότης των αποκαλύψεων έσκυψες και τα φίλησες, ω, με πόση τουφεράδα. Άραγε τι να σκεφτόσουν εκείνη τη στιγμή:

Ήταν η ώρα που οι φοινικόπτεροι προσθαλασσώνουνταν στα νότια νερά, κι η πολιτεία σου έδειχνε το πρόσωπο της αμίλητης ταπεί-~www.

Αφτό το καταλάθες πολύ αργότερα.

Από εδά ψηλά η θέα διαχρονική κι αφτή η μελαγχολία που απλώνεται πάνω στ' ακαταπόνητα κύματα, όχι δεν είναι παραίσθηση. Θα σε ξεναγήσω σαν παλιός φίλος, θα σου πω την αλήθεια, για να διαπιστώσεις ο ίδιος, με την πείρα που απόχτησες, πόσες χιλιάδες μερόνυχτα έχεις ακόμα να οδοιπορήσεις από το ένα πρόσωπο στο άλλο.

«Η Λάρνακα δεν έχει τίποτε το αξιοσημείωτο να δείζει». Μονάχα η απολιθωμένη ορχήστρα του Αη Λάζαρου -

αχ, ναι - πάνω στη ρημαγμένη καρδιά-της: και οι «ανάξιες λόγου εκκλησίες των Γραικών», - έτσι έγραφες.

Ήσουνα νέος κι ήτων νωρίς για, να δεις.

Οι μέρες εκείνες, βέβαια, δεν ξεχνιούνται, οι ώρες στο navδοχείο της Σουηδίας, ο Θρυλικός πρόξενος και η επίσκεψη στο κονάκι του μουχασήλη. Τα δειλινά περιδιάθαζες τους ραγιάδες κήπους, στα δέντρα ήλιοι χρυσεί των ουρανό της νύχτας βάσταζαν της νύχτας που σκέπαζε το μεγάλο φόθο -Κι εσύ αργούσες.

Το πιο δύσκολο είναι να παρσμερίσεις να οδοφράγματα των καιρών. Ελέπεις τώρα πόσο γρήγορα αλλάζουν τα πάντα. Χωρίς να το κατπλάβουμε πως έγινε, δαίμονες σκοτεινοί τράβηζαν πράσινες χαρακιές βαθιά πάνω στο σώματά-μας. Έχουμε την αίσθηση πως από χρόνους αμνημόνεφτους βοδίζουμε μέσα σε σκισμένα δίχτια, και τα κρίνα της άμμος όλο και χάνονται, ενώ

ο χορός των μεταμφιεσμένων από επιτυχία σε επιτυχία, ανεβαίνει στην αίθουσα του μεγάλου κόσμου, εκεί όπου τα πρόσωπα εξαργυρώνουν τις χρυσές οπτασίες. Η αλήθεια να λέγεται, το μέγαρο είναι ιδιοχτησία των Δώδεκα αγίων Αποστόλων, δωμάτια αέρινα πάνω στη λουλουδιασμένη θάλασσα, όλα για τους Βάραγγους, και στον τελευταίο όροφο η μόνιμη επιτροπή των πλειστιριασμών συνεδριάζει ως τα хордиата.

χαιδετίσμος στον πανικό χρυσανθού

Δε σου φαίνεται παράδοξο; Οι κόρες και τ' αγγόνια των ποντοπόρων ξεπλωμένες αναμελιές στην ακτή, φαντάζουνται ότι παραθερίζουν στην Κύπρο, και βρίσκουνται χιλιάδες μίλια μακριά. Ρωτάς τι τόπος είναι αφτός, Και σου λένε «Δεν ξέρω, δε μ' ενδιαφέροι».

Χ.

Έτσι, όλα χωρίς όνομα περνούν από μέσα-μας και σθήνουν στην αμείλιχτη στέππα, όπως ακριβώς οι επέλασες των καρολίνων μέσα από τις ματαιοδοξίες των θασιλιάδων. Όμως στα ποδοβολητά της μνήμης-σου εγώ αναγνωρίζω την αγνότητά-σου, έφτυχε ταξιδιώτη των Αγίων τόπων.

Κάπου εδώ βρίσκονταν οι κήποι με τους χρυσούς ήλιους. Οι μεγάλες πόρχες στο χάνι έμειναν ανοιχτές, οι καμήλες χάθηκαν στην έφημο, και ξαφνικά τα παιδιά του μουχασήλη παράτησαν μέσα σε μια νύχτα τα σπίτια-τους:

κανένας δεν έμαθε την αλήθεια.

Ωστόσο το θάμα κυκλοφορεί και σήμερα στην πόλη, το συναντας ανάμεσα στα στενοσόκαχα και στα restaurant loque την Bank of Cyprus. Flatt ká8e vúyta égel thy avéotaoh-the kal η αβγή φανερώνει το αγέραστο πρόσωπό-της. Σήμερα οι γυναίκες του κόσμου ανάστατες καρδιές ξεκινούν τα λιθάδια της πορείας, βαδίζουν για τα φυλάκια αγκαλιασμένες με τη δάλασσα, το τραγούδι-τους κάθει τα συρματοπλέγματα, στη νεκρή ζώνη τ' αγρολούλουδα φιλούν τα γυμνά πόδκι της ειρήνης.

Ο τόπος αφτός, όχι, δεν ξεράθηκε. Αν θέλεις, μπορείς και σήμερα να δεις πως ροβολάνε απ' τις κορφές αληθινοί αρχάγγελοι. Πρόσωπο χάλκινα, σεμνά κι ωραία, αγιάζουν καθώς περπατούν τη γη και το νερά.

Έξω από το υπουργείο ο Παννίκος έστησε τη δική-του διαμαρτυρία. Είν' ένας απ' αφτούς. Πάμε να τον χαιρετήσουμε. Όρθια, απροσκύνητη ψυχή θα σου ξηγήσει καλύτερ' από μένα. Του μίλησα τόσες φορές: «Παννίκο, θα σ' εκδικηθούν».

Στο μάτια-του τα λάγαρα νερά των ουραγών: « Όλη η ζωή-τους εκδίκηση είναι, όλες οι απόφασες κι όλες οι εγκύκλιες κίτριγα φύλλα στείρας ψυχής. Δεν είμαι μόνος».

Πάμε να τον χαιρετήσουμε θα μας δυναμώσει την καρδιά. Και έπειτα, που ξέρεις: - στο τέλος ίσως κι εσύ ξαναγράψεις το οδοιπορικό-σου.

Όσο για μένα, μην ανησυχείς, από καιρό μ' έχουνε στο στό-Xao700.

Καλοχοίρι 1987

ζχόλια: α΄ Ο ταξιδιώτης του ποιημάτου είναι ο Σουηδός ιερωμένος Jacob B. Berggren, που το Σεπτέμβρη του 1820, ταξιδέβοντας για τη Συρία, τυχαία επισκέφτηκε για λίγες μέρες τη Λάρνακα. Στο βιβλίο-του «Ταξίδια στην Ευρώπη και στην Ανατολή (1826-28) αφιερώνει μερικές ενδιαφέρουσες σελίδες στην επίσκεψή-του αφτή (βλ. και σχετική μετάφραση στο περ. Ο κύχλος, τωχ 3-4 (Λάρνακα 1980). 5΄ Πανδοχειο της Σουηδίας ονομάζει ο Berggren την προξενική κατοικία όπου φιλοξενήθηκε. γ' Με την ονομασία καρολίνοι οι Σομηδοί εννοούν τα στρατέβματα του βασιλιά Καρόλου (β΄ (1682-1718), που πολέμησαν έξω από τα σύνορα της Σουηδίας, ώστου τελικά ηττήθηκαν από τον Πέτρο το Μέγα της Ρωσίας.

a server a s

μεσεβρινος

Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος ΘΟΚ — Καλοκαίρι 86 και 87. Μια Κριτική αναδρομή

το καλοκαίρι του 86 ο ΘΟΚ, μέσα στα Πλαίσια του Ετήσιου Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος ανέβασε σε σκηνοθεσία Νίκου Χαραλάμπους την τραγωδία του Σοφοκλή «Οιδίπους Τύρρανος». Το ίδιο έργο ξαναπαίχτηκε στην Κύπρο με τους ίδιους συντελεστές τον Αύγουστο тои 1987.

Το ίδιο καλοκαίρι, τον Ιούλιο 1987, ο ΘΟΚ ανέβασε μέσα στα πλαίσια του Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος '87, την τραγωδία του Ευριπίδη «Ορέστης» σε σκηνοθεσία Γιώργου Θεοδοσιάδη.

Έτσι, το Κυπριακό κοινό είχε την ευκαιρία να δει και τις δύο πιο πάνω παραστάσεις σε μικρό χρονικό διάστημα τη μία από την άλλη και συγχρόνως να κρίνει και να συγκρίνει.

Οπωσδήποτε δεν είμαστε ειδήμονες στο αρχαίο θέατρο, μπορούμε όμως νομίζω να κρίνουμε τις παραστάσεις αρχαίου δράματος από τη σκοπιά του ατμού αλλά πληροφορημένου και συνεπή θεατή. Μπορούμε τέλος πάντων να διακρίνουμε την αρχαία τραγωδία από την κωμωδία, από την πρόζα. Μπορούμε σαν θεατές, μπαίνοντας στο χώρο του θεάτρου για να παρακολουθήσουμε αρχαία τραγωδία, να έχουμε τις προσδοκίες μας για το τι θα δούμε. Γνωρίζουμε πολύ καλά πως η τραγωδία περιέχει τραγικά στοιχεία: πόνο, θλίψη, θρήνο, απελπισία, απόγνωση και πως η παράσταση οφείλει να μεταδώσει τα στοιχεία αυτά στον θεατή. Αυτά τα στοιχεία όμως έλειπαν από την παράσταση του «Ορέστη». Γι' αυτό ίσως να μην ευθύνονται πλήρως οι ηθοποιοί, μια που οι ίδιοι αυτοί ερμήνευσαν τους διάφορους ρόλους στον «Οιδίποδα Τύραννο» με μεγάλη επιτυχία. Απλώς πιστεύω, τα ταλέντα αυτά δεν αξιοποιήθηκαν σωστά, κι ακόμα περισσότερο, δεν ξεκαθάρισαν, δεν προσδιορίστηκαν οι σχέσεις ανάμεσα στους ρόλους που θα συνεπάγονταν την κίνηση, τον λόγο και γενικά την έκφραση πάνω στην σκηνή.

Την όλη παράσταση του Ορέστη, κρατούσε πιστεύω η Ηλέκτρα (Αννίτα Κυριαζή) που ήταν και η αποκάλυψη του φετεινού Φεστιβάλ. Η Αννίτα Κυριαζή ήταν απόλυτα πειστική και ένοιωθε βαθειά το ρόλο της που τόσο έντεχνα είχε ερμηνεύσει: η έκφραση του προσώπου της, το βλέμμα, οι κινήσεις της, η φωνή της, ηχώ της βαθειά πονεμένης ψυχής της, όλα συνέτειναν στο να δώσει μια ερμηνεία εξαιρετική, που χωρίς αυτήν η παράσταση δεν θα μπορούσε με κανένα τρόπο να σταθεί.

Σημαντική ήταν επίσης η συμβολή της κορυφαίας του Χορού (Δέσποινα Μπεμπεδέλη) η οποία με την τριβή και την εμπειρία της στο θέατρο μπορούσε να εκφράζει το μέγεθος της τραγωδίας με το λόγο, χρωματίζοντας απλά τη φωνή της, χωρίς περιττές κινήσεις.

Απογοητευτήκαμε όμως από την ερμηνεία του πρωταγωνιστή Δημήτρη Ποταμίτη στο ρόλο του «Ορέστη». Είχαμε την ευτυχία να δούμε τον Δημήτρη Ποταμίτη πέρσι στο « Έκβους» που σημείωσε μεγάλη επιτυχία στις παραστάσεις στο Δημοτ. Θέατρο Λευκωσίας. Αναμέναμε λοιπόν μια ερμηνεία αντάξια του ταλέντου του για το οποίο επανειλημμένα μας είχε πείσει. Γι' αυτό και απογοητευτήκαμε. Διότι ο Ορέστης απ' εκεί που ξεκίνησε στο έργο σαν ανήμπορος να αντεπεξέλθει το μέγεθος της τραγωδίας που είχε δημιουργήσει σκοτώνοντας τη μάνα του, ξάφνου πετάγεται από το στρώμα του που ήταν κατάκοιτος, δραστηριοποιείται και καταστρώνει πλάνα για να εκδηκιθεί αυτούς που θεωρούσε υπεύθυνους για τη τραγωδία του.

Τι χρειάζονταν όλα εκείνα τα κουνήματα του κεφαλιού, τα τρεχάματα πάνω-κάτω στη σκηνή. Κι' ολ' αυτά διαδραματίζονταν σε ελάχιστο χρόνο χωρίς καμμιά πειστικότητα, καμμιά αλήθεια. Ηταν φανερό πως κατέβαλλε προσπάθειες για να δώσει στόμφο στις πράξεις του χωρίς όμως καμμιά υποκριτική ικανότητα χωρίς κανένα αίσθημα. Τόσο, που οι θεατές σε ορισμένες φάσεις ξεσπούσαν σε γέλια. Αν είναι δυνατό να συμβαίνουν αυτά σε παράσταση αρχαίας τραγωδίας. Το αποτέλεσμα ήταν ο ερμηνευτής να έχει προδώσει τον «Ορέστη», γιατί κάπου δεν είχε νοιώσει βαθειά μέσα του το ρόλο του.

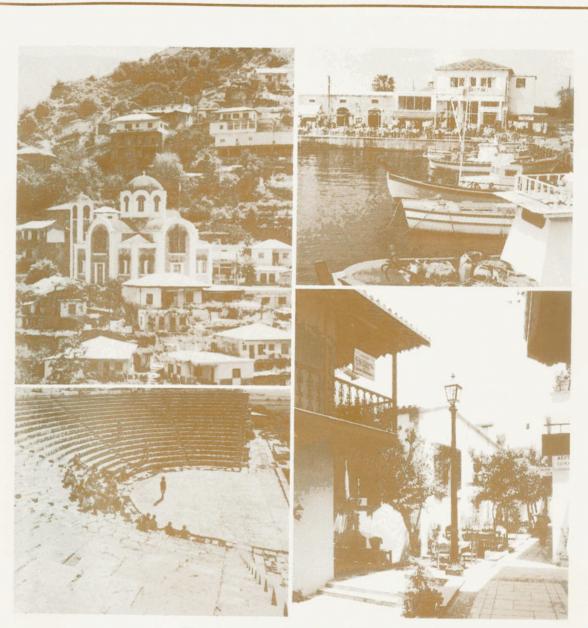
Αντίθετα, η παράσταση του Οιδίποδα στο Κούριο ήταν πολύ αξιόλονη και ζωντανή, με τον Οιδίποδα (Στέλιο Καυκαρίδη) να μεταδίδει στους θεατές το μήνυμα της τραγωδίας, να ξεσκεπάζει όλο εκείνο το περιπλεγμένο παράλογο παιγνίδι του ανθρώπινου υποσυνείδητου την Ιοκάστη (Τζένη Γαϊτανοπούλου) να συμμερίζεται με τον Οιδίποδα όλα όσα του συμβαίνουν και προσπαθώντας να αποτρέψει τη φανέρωση μιας πιθανής αλήθειας που θα καταράκωνε τη ζωή τους. Τον Εξάγγελο (Βαρνάβα Κυριαζή) να δίδει τη συγκλονιστικότερη ερμηνεία στο όλο έργο περιγράφοντας την κορύφωση της τραγωδίας της ανθρώπινης ύπαρξης. Ξαπλωμένος μπρούμυτα μπροστά στη σκηνή χωρίς εκθαμβωτικές με μοναδικό μέσο το λόγο, ξεχώρισε και κατάφερε να συγκινήσει όλους που τον παρακολουθούσαν διαγράφοντας έτσι μια ερμηνεία που θα μείνει αξέχαστη.

Ολοι οι ηθοποιοί σε τούτη την παράσταση κατάφεραν με την ερμηνεία τους να ανυψώσουν την ποιότητα του Κυπριακού Θεάτρου και μάλιστα στο ανέβασμα αρχαίας τραγωδίας.

Τέλος, θα ήταν πιστεύω χρήσιμο οι υπεύθυνοι κάθε παράστασης να υποβάλλουν τη δουλειά τους και τους εαυτούς τους σε κριτική για να εντοπίζονται αδυναμίες ή κενά που θα πρέπει να καλυφθούν σε μελλοντικές παραστάσεις. Ο ρόλος τέτοιων παραστάσεων πρέπει να είναι πολυδιάστατος μια και αναμένεται να προσφέρουν σε διάφορα επίπεδα, συγχρόνως δηλαδή να προβληματίσουν τον θεατή, να τον διδάξουν και να τον παραδειγματίσουν γιατί η συμβολή του θεάτρου σε μια κοινωνία είναι σημαντική και πρέπει πάνω απ' όλα να είναι θετική. Είναι κι' αυτό ένα μέσο που πλάθει την κοινωνία μας.

καιτη οικονομιδου

Ορχοντικο λαϊκη - γειτονια: τηλ. 450080

Πόσο καλά ξέρετε τόν τόπο σας την Κύπρο; Ομορφιές που δεν τις έχετε γνωρίσει, τόποι που δεν τους έχετε πατήσει, μνημεία, αρχαίοι χώροι, μια ιστορία 8,000 χρόνων που θαυμάζουν ξένοι από όλο τον κόσμο. Πόσα απ' όλα αυτά τα έχετε γνωρίσει; Αν ρίζετε μια ματιά στον τουριστικό χάρτη, θα δείτε πως ο μικρός μας χώρος προσφέρει σ' αναλογία πολύ περισσότερα από πολλά άλλα μέρη του κόσμου: Τη ξεγνοιασιά και τη χαρά της θάλασσας και ταυτόχρονα τη δροσιά και τη ξεκούραση του βουνού. Την μοναξιά ενός απόμακρου τοπίου ή τη ζωντάνεια ενός κοσμοπολίτικου θερέτρου. Την περιπέτεια του νέου και ταυτόχρονα την ξεκούραση που προσφέρουν γνώριμοι κι' αγαπημένοι από παλιά χώροι. Τα Γραφεία Πληροφοριών του ΚΟΤ μπορούν να σας βοηθήσουν να βρείτε αυτό ακριβώς που ζητάτε.

Χαρείτε τις διακοπές σας καλύτερα ανακαλύπτοντας την ομορφιά του τόπου μας.

«Στην Κύπρο την αέρινη» θα ξεκουραστείτε και θα διασκεδάσετε καλύτερα.

Γνωρίστε πρώτα την Κύπρο

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ THΛ.443374, T.K.4535, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Διαφορετικές μεν...αλλά!

COFIMOR Investment & Finance Ltd Commercial Finance Company Ltd Kyros Chrysanthou Ltd Metaxas Loizides Syrimis & Co. **Nemitsas Industries Ltd NKS (Shacolas Holdings)** Πανευρωπαϊκή Ασφαλιστική **Pulcherios Insurance Services Ltd** Scandia Company Ltd The Argosy Trading Co. Ltd **Uniplant Ltd**

Η κάθε μια από τις πιο πάνω εταιρείες διαφέρει σημαντικά από τις υπόλοιπες. Ανήκουν σε διαφορετικούς κλάδους, προσφέρουν διαφορετικές υπηρεσίες συναλλάσσονται με διαφορετικούς ανθρώπους. Ωστόσο, όλες αυτές οι εταιρείες έχουν μεταξύ τους δύο κοινά σημεία:

1. Ολες σημειώνουν εξαιρετική επιτυχία στο τομέα τους. 2. Όλες χρησιμοποιούν Σύστημα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών ICL

Η ICL αντιπροσωπεύεται στην Κύπρο από την COMSER. Ολες οι διαδικασίες, μελέτη-εφαρμογή-εκπαίδευση-συντήρηση αναλαμβάνονται από την COMSER ώστε όταν αποφασίσετε για την εγκατάσταση ηλεκτρονικών υπολογιστών να έχετε μια ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΛΥΣΗ

Γι' αυτό όσο διαφορετικές κι' αν είναι οι εργασίες σας ελάτε να μιλήσουμε για το σύστημα ηλεκτρονικών υπολογιστών που σας ταιριάζει.

ΑΝ ΣΚΕΦΤΕΣΤΕ ΓΙΑ ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ

Για περισσότερες πληροφορίες: COMSER Itd. Λεωφ. Ακαδημίας 21, Τηλ. 311635, Τέλεξ 2488, Λευκωσία